nedeljski

Primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 40 lir

TRST, nedelja 19. februarja 1961

Leto XVII. - št. 43 (4817)

V čigavem imenu?

Kot smo že večkrat storili, objavljamo tudi danes na prvi strani našega dnevnika fotografijo italijanskega benedila treh važnih členov Posebnega statuta, o katerih se bo verjetno jutri v Rimu na sedmem zasedanju jugoslovansko-italijanskega mešanega odbora razpravljalo. Pa tudi ne glede na zasedanje so omenjeni členi zelo važni spričo najnovejše ofenzive šovinizma proti Slovencem in njihovim pravicam, ofenzive, ki se je načrtno spremenila v obliko škvadrističnih napadov na naše ustanove ob klicih po tržaških ulicah na izvedbo fizičnega genocida naše narodne skupnosti. Saj je pravilno zapisal naš pisatelj Andrej Budal: *«'Smrt Slovanom' pomeni stvarno v današnjih razmerah, da je treba na tržaškem pokopališču pri Sv. Ani izkopati brž, najmanj kakšnih 60.000 novih grobov za bližnji množični pokol ali morda še mnogo, mnogo več, če bi med prizadete sodili tudi tisti Slovani, ki se imajo za Italijane, ker so privzeli italijansko govorico..»* Zato je bilo naravno da so nekaj takega zastopniki vseh strank iskreno obsodili razen seveda fašistov, ki niso še nikoli povedali, da se ne strinjajo s svojim pokojnim dučejem, ko je dejal, da nas bo zbrisal z zemlje.

Metodo in način take ofenzive je moral torej obsoditi ves Trst. Toda ostalo je le pri besedah, kajti ofenziva se nadaljuje in tisti organ, ki je genocidne demonstracije organiziral, še vedno javno obstaja in deluje. Da kljub komisarjevi prepovedi se ne drži križem rok, je dokazala demonstracija prejšnjo soboto in tiha «sprehajalna» demonstracija s kozardami v gumbnicah v nedeljo okrog poldne po Korzu ter včerajšnje že drugo razdeljevanje kard po italijanskih srednjih šolah in poskus zborovanj proti dvojezičnosti v njih. Ta odbor za budnost je bil ustanovljen javno in javno je napovedal sestanek dan pred začetkom škvadrističnega divjanja. Njegova sestava je znana, njegove člane - med njimi fašiste - je sprejel vladni komisar. Nepobitno je dokazano, da je prav ta odbor kriv za vse, kar se je zgodilo in kar vsi obsojajo. In kljub temu ta odbor obstaja in dela. Kako naj torej označimo tiste, ki zločin obsojajo, storilca pa ne?

Pa ne samo to! Tisti, ki tako počenjajo se hvalijo, da je proti izvajanju domačih posebnega statuta nič manj kot ves Trst, kajti prav zaradi borbe proti posebnemu statutu je bil odbor ustanovljen. Še več: njihovi predstavniki sedijo v organizacijah, ki so bile med pobudniki šovinistične ofenzive, kakršna je Lega nazionale, in ki predstavljajo «drugo garnituro», ki ima nalogo po drugem tiru — z intervencijami pred javnimi oblastmi in voditi borbo proti izvajanju statuta. In tudi tu govorijo v imenu vsega Trsta. In še kak najbolj šovinistično usmerjeni predstavnik, pravijo, da je na pr. Bartoli, si upa celo javno zahtevati revizijo ne samo statuta, temveč vsega memoranduma in še mirovne pogodbe povrh.

No, če si podrobneje ogledamo, kako je s to zadevo znotraj samih političnih gibanj, lahko ugotovimo da gre za take njihove predstavnike, ki pripadajo desnim in najbolj desnim krilom in ki so — ker je pač žabo zelo lahko nagovoriti, naj skoči v vodo — na javno sklicanih sestankih kaj radi in kmalu takoj pristali na «patriotične dokaze» raznih fašističnih kaporjonov in celo samega bivšega nacističnega župana ali pa so «borbenim» besedam takih «patriotov» zlahka in sentimentalno nasedli. Gre torej za predstavnike tržaških bolj ali manj nacionalističnih strank, ki se nikoli niso do kraja prepričali, da je bil fašizem za vso Italijo, še prav posebej pa za Trst, prava nacionalna nesreča, ki se ne bi smela niti v drugačni obliki, niti pod drugačnim imenom ponoviti nikoli in nikdar več.

Vprašamo se torej, kolik del prebivalstva predstavljajo v Trstu in v vsej državi fašisti in desna krila omenjenih strank? Mar imajo pravico govoriti v imenu vse Italije in vsega Trsta? In če naj se lotimo številk na pr. na podlagi dosedanjih volitev, potem lahko izračunamo, da je ta njihov «ves» Trst le nekaj čez deset odstotkov fašistovskih volivcev in njihovih trabantov iz drugih strank.

Najnovejši dokaz za to našo trditev pa je stališče, ki ga je v petek zavzelo glasilo italijanskega dela Katoliške akcije, ki je jasno zapisalo, da je treba posebni statut v celoti izvajati. Kaj pomeni za vladno stranko Katoliška akcija po številčnem in po političnem vplivu pa je menda vsakomur jasno. Očitno je namreč, da je njeno glasilo končno moralo ugotoviti, da ofenziva proti statutu vodi v nemogočo politiko revizije mednarodnih sporazumov, poulične manifestacije v Trstu pa v pogrome proti Slovencem.

Ni dvoma, da nekaj takega ne vidijo tudi druge stranke, ki pravijo da niso fašistične. Potrebno je le, da čimprej zavzamejo odločna stališča in s tem prihranijo ponovno divjanje, ki se ga morajo potem sramovati pred vsem civiliziranim svetom.

Nikakor pa ni razumljivo, da tega še ni spregledal tržaški predsednik pokrajine, ki se šteje med prvake [illegible]šnjih demokristjan[illegible]ova petkova izjava [illegible]ko samo v podporo [illegible]e garnituri, ki jo vodi Lega nazionale, temveč utegne biti celo potuha za vse početje mladinskega odbora za budnost. Popolnoma nedopustno pa je, da si je v petek upal predsednik pokrajine dr. Delise vzeti pravico in izjaviti, da govori tudi v imenu Slovencev! Če ne zaradi drugega pa zlasti zato, ker je tudi on med tistimi, ki ne dovoli, da bi se v svetu, ki mu predseduje, izrekla ena sama slovenska beseda.

Mar ni bila njegova dolžnost, da bi namesto takih izjav rajši prebral besedilo posebnega statuta glede uporabe slovenščine in ponovil besede bivšega predsednika vlade in sedanjega notranjega ministra Maria Scelbe:

«Slovencem, ki so ostali tostran demarkacijske črte, lahko zagotovimo, da vlada ne bo le izpolnjevala obveznosti, ki izhajajo iz londonskega sporazuma, ampak se bo trudila, da se pokoplje preteklost in da se ustvari vzdušje prisrčnega političnega, gospodarskega in socialnega sodelovanja.»

To bi bil moral storiti predstavnik iste stranke, kateri pripada tudi Scelba in dodati:

Mi Italijani in demokristjani smo ljudje, ki *tisto, kar svečano podpišemo in obljubimo tudi izvršimo. Zato se bomo vsem poskusom, da se naša dana beseda prekrši, uprli in poskrbeli, da se statut izvaja.»*

Ne, tega Delise ni dejal. Ravno narobe: s svojimi besedami je hotel pokopano preteklost izkopati in se dejansko pridružil tistim, ki podpisanih obveznosti nočejo izvajati, ki hočejo danes besedo prekršiti. To pa ni ne demokratično ne krščansko, še najmanj pa pošteno.

V čigavem imenu se torej vsa sovinistična ofenziva vodi? Odgovor je na dlani.

S. R.

2. Gli appartenenti al gruppo etnico jugoslavo nella zona amministrata dall'Italia e gli appartenenti al gruppo etnico italiano nella zona amministrata dalla Jugoslavia godranno della parità di diritti e di trattamento con gli altri abitanti delle due zone.

Questa parità implica che essi godranno:

a) della uguaglianza con gli altri cittadini riguardo ai diritti politici e civili, nonchè agli altri diritti dell'uomo e libertà fondamentali garantiti dall'art. 1;

b) di uguali diritti nel conseguimento e nell'esercizio dei pubblici servizi, funzioni, professioni ed onori;

c) della uguaglianza di accesso agli uffici pubblici ed amministrativi; a questo riguardo le amministrazioni italiane e jugoslava saranno guidate dal principio di facilitare, rispettivamente al gruppo etnico jugoslavo ed al gruppo etnico italiano sotto la loro ammiuistrazione, una equa rappresentanza nelle cariche amministrative e specialmente in quei campi, quali l'ispettorato delle scuole, in cui gli interessi di tali abitanti sono particolarmente in causa;

d) dell'uguaglianza di trattamento nell'esercizio dei loro mestieri o professioni nell'agricoltura, nel commercio, nell'industria o in ogni altro campo, e nell'organizzare e dirigere associazioni e organismi economici per questo scopo. Tale uguaglianza di trattamento riguarderà anche la tassazione. A questo riguardo coloro che esercitano attualmente un mestiere od una professione e non posseggono il diploma o certificato prescritto per l'esercizio di tale attività, avranno quattro anni di tempo dalla data della parafatura del presente Memorandum d'Intesa per conseguire il necessario diploma o certificato. Ai predetti non verrà impedito l'esercizio del loro mestiere o professione in conseguenza della mancanza dei prescritti titoli, salvo che essi abbiano omesso di conseguirli nel predetto termine di quattro anni;

e) dell'uguaglianza di trattamento nell'uso delle lignue come è precisato al successivo articolo 5;

f) uguaglianza con gli altri cittadini nel settore dell'assistenza sociale e delle pensioni (indennità malattia, pensioni vecchiaia e invalidità, incluse invalidità causate dalla guerra e pensioni ai congiunti dei caduti in guerra).

3. L'incitamento all'odio nazionale e razziale nelle due zone è proibito e qualsiasi atto del genere sarà punito.

---

5. Gli appartenenti al gruppo etnico jugoslavo nella zona amministrata dall'Italia e gli appartenenti al gruppo etnico italiano nella zona amministrata dalla Jugoslavia saranno liberi di usare la loro lingua nei loro rapporti personali ed ufficiali con le Autorità amministrative e giudiziarie delle due zone. Essi avranno il diritto di ricevere risposta nella loro stessa lingua da parte delle Autorità; nelle risposte verbali, direttamente o per il tramite di un interprete; nella corrispondenza, almeno una traduzione delle risposte dovrà essere fornita dalle Autorità.

Gli atti pubblici concernenti gli appartenenti ai due gruppo etnici, comprese le sentenze dei Tribunali, saranno accompagnati da una traduzione nella rispettiva lingua. Lo stesso principio si applicherà agli avvisi ufficiali, alle pubbliche ordinanze ed alle pubblicazioni ufficiali.

Nella zona sotto l'amministrazioe italiana le iscrizioni sugli enti pubblici ed i nomi delle località e delle strade saranno nella lingua del gruppo etnico jugoslavo, oltre che nella lingua dell'Autorità amministratrice, in quei distretti elettorali del Comune di Trieste e negli altri Comuni nei quali gli appartenenti al detto gruppo etnico costituiscono un elemento rilevante (almeno un quarto) della popolazione; nei Comuni della zona sotto amministrazione jugoslava, dove gli appartenenti al gruppo etnico italiano costituiscono un elemento rilevante (almeno un quarto) della popolazione, tali iscrizioni e tali nomi saranno in italiano, oltre che nella lingua della Autorità amministratrice.

Po objavi odprtega pisma slovenskega dijaka italijanskemu tudi v italijanskem jeziku, smo prejeli številne izjave, v katerih so nam čitatelji sporočali, da smo jim napravili koristno uslugo, ker so pismo lahko pokazali svojim italijanskim prijateljem in znancem ter jim na ta način omogočili, da so točno izvedeli, za kaj pravzaprav gre pri izvajanju posebnega statuta in tako imenovane dvojezičnosti. Zaradi tega objavljamo danes fotografijo členov 2, 3 in 5 posebnega statuta, ki je bil objavljen v reviji «Documenti di vita italiana», (v številki za december 1954), ki jo izdaja predsedstvo rimske vlade. Tako bodo naši čitatelji lahko ponovno kazali svojim italijanskim znancem, kako se točno glasijo določbe londonskega sporazuma, proti katerim so fašisti in ostali šovinisti priredili protislovenske rasistične demonstracije in napade na naše ustanove.

Kairo: ZDA so glavni krivec za stanje v Kongu
Teza ZDA v poročilu odbora za dobre usluge

Lumumbova žena in drugih 42 oseb prišlo z letalom OZN v Stanleyville - Izjave maroškega generala Kettanija - Razdejano ameriško poslaništvo v Djakarti

LEOPOLDVILLE, 18. — Predstavnik OZN je sporočil, da je soproga Lumumbe prišla davi z letalom OZN v Stanleyville, kjer je sedež zakonite kongoške vlade. Bila je v skupini 42 ljudi, od katerih je bila približno polovica otrok, ki so v Leopoldvillu zaprosili za zaščito Združenih narodov in njih evakuacijo v Stanleyville, kjer so prijatelji in pristaši Lumumbe.

Hammarskjoeldov predstavnik Dajal je prošnjo sprejel in dal na razpolago posebno letalo OZN. Prtljago bodo pripeljali z drugim letalom.

V skupini so tudi družinski člani Okita in Mpola. Vso noč so bili v taborišču malajskih čet v Leopoldvillu.

Danes so sporočili, da je malajska vlada sprejela prošnjo Hammarskjoelda, naj pošlje še drugih 800 mož v Kongo. Sedaj bo v Kongu skupno 1413 malajskih vojakov. Celotno število vojakov OZN bo s tem znašalo 17,453 mož. Prve dni marca pa bo število padlo na manj kakor 15.000.

Vlada Malija je sklenila navezati diplomatske odnose z vlado Gizenge, ki jo bo odslej imela za edino zakonito vlado Konga. Sklenila je tudi priznati začasno alžirsko vlado in navezati z njo diplomatske odnose.

Maroški general Kettani je v Parizu ob povratku iz Konga izjavil med drugim: «Po sedemmesečnem bivanju v Kongu, kamor ne vem, ali se bom kdaj vrnil, lahko rečem, da je ta dežela danes na razpotju in da je mir odvisen od Kongožanov. Toda da bo to mogoče, je potrebno, da OZN nudi velikodušno materialno in moralno pomoč. Cete Združenih narodov morajo ostati v Kongu. Bila bi napaka umakniti jih, ker so sedaj edine, ki lahko preprečijo pokole med nasprotnimi plemeni.»

O smrti Lumumbe je Kettani izjavil samo, da OZN vodi preiskavo. «Vse kar lahko rečem, je dodal Kettani, je to, da Lumumba ni bil komunist in da so njegovi pristaši zelo številni.» Kettani je potrdil, da se bo 3300 maroških vojakov, ki so v Kongu, vrnilo v domovino prihodnji teden.

Komentator kairskega radia je prebral dolg dokument proti ZDA, v katerem je med drugim rečeno: 1. Od ustanovitve republike Kongo so ZDA in zahodne imperialistične države sklenile poveriti Belgiji in Franciji nalogo dobavljanja orožja prostovoljcem, ZDA pa skrbijo za finančna sredstva. 2. ZDA so obljubile, da bodo vodile dejavnost glavnega tajnika OZN na tak način, da bo služila interesom imperializma. 3. Ameriški imperializem je napotil svojega agenta Kasavubuja, da je izročil Lumumbo Čombeju, zato da ga umorijo. 4. Američani so obljubili Čombeju, da ne bo kaznovan. 5. Nenehno dobavljanje orožja Čombeju povzroča veliko zaskrbljenost v vseh afriških neodvisnih državah. 6. Odgovorni krogi v Kairu so mnenja, da je ta imperialistična intervencija odkrito vmešavanje v notranje zadeve Konga po ameriškem imperializmu. 7. Izjave ameriških voditeljev o zatrjevani nevarni vlogi ZAR v Kongu imajo namen potisniti v pozabo, da je ameriški imperalizem prvi krivec za umor Lumumbe. 8. Ves svet je lahko ugotovil zločin, ki so ga izvršile ZDA, in dejstvo, da je ameriški imperializem iste narave kakor francoski in belgijski.

Posvetovalni odbor za Kongo, ki se je sestal pod predsedstvom Hammarskjoelda, je razpravljal o dveh poročilih odbora OZN za dobre usluge, in sicer o poročilu, ki vsebuje priporočila za rešitev kongoške krize, ter o poročilu, ki se tiče smrti Lumumbe. Sklenili so, da bodo obe poročili objavili, tako da bodo člani Varnostnega sveta, ko se bo v ponedeljek spet sestal, lahko zavzeli stališče do teh poročil. V posvetovalnem odboru OZN za Kongo so predstavniki držav, ki imajo čete v OZN, odbor za dobre usluge, ki je sedaj v Kongu, pa je podrejen temu odboru.

Med člani posvetovalnega odbora so nastala nesoglasja v zvezi z zaključki poročila o položaju v Kongu. Zlasti so se uprli predstavniki Maroka in Gane tem zaključkom, ki v glavnem zagovarjajo ameriško in Hammarskjoeldovo tezo. Drugo poročilo, ki se tiče smrti Lumumbe, pa ne prinaša novih elementov.

Član posvetovalnega odbora je izjavil da poročilo o položaju v Kongu velja kot odraz osebnega mnenja članov odbora za dobre usluge in v ničemer ne veže njihovih vlad.

V poučenih krogih pravijo, da odbor za dobre usluge priporoča Hammarskjoeldu, naj bi se zavzel za uvedbo federalnega sistema v Kongu. Rečeno je, da mora OZN delovati na podlagi «temeljnega zakona» t. j. ustave Konga, ki pa ga ZDA in njih agenti po svoje tolmačijo. Glede tega je znano, da je tudi Kennedy izjavil, da priznava zakonitost Kasavubujevega ukrepa, kar se tiče odstranitve Lumumbe in imenovanja Ilea za predsednika vlade.

Omenjeno poročilo priporoča razširitev Ileove «vlade» v koalicijsko vlado. Poročilo pravi, da je sam Ileo v ta namen pustil šest mest praznih, ki bi jih lahko zavzeli člani «bivših Lumumbi naklonjenih strank».

Dalje zahteva poročilo, naj se kongoška vojska izolira od politike, in to bi lahko napravil državni odbor za obrambo pod oblastjo osrednje kongoške oblasti ob sodelovanju z OZN. Odbor za dobre usluge ne omenja morebitne sestave odbora za obrambo, toda verjetno bi mu predsedoval Kasavubu in v njem bi bil tudi Mobutu.

Poročilo, ki je bilo pozneje objavljeno, v glavnem potrjuje, kar so že povedali v krogih OZN. Dalje pravi poročilo, da je treba takoj ustaviti vojaške operacije v Katangi in v drugih pokrajinah, da se prepreči nevarnost državljanske vojne, ki bi se lahko spremenila v vojno med posameznimi plemeni. Preprečiti je treba tudi sleherni poizkus vojaške rešitve sedanje krize, tudi da se onemogoči tuja vojaška intervencija.

Poročilo pravi nato, da bi bilo treba sklicati konferenco najvišjih predstavnikov na nevtralnem ozemlju in po potrebi izven Konga, da se sporazumejo o spremembi ustave glede strukture Konga. Te spremembe bi morale vsebovati večjo decentralizacijo oblasti osrednje vlade. Na koncu pravi poročilo, da bi po ponovnem sklicanju parlamenta morali vsi člani parlamenta dobiti zaščito OZN,

(Nadaljevanje na 2. strani)

«Hvala za «dobre usluge» in srečno pot, Mister!»

Sedem dni v svetu

Italija

Na zborovanju demokristjanskih žena v Rapallu je predsednik vlade Fanfani imel govor, ki je v italijanski politični javnosti imel precejšen odmev. V tem govoru je Fanfani zlasti poudaril potrebo po novi politiki na gospodarskem in socialnem področju in prvič javno podprl politiko tajnika KD Mora v zvezi z reševanjem vprašanja krajevnih uprav, kjer je prišlo do prvih primerov sodelovanja med KD in socialisti. Govor so pozdravili zlasti socialdemokrati in republikanci, pozitivno so ga ocenili tudi socialisti, proti njemu pa so nastopili liberalci, monarhisti in fašisti; monarhisti so celo predložili v poslanski zbornici interpelacijo, v kateri zahtevajo, naj Fanfani pojasni smisel svojega govora, hkrati pa so napovedali, da bodo od sedaj dalje stopili v opozicijo proti sedanji vladi, ker je po njihovem mnenju očitno, da Fanfani pripravlja sodelovanje s socialisti tudi v okviru vladne politike.

V preteklem tednu se je povečala tudi ofenziva demokristjanske desnice proti sedanjemu vodstvu stranke, predvsem pa proti njenemu tajniku Moru. Ta ofenziva je v zvezi s sestavo občinskih in pokrajinskih odborov v Milanu, Genovi, La Spezii, Firencah in v drugih manjših centrih, kjer so upravne odbore sestavili skupno s socialisti. S tem v zvezi se celo govori, da se ustanavlja nova struja znotraj KD, tako imenovana «centristična koncentracija» (dejansko koncentracija desnega centra), ki naj bi vključevala vidnejše prvake KD, kakršni so n. pr. Piccioni, Andreotti, Pella, Gonella, Scelba in celo Tambroni. Ta koncentracija namerava voditi borbo proti sedanjemu vodstvu stranke pod pretvezo, da je njena politika v nasprotju s sklepi kongresa v Firencah, dejansko pa gre za borbo proti vsakršnemu sodelovanju med KD in socialisti. Moč te «koncentracije» cenijo na kakih trideset članov glavnega odbora KD, od skupnih 140 članov; vendar pa je njena dejanka moč neprimerno manjša, ker je notranje razcepljena, in ker obstaja med vodilnimi osebnostmi precejšnja rivaliteta; vsakdo izmed njih bi hotel igrati vodilno vlogo. Težko si je namreč zamisliti to «koncentracijo», ki naj bi vključevala po tej strani Scelbo, po drugi strani pa izrazito fašistično nastrojenega Tambronija!

Glavna bitka bi morala biti na bližnjem zasedanju glavnega odbora KD, ki bo jutri. Menili so, da bo do prve bitke prišlo že na zborovanju demokristjanskih poslancev, ki je bilo pretekli četrtek; vendar je ta bitka v glavnem izostala: nobeden od omenjenih nasprotnikov Mora ni odprl ust, ker so verjetno menili, da zbor poslancev ni najprimernejši forum za politični napad na tajnika KD.

V poslanski zbornici je vlada morala odgovarjati na vprašanja poslancev, ki so kritizirali njeno zadržanje v zvezi z dogodki v Kongu in zadržanje italijanske delegacije pri OZN — dogodki ki so privedli do barbarskega umora predsednika kongoške vlade Lumumbe in njegovih dveh sodelavcev. Ves teden so poslanci razpravljali, pretekli petek pa zaključili splošno razpravo o vladnem petletnem načrtu za razvoj italijanskega kmetijstva. Zdi se, da bo kljub številnim kritikam poslancev vseh parlamentarnih skupin, predvsem pa socialistov, komunistov in fašistov, zbornica le odobrila vladni načrt, ker ga, z raznimi popravki, nameravajo podpreti tudi socialdemokrati in republikanci.

Kar zadeva deželno vlado na Siciliji, ki jo podpirajo tudi fašisti, si vodstvo KD prizadeva prepričati svoje levo krilo, da še niso dozoreli pogoji za likvidacijo te vlade, toda leva struja KD na Siciliji se s tem nikakor noče sprijazniti. Prišli so celo v Rim in vztrajno zagovarjali svoje stališče; do danes pa še ne vemo s kakšnim uspehom.

Zločinski umor

V preteklem tednu je ves svobodoljuben svet pretresla novica o zločinskem umoru predsednika kongoške vlade Lumumbe, predsednika kongoškega senata Okita in obrambnega ministra Mpola. To novico je cinično sporočil Čombejev «minister» v Elizabethvillu eno uro pred začetkom zasedanja Varnostnega sveta v New Yorku. V poročilu je bilo tudi rečeno, da so Lumumba in njegova dva tovariša zbežali iz zapora ter da so jih ubili «pripadniki plemena, ki je bilo ogorčeno nad njimi», ter da «imena vasi in kraja, kjer je Lumumba pokopan, ne bodo objavili».

Svet je obstrmel ob tolikšnem cinizmu in spontano se je ljudstvo dvignilo, da z demonstracijami proti Belgiji, ZDA in Franciji izpriča svoje ogorčenje proti tako gnusnemu zločinu, kakršnih že dolgo ni bilo v zgodovini. V Kairu so demonstranti zažgali belgijsko veleposlaništvo, v Beogradu so belgijsko veleposlaništvo razdejali. Tudi v Moskvi je policija le s težavo zadržala razjarjene demonstrante, da niso opustošili belgijskega veleposlaništva. Demonstracije so bile tudi v Parizu in celo v Bruslju, dalje po številnih afriških in azijskih prestolnicah in mestih.

Vzporedno z vsemi temi demonstracijami pa so mnogi državniki, zlasti v Aziji in Afriki in v prestolnicah nevezanih držav, izrazili veliko zaskrbljenost, ker je pač jasno da umor ni bil naperjen samo proti osebnosti Lumumbe in proti neodvisnosti Konga, temveč tudi proti političnemu razvoju še odvisnih afriških dežel in proti izboljšanju mednarodnih odnosov.

Pri vsem tem se je ogorčenje mnogih spontano obrnilo tudi proti glavnemu tajniku OZN Hammarskjoeldu in poveljstvu OZN v Kongu. Saj je Hammarskjoeld s pomočjo svojega poveljstva v Kongu od vsega začetka deloval v nasprotju z navodili resolucij Varnostnega sveta in je od vsega začetka ignoriral zakonito kongoško vlado ter pripomogel, da so se okrepili razni uzurpatorji in izdajalci ter ameriški in belgijski agenti, kakor so Kasavubu, Mobutu, Combe in Kalondži. Zato ima Hammarskjoeld zelo veliko odgovornost za umor Lumumbe in za poslabšani položaj v Kongu. On je s svojim poveljstvom v Kongu kriv, da se vedno bolj širi belgijska in francoska intervencija v Kongu. Povsem razumljivo je, da se je pritika mnogih predstavnikov mnogih azijskih in afriških držav obrnila proti njemu. Sovjetska zveza pa je sporočila, da ga ne priznava več kot tajnika OZN in bo prekinila vse odnose z njim. Predstavnik zakonite kongoške vlade v New Yorku je izjavil, da je Hammarskjoeld celo vedel že januarja za smrt Lumumbe. Vsem je namreč jasno, da je bila novica o «begu» Lumumbe izmišljena, in številne priče govorijo, da so ga ubili, takoj ko so ga z letalom pripeljali v Katango. In kako naj ne bi bilo poveljstvo OZN sokrivo tega grozotnega zločina, ko ni nič storilo, da bi preprečilo ugrabitev Lumumbe in njegovo izročitev krvniku Combeju. Pred očmi vojakov OZN so v Elizabethvillu Lumumbo zverinsko pretepali.

Toda kolonialisti in imperialisti so s tem zločinom dosegli prav nasprotno, kar so hoteli. Z umorom Lumumbe se je ideja za res neodvisni Kongo še bolj okrepila in z njo vse sile, ki se za to idejo borijo. Nehru je poudaril, da je mrtvi Lumumba mnogo močnejši kakor je bil živi Lumumba.

Na seji Varnostnega sveta so številni govorniki ponovili zahtevo za odstop Hammarskjoelda ter strogo preiskavo, da se krivci postavijo pred mednarodno sodišče v okviru zakona za vojne zločine. Hkrati so številne države sporočile kongoški vladi v Stanleyvillu, ki ji predseduje Antoine Gizenga, da jo priznavajo kot edino zakonito vlado Konga. To je storila tudi Jugoslavija, ki je že prej priznavala to vlado kot edino zakonito vlado. Predsednik Tito je izjavil, da zadene moralna odgovornost za umor Lumumbe Združene narode, glavni krivci pa so belgijski kolonizatorji, ker so Combe, Mobutu Kasavubu in drugi samo slepo orodje v njihovih rikah. Dodal je, da bo mrtvi Lumumba še nevarnejši za koristi tistih, ki bi radi še dalje držali afriške narode v kolonialnem suženjstvu.

Toda Hammarskjoeld s pomočjo ZDA in ostalih kolonialistov še dalje spletkari proti pravi neodvisnosti Konga. Zahteval je razorožitev «vojaških formacij» v Kongu in predlagal, naj bi nato «iskali pot k sporazumu med posameznimi sprtimi strankami». K seji Varnostnega sveta je bil povabljen tudi predstavnik Kasavubuja, dočim so ZDA, kakor je znano, svoj čas izsilile pri svoji večini, da ni priznala predstavnikov zakonite kongoške vlade. Katere «vojaške formacije» hoče Hammarskjoeld razorožiti, pa je jasno. Dodati moramo namreč, da se je utvara, da bodo ZDA v bistvu menjale svojo politiko v Kongu, razblinila. Novi predsednik Kennedy je na svoji zadnji tiskovni konferenci izjavil da je «edina zakonita oblast, ki je pooblaščena zastopati ves Kongo, vlada, ki je bila ustanovljena na podlagi mandata, katerega ji je poveril predsednik Kasavubu». Dodal je, da je razširitev osnove te «vlade» Kasavubujevo vprašanje, ki ga je treba proučiti, in da o tem sedaj razpravljajo v Leopoldvillu in New Yorku. V tem smislu je obrazložil ameriško stališče tudi ameriški delegat v OZN Stevenson, in v tem smislu sedaj deluje Hammarskjoeld.

Pri vsem tem je tudi žalostno, da skupina nekaterih bivših francoskih kolonij, ki so lani postale neodvisne, še dalje v marsičem nastopa ob strani kolonizatorjev in imperialistov. Prav s pomočjo teh držav Francozi, Belgijci in Američani lahko dobijo potrebno večino v OZN, kar se tiče Konga. Omenjene države so namreč gospodarsko še pre-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Za slovensko skupnost

V volilnem programu demokratične liste na Repentabru je poudarjeno, da bodo kandidati storili vse za ustvaritev pogojev, ki naj privedejo do enotnosti Slovencev v borbi za njihove narodnostne, kulturne in jezikovne pravice. Ta postavka je v čistem demokratičnem duhu najdoslednejša obveznost vse zadnje volilne kampanje.

Zakaj je potrebna enotnost Slovencev? Tega vprašanja ni treba obravnavati, ker je že razvidno iz najrazličnejših dogodkov, ki so se v zadnjem času razvijali na škodo slovenskega življa in še posebno, kar se je pripetilo v prvih desetih dneh tega žalostnega februarja, s strani odgovornih ali neodgovornih elementov, ki so s starimi fašističnimi metodami napadali slovenske ustanove in ljudstvo. Iz tega je razvidna nujnost slovenske skupnosti prav v tistem duhu, ki je omenjen v programu repentaborske občine.

Tudi če bi preko ene same noči, in sicer od danes do jutri, uresničili tako skupnost, bi bilo še vedno prepozno. Enotnost Slovencev je preko političnih in ideoloških sporov ali nesporazumov po mojem mnenju klila, zorela in s časom tudi dozorela že izza zadnjih mesecev l. 1953. Spominjam se zelo živahnih diskusij in tudi od ene ali druge strani postavljenih več ali manj dobrih predlogov. Začeli so se tudi skupni razgovori za najrazličnejše skupne pobude, ki so na žalost ostale na papirju. Začele so se s časom tudi razne skupne manifestacije in prireditve. seveda, ne morem si tolmačiti, zakaj so bile samo v lokalnem, zelo ozkem merilu.

Če posežemo s spominom v 1954. leto, doženemo, da so v tem letu nastale bolj učinkovite skupne pobude, ker se je v tej dobi pojavila neka laška mladinska ustanova, katera si je zastavila program osvajanja naših kulturnih domov. Iz tega leta beležimo bolj konkretne skupne nastope, ko se res ostvarjajo uspele prireditve in razne jubilejne proslave, med katerimi je pomembno označiti res uspelo slavljenje obletnice borščanske šole.

Iz takih dogodkov, ki so nadalje od časa do časa segali tja do l. 1956, kakor tudi iz diskusij, ki so se takrat razvijale, iz priprave neuspelega, oziroma, neskličanega občnega zbora SHLP, ki naj bi se razvijal z geslom «Za slovensko skupnost», je bilo pričakovati, da bi kulturne organizacije imele skupni enotni občni zbor. Znano je, da so posebno ob tistem času bili napravljeni uspešnejši koraki v zaželeno skupnost, ki na žalost ni prišla, čeprav so Slovenci čutili neko nevarnost ob političnem razvoju tiste dobe. Iz teh razlogov si lahko človek misli, da vodstva niso storila najpotrebnejšega, da bi res prišli do skupnosti. Dokaz temu je, da ljudstvo bodisi v mestu ali na podeželju, ni postavljalo problemov: «to je naše in ne vašeu, ali pa, da je ena ali druga skupina številnejša. Takrat je ljudstvo postavljalo stvar tako: «To je naše, mi smo vsi bratje, ki moramo skupno delovati in s tem prikazati, da smo tu doma ter da smo zedinjeni pripravljeni zahtevati in braniti naše pravice». Tako je bilo označje med Slovenci l. 1956. Taka volja mora vladati med nami tudi v teh res težkih dneh, da se privravimo, kakor pravi dr. Dekleva, «na učinkovitejše delo».

K zamisli ali predlogu dr. Dekleve svetujem: za sestavo koordinacijskega odbora naj bi se na kak način sklicala skupščina vseh Slovencev in posebno je treba upoštevati tiste, ki so na enem ali drugem področju imeli posla med Slovenci in ki res čutijo ljubezen do takega dela. Tu ni rečeno, da morajo priti v tak odbor samo elementi voljeni v javne ustanove, pač pa tudi vsi tisti, ki bi se res zavzeli za naš vsestranski razvoj. Ni pravilno, da se za tako važen problem sestanejo samo voditelji dveh ali več političnih struj. Za zavzetje pravilnega stališča preko omenjenih zastopnikov, ki verjetno predstavljajo večje, kakor tudi pičlo število Slovencev, spadajo tudi ljudje, ki so morda izven političnih struj, ker so tudi dobri Slovenci, ki so se prej ali slej, iz prenekaterih razlogov odstranili iz političnih organizacij, katerim so pripadali.

Mislim, da če bo upoštevan ta nasvet, se ne bo več dogodilo, da se bo odbor razšel, ne da bi si rekli nasvidenje. Čeprav je mnogo vprašanj, ki jim ne moremo do dna, je potrebno z dobrim namenom poseči po delu, bratsko stisniti roke, odpraviti vsako nezaupanje in ne čakati na rešitev političnih ali ideoloških nesporazumov, katerim naj bi žrtvovali svojo enotnost.

To naj bo prvi članek v podporo predloga dr. Dekleve. Ne samo jaz, tudi mnogi drugi dobromisleči Slovenci so pripravljeni prispevati najprej s članki nato pa tudi s svojim aktivnim delom k ustvaritvi tako zelo občutene slovenske skupnosti.

KARLO BERNETIČ

Jutri vsedržavna 24-urna stavka nameščencev Rdečega križa

Na zasedanju glavnega odbora KD bo desnica sprožila napad na Mora

Voditelj socialistične stranke Nenni poudarja, da se preobrat v levo istoveti s PSI - Desnica PSDI proti sodelovanju s socialisti - Lombardi o Fanfanijevi vladi

RIM, 18. — Prihodnji ponedeljek se bo sestal glavni odbor KD; na tem zasedanju bodo proučili rezultate upravnih volitev, ki so se vršile preteklo jesen, in razpravljali o dejavnosti vodstva stranke v zvezi z reševanjem vprašanja krajevnih uprav. V bistvu gre za to, da se glavni odbor izreče o dosedanji politiki vodstva, ki je predmet napada desničarskih krogov v stranki, češ da je sodelovanje s socialisti na področju nekaterih krajevnih uprav v nasprotju s sklepi strankinega kongresa v Firencah. Ni nobenega dvoma, da bo ta ofenziva proti Moru propadla, ker je desnica izolirana, hkrati pa še razdvojena; po drugi strani pa ne more predlagati nobene politične perspektive, ki bi bila kakor koli uresničljiva, seveda brez naslonitve na fašiste.

Taka dosedanja politika vodstva KD pa je nujno potrebna tudi zaradi tega, ker bi vsakršna drugačna politika povzročila takojšnjo krizo vlade. In temu se hočejo ogniti vsi: tako KD, kakor tudi socialdemokrati in republikanci; pa tudi liberalci — kljub najrazličnejšim grožnjam in izsiljevanju — se dobro zavedajo, da ni druge izbire: ali tako (t.j. pristati na sodelovanje s socialisti), ali pa kriza vlade in nove volitve.

O dokončnem stališču liberalcev do sedanje vlade pa bo odločilo zasedanje glavnega odbora PLI, ki se bo sestal 25. in 26. t.m.

Vsekakor pa se zdi, da so se Malagodi in njegovi pristaši nekoliko omehčali spričo okoliščine, da Moro pritiska na levico KD tako v Milanu, kakor na Siciliji: V Milanu, da pristanejo na centristično pokrajinsko upravo, ker imajo tam vladne stranke večino; na Siciliji pa, da ne vztrajajo pri svoji zahtevi po takojšnji likvidaciji deželne vlade.

V okviru priprav za bližnji kongres socialistične stranke prinaša jutrišnja številka glasila PSI «Avanti!» Nennijev uvodnik, v katerem voditelj PSI polemizira s Togliattijem glede pomena avtonomistične bitke PSI in poudarja, da na način, kakor si to zamišljajo komunisti, ni bilo moč ne pred 40 leti ne pozneje povesti proletariata do zmage v takšni družbi, «kakršna je naša ali v družbenih ureditvah, ki so naprednejše od naše, kjer se borba za socializem — razen v povsem izrednih primerih — more voditi le kot razvoj demokratične zavesti delavcev, s postopno krepitvijo in razširitvijo njihovih oblastnih pozicij». Tako stališče so socialisti zagovarjali že leta 1921 in ga zagovarjajo tudi danes. In to je — pravi Nenni — «tista osnovna postavka, in kar le-ta vključuje v borbi za oblast, v izvrševanju oblasti, v odnosih med socialistično oblastjo in pravico do svobode, v čemer obstaja stalna veljavnost socialističnega nauka in prakse, ki socialiste loči od komunistov». Ob zaključku Nenni podčrtava, da se politika preobrata v levo istoveti s PSI, z njegovo «avtonomno sposobnostjo predstavljati koristi vseh delavcev s tem, da zna biti do kraja to kar je: stranka, ki se bori, da bi delavci — po poti demokracije in svobode — prevzeli vodstvo družbe in države».

Riccardo Lombardi je danes na zborovanju socialistov v Milanu dejal, da bi bilo zmotno misliti, da PSI gleda z naklonjenostjo na sedanjo vlado, ki «ne drsi v centrizem, ampak je že centrizem», hkrati pa je zavrnil vse tiste (predvsem desničarske kroge KD), ki pričakujejo od bližnjega kongresa PSI, kdo ve kakšna «jamstva o demokratičnosti» socialistične stranke. «PSI ne more dati nobene koncesije, da bi si pridobili pristanek demokristjanske desnice, ki ga ta ne da in ne more dati iz doslednosti s svojim konservativnim in, v nekaterih primerih, reakcionarnim značajem, ne pa morda zaradi tega, ker PSI baje ne more dati zadostnih jamstev o svoji demokratičnosti».

Desno krilo PSDI je danes zborovalo v Neaplju in odobrilo resolucijo, v kateri nastopa proti sodelovanju s PSI in zagovarja sporazum med KD, PSDI, PRI in PLI, ki naj bi ostal v veljavi do prihodnjih splošnih volitev, s konkretnim programom «uresničljivih stvari», predvsem kar zadeva tri «osnovna in rujna vprašanja: šolo, zaostala področja in brezposelnost».

Prihodnji ponedeljek bo 24-urna splošna stavka nameščencev Rdečega križa; od 20. do 24. t.m. bo stavkalo upravno osebje italijanskih šol, 28. t.m. pa bo ponovno stavkalo osebje finančnega in zakladnega ministrstva.

A. P.

Trgovinska izmenjava med Italijo in FLRJ

BEOGRAD, 18. — Uvoz iz Italije je v lanskem letu dosegel 28,4 milijarde dinarjev (okrog 95 milijonov dolarjev) in s tem dosegel rekorden obseg. Med izvozniki v FLRJ je Italija na drugem mestu, takoj za Zapadno Nemčijo. Izvoz v Italijo pa je dosegel 22,4 milijarde dinarjev.

Kennedyjevi razgovori s Thompsonom

WASHINGTON, 18. — Predsednik Kennedy je imel danes v Beli hiši nov razgovor z ameriškim veleposlanikom v Moskvi Thompsonom. To je že tretji sestanek Kennedyja s Thompsonom v desetih dneh.

Navzoči so bili tudi potujoči poslanik Harriman, predsednikov svetovalec Bohlen in državni podtajnik za evropske zadeve Kohler.

Predstavnik Bele hiše je izjavil, da je razgovor trajal približno dve uri in da hoče imeti predsednik temeljit pregled nad sedanjim stanjem odnosov s Sovjetsko zvezo. Predstavnik je dalje izjavil, da Kennedy in njegovi glavni sodelavci niso skušali danes še priti do kakršne koli odločitve, temveč so nadaljevali izmenjavo misli.

BEOGRAD, 19. — Danes je odpotovala na obisk v Gvinejo, Sierro Leone, Liberijo, Gano in Nigerijo delegacija Zveze borcev Jugoslavije. Delegacija vrača obisk zastopnikom Zveze borcev Sierra Leone in Gvineje, ki so lani obiskali Jugoslavijo.

Za izvajanje posebnega statuta

Jutri se začne v Rimu sedmo zasedanje mešanega odbora

«Mladinski odbor za nacionalno budnost» je včeraj ponovno razdeljeval trobojne kokarde učencem italijanskih srednjih šol in poskušal v šolah organizirati zborovanja proti dvojezičnosti

Sinoči je odpotovala skozi Trst jugoslovanska delegacija na sedmo zasedanje jugoslovansko-italijanskega mešanega odbora za izvajanje posebnega statuta londonskega memoranduma. Delegacijo vodi opolnomočeni minister Borislav Žulj, ostali člani pa so isti, kot so bili na šestem zasedanju odbora, ki je bilo junija v Beogradu.

Prvi dan zasedanja bo v ponedeljek 20. t. m. v palači Farnesina, kjer ima sedaj sedež italijansko zunanje ministrstvo,

Italijansko delegacijo bo na tem zasedanju vodil namesto pok. veleposlanika Confalonierija veleposlanik Manlio Castronuovo. Ostali člani pa bodo, kot smo že poročali, isti, kot so bili že na šestem beograjskem zasedanju.

Dnevni red zasedanja ni bil objavljen, vendar se je moglo zvedeti, da odbor ne bo mogel mimo obravnavanja zadnjih demonstracij proti Slovencem in njihovim pravicam, ki so bile v Trstu. Vsekakor bo na dnevnem redu tudi pregled izvajanja sklepov šestega zasedanja; dalje vprašanje šolstva, uporaba jezika in dvojezičnih napisov ter vprašanje pravičnega zastopstva v javnih uradih v smislu čl. 2 posebnega statuta. Glede prve točke je zlasti važno vprašanje zakona o slovenskem šolstvu, za katerega so bili doslej v parlamentu predloženi trije zakonski osnutki: skupine poslancev PSI, skupine poslancev KPI in zakonski osnutek vlade. Prva dva osnutka sta bila prejšnji teden že na dnevnem redu pristojne komisije poslanske zbornice za šolstvo. Nič manj važno pa ni vprašanje izvajanja čl. 2 in čl. 5, katerih vsebino objavljamo v italijanščini na prvi strani.

Prav v zvezi z zasedanjem je včeraj *«Mladinski odbor za nacionalno budnost»*, ki je vodil in še vedno vodi vso protislovensko ofenzivo ter organiziral rasistične protislovenske demonstracije, ponovno razdelil dijakom po nekaterih italijanskih srednjih šolah trobojne kokarde. Kot smo zvedeli, je poskušal ta odbor, ki je tri tisoč takih kokard razdelil že dva dni pred znano petkovo protipostavno demonstracijo, organizirati včeraj dopoldne znotraj omenjenih šolskih poslopij srednjih šol zborovanja «proti« dvojezičnosti». Ne vemo, v kolikšni meri mu je to uspelo. Za eno izmed teh srednjih šol smo zvedeli, da je takšno zborovanje preprečil ravnatelj šole.

Pakistan elektrificira vasi

KARAČI, 17. — Pakistanska vlada pripravlja obsežne načrte za elektrifikacijo vasi ob reki Kabul v severnem delu zahodnega Pakistana. Pred nekaj dnevi je začela v tej pokrajini obratovati velika hidrocentrala z zmogljivostjo 160 tisoč kW, ki bo oskrbovala z energijo vse to področje.

List «Pakistan Times» piše, da pripravlja vlada načrte, po katerih bodo na leto elektrificirali v tej pokrajini približno tisoč vasi in začeli graditi namakalni sistem. To je bila doslej ena izmed najbolj zapostavljenih pokrajin v deželi.

Z dograditvijo jezu na Kabu in zgraditvijo hidro... trarne so bili ustvarjeni ... pogoji za namakanje 18... ...talov zemlje, ki je bil... slej skoro popolnoma ... dovitna.

Hidroelektrarno in je... reki Kabul so zgradili ... nadko pomočjo. Dela se ... jala pet let in je delal... tisoč delavcev ter pr... 150 kanadskih strokovnj...

Stavka mehanikov «Panamerican»

WASHINGTON, 18. — ... haniki ameriške družbe ... namerican World Airways ... objavili, da bodo ob ... tedna začeli stavkati. S... bo onemogočila ves promet ... pregah družbe. Predse... sindikata mehanikov ta ... be Paul Chorbadian je ... da bodo stavkali, ker ... sklenjena nova delovna ... godba z delodajalci. Meh... zahtevajo zboljšanje plač ... delovnih pogojev.

Prizadevanja, da se odstranijo ovire za sestanek med Burgibo in de Gaullom

Masmudi pride danes spet v Pariz - Vse bo odvisno od tega, ali bo de Gaulle menjal dosedanje stališče

ZUERICH, 18. — V poučenih krogih zatrjujejo, da ni več resnih ovir za sestanek med Burgibo in de Gaullom v zvezi z alžirskim vprašanjem. Zatrjuje se, da je Burgiba «z nekaterimi pogoji» sprejel predlog, naj bi se sestal z de Gaullom v Parizu ali blizu Pariza čez en teden. O tem se bodo še sporazumeli po sestanku tunizijskega ministra za informacije Masmudija s francoskimi predstavniki v Parizu. Masmudi je imel davi dolg razgovor z Burgibo in jutri bo odpotoval v Pariz.

V Parizu trdijo, da so tajni stiki med Parizom in Zürichom odstranili večino ovir za sestanek med Burgibo in de Gaullom. Burgiba razpolaga, po razgovorih, ki jih je imel Masmudi z de Gaullom in z alžirskimi voditelji, z vsemi potrebnimi elementi, da lahko presodi, ali je umestno, da obišče de Gaulla ali ne. Burgiba je že izjavil, da bo šel v Pariz samo v primeru, če je kaka možnost sporazuma. Vsekakor je mnogo odvisno od tega, ali bo de Gaulle opustil svoje dosedanje stališče, ker drugače ni mogoč noben začetek pogajanj. Tunizijski minister Masmudi je že sprejel alžirsko stališče, da je potrebno istočasno začeti pogajanja o ustavitvi sovražnosti in o vseh političnih plateh vprašanja, med katerimi tudi o jamstvih za izvajanje referenduma o samoodločbi.

V Alžiru so francoski padalci in vojaki preteklo noč «kontrolirali» na tisoče prebivalcev in to zaradi več atentatov, ki so jih alžirski borci izvršili v zadnjih dneh.

Pred dvema dnevoma je neko francosko letalo v gorovju Medjerda bombardiralo francoske položaje z bombami, ki jih je imelo odvreči na alžirske položaje. Očitno se je pilot zmotil. Uradno trdijo, da gre za «tehnično napako» pri letalu. Ubitih je bilo osem francoskih vojakov, enajst pa jih je bilo ranjenih.

V Parizu je državni pravdnik na procesu zaradi barikad zahteval smrtno kazen za Ortiza, dosmrtno ječo za Meningauda in strogo zaporno kazen za Jacquesa Laquiera. Vse tri sodijo v odsotnosti.

London popušča rasistom

LONDON, 18. — Ustavna konferenca za Severno Rodezijo je končala svoje delo, ne da bi dosegli sporazum. Afriške stranke so zavrnile načrt, ki ga je predložila britanska vlada. Predstavniki enotne narodne stranke za neodvisnost in afriškega narodnega kongresa so izjavili, da je konferenca bila prava opereta in farsa. Pozvali so Mac Millana, naj se potegne, da se zadeva premakne z mrtve točke.

Britanski načrt je zavrnila tudi enotna zvezna stranka, ki pa se upira «prenagljeni politiki v korist Afričanov». Samo liberalna stranka, ki ima povečini evropske člane, je izjavila, da je zadovoljna z vladnim načrtom. Predsednik te stranke je izjavil: «Načrt ni v skladu z našim stališčem, vendar pa pomeni hud poraz za ministrskega predsednika Welenskega.

Afriški predstavniki so prišli v London v pričakovanju, da bodo dobili ustavo, ki bi jim omogočila večino. Znani Mac Leodov načrt ni bil nikoli izglasovan, ker je Welenski postavil proti njemu veto. Tako je namesto do konference prišlo do zakulisnih pogajanj med britansko vlado in Welenskim. Po dolgih pogajanjih je Welenski sprejel britanski načrt, ki daje Afričanom samo tretjino predstavniških mest.

Na zadnji seji konference je predsednik afriškega narodnega kongresa javno obsodil dvoličnost Velike Britanije in poudaril, da ravna z afriškimi delegati kakor z otroki. Mac Leod, ki je v preteklosti pokazal razumevanje za Afričane, je danes pod pritiskom Welenskega in britanske vlade menjal stališče. Dalje je predsednik afriškega narodnega kongresa omenil tudi britanske odnose z Južno Afriko v Commonwealthu in številne rasne diskriminacije v državah Commonwealtha, kakor na primer v Avstraliji in Kanadi.

«Galeb» zaplul v Gibraltarsko ožino

BEOGRAD, 19. — Nocoj ob 19. uri, po jugoslovanskem času, je «Galeb», na katerem potuje predsednik Tito na uraden obisk v Gano, v spremstvu treh jugoslovanskih rušilcev in trgovske ladje «Lovčen» odplul v Gibraltarsko ožino. Jugoslovanska eskadra nadaljuje pot ob zahodni obali Afrike proti Akri. Dosedanja plovba je bila zelo ugodna.

Velika Britanija in decimalni sistem

LONDON, 18. — Zavod za gospodarsko in politično načrtovanje v Londonu je izdal brošuro, v kateri zagovarja potrebo, da Vel. Britanija uvede decimalni sistem in decimalni valutni sistem. To potrebo utemeljuje s tem, da se bo Vel. Britanija čez nekaj let znašla izolirana v Commonwealthu in od ostalih velesil, če ne bo uveljavila decimalnega sistema. Po mnenju Zavoda bo uvedba decimalnega sistema v Veliki Britaniji postala neizežna čez kakih 50 let.

Sklepi konference v Tunisu

TUNIS, 18. — Konferenca za borbo proti kolonializmu v Sredozemlju in na Srednjem vzhodu, ki se je bila začela 14. februarja, se je danes zaključila. V resoluciji o Alžiriji pozdravlja konferenca vse žrtve kolonialnega zatiranja in zahteva izpustitev jetnikov. Sklenjeno je bilo tudi, da bodo poslali advokate v zapore in koncentracijska taborišča v Francijo in Alžirijo, da posredujejo za jetnike.

Sprejeli so več resolucij, ki se tičejo Malte, Omana, Bahreinskih otokov in Palestine.

V zvezi z Omanom obsoja zadevna resolucija britanski napad, ki traja že pet let v tej deželi, in zahteva takojšnji umik britanskih čet s tega področja.

Konferenca je poslala brzojavko predsedniku Varnostnega sveta, s katero zahteva takojšnjo preiskavo o okoliščinah Lumumbove smrti.

Alžirski delegat Ben Jahia je bil izvoljen za predsednika stalnega odbora konference.

Kriza vlade v Belgiji

BRUSELJ, 18. — Predsednik belgijske vlade Eyskens je davi izjavil, da ne bo kolektivnega odstopa vlade pred ponedeljkom. Davi bi morala biti seja vlade, ker pa so bili liberalni ministri odsotni, so se sestali samo krščansko-socialni ministri. Eyskens je nato obiskal kralja, kateremu je sporočil ostavko liberalnih ministrov. Zatem je kralj sprejel tudi ministrskega podpredsednika liberalca Lefebvreja.

Po sestanku krščansko-socialnih ministrov je Eyskens izjavil, da nesoglasja med obema skupinama v vladni koaliciji niso velika in se tičejo samo nekaterih tehničnih plati «enotnega zakona» Domnevajo, da bo še pred 27. februarjem s kraljevim dekretom razpuščen parlament, tako da bodo volitve 26. marca.

Kriminaliteta v ZDA

NEW YORK, 18. — V primerjavi s 392.969 kaznivimi dejanji v letu 1959, so kazniva dejanja v lanskem letu narasla na 410.828 primerov. Med mladoletniki se je kriminaliteta povečala za 6,7 odst. (izpod 16 let), oziroma za 8,9 (med 16. in 20. letom starosti).

Kriminalec Mengele

FRANKFURT, 18. — Nagrado 20.000 nemških mark (okrog 3 milijone lir) so razpisali na glavo dr Josefa Mengeleja, enega najzloglasnejših zdravnikov v nemških koncentracijskih taboriščih. S svojimi injekcijami je povzročil smrt številnih internirancev, med njimi mnogih otrok. Pred ugrabitvijo Eichmanna je bil v Argentini, nato je zbežal v Brazilijo. Po mnenju nekaterih se je baje vrnil v Evropo.

Adenauer poleti v ZDA?

BONN, 18. — Zahodnonemški zunanji minister von Brentano je še pred povratkom v Bonn obvestil kanclerja Adenauerja o svojih razgovorih s Kennedyjem. V krogih blizu kanclerja so mnenja, da bo Adenauer verjetno obiskal Washington v začetku poletja, da bi se tam sestal z novim ameriškim predsednikom.

Kar se tiče izida Brentanovih razgovorov, potrjujejo v vladnih krogih v Bonnu, da bodo v kratkem nadaljevali nemško-ameriška finančna pogajanja. Pripominjajo, da nesoglasja glede višine bonnskega prispevka za stroške NATO in za pomoč nezadostno razvitim deželam niso vplivala na prijateljstvo med Bonnom in Washingtonom. Bonnska vlada je baje sedaj pripravljena sprejeti načelo, naj bi bila zahodnonemška pomoč nezadostno razvitim deželam trajna. O večjih prispevkih za stroške NATO pa bodo morali razpravljati v tem zavezništvu.

ZDA so glavni krivec

(Nadaljevanje s 1. strani)

da se zajamči njihova imuniteta.

Priporoča se tudi splošna politična amnestija in izpustitev več sto zaprtih oseb. Toda poročilo baje ne vztraja, naj bi znova sklicali kongoški parlament, temveč priporoča, naj se skliče šele tedaj, ko bodo izvršena prejšnja priporočila. Tako bi parlament lahko spet sklicali, da pripravi novo ustavo.

Na koncu predlaga odbor, naj se pozovejo vse države, naj prenehajo z vsako vojaško pomočjo kateremu koli delu Konga in naj se ne vmešavajo v notranje politične zadeve Konga.

Kakor se vidi, odraža to poročilo v celoti Hammarskjoeldovo in s tem ameriško tezo in zahteva uzakonitev izvršenega dejstva, ki so ga ustvarili ameriški in belgijski agenti.

Demonstracije zaradi umora Lumumbe so bile tudi danes v raznih krajih. Iz Djakarte poročajo, da je tam večje število indonezijskih študentov razdejalo tamkajšnje ameriško poslaništvo in rezidenco ameriškega poslanika. Demonstracije so bile tudi pred belgijskim poslaništvom, kjer so demonstranti razbili okna, a jim ni uspelo vdreti v poslopje.

Demonstracije so bile tudi v Bonnu, ki so jih organizirali afriški študentje, katerim so se pridružili tudi nemški študentje. Prav tako so bile demonstracije v Pekingu, kjer se jih je udeležilo okoli sto tisoč ljudi. Sinoči so študentje demonstrirali pred belgijskim konzulatom v Lillu v Franciji.

Tudi pred sedežem OZN v New Yorku so študentje včeraj ponovili demonstracije. Venezuelski zunanji minister je sporočil, da je poslal OZN odločen protest zaradi umora Lumumbe. Protest poudarja, da politični umor ne more veljati v civiliziranih državah kot formula za reševanje političnih vprašanj.

Malajska vlada pa je pozvala Belgijo, naj umakne vse svoje čete iz Konga. Belgijski vladi je poslala noto, s katero obtožuje Belgijo stalnih kršitev resolucij Varnostnega sveta.

«Venusik» nadaljuje pot in se približuje Veneri

Danes ob 10.30 bo oddaljen od Zemlje 2.537.000 kilometrov

MOSKVA, 18. — Agencija Tass je sporočila, da avtomatična medplanetarna postaja, ki leti proti Veneri, redno nadaljuje svojo pot. Kakor napovedano, so sovjetski znanstveniki danes «izprašali» postajo in povezava je uspešno potekala.

Agencija Tass javlja, da je postaja bila 17. februarja ob 12.04 oddaljena 1.889.000 kilometrov od Zemlje nad Indijskim oceanom. Letela je s hitrostjo 3.923 metrov na sekundo. Jutri ob 10.30 bo oddaljena 2.537.000 kilometrov od Zemlje.

Na podlagi računov sovjetskih znanstvenikov bo postaja po 270 milijonih kilometrov letenja letela v drugi polovici maja v oddaljenosti 180.000 kilometrov od Venere. Tedaj bo oddaljena 70 milijonov kilometrov od Zemlje.

Tass javlja dalje, da znaša temperatura v postaji 28,3 stopinj C, pritisk pa je 900 mm. Znanstveni aparati, radijski oddajniki in baterije redno deluje jo. Do sedaj so aparati oddajali važne informacije na Zemljo.

Sovjetski list «Krasnaja zvezda» piše, da je eden glavnih smotrov izstrelitve sedanjega medplanetarnega laboratorija ugotovitev gostote meteorov v vesolju, in da sovjetski znanstveniki upajo, da bodo dobili točnejše podatke o možnosti trčenja z velikimi meteori. Laboratorij bo dajal razen tega zelo važne podatke o jakosti zemeljskega magnetnega polja ter bo omogočil pojasnitev številnih vprašanj, ki so povezana s «strujami» kozmičnih žarčenj, ki bi lahko nastala z eksplozijami zvezdnega materiala.

Sovjetske znanstvenike zanima tudi sestav medplanetarne materije. Aparati na laboratoriju bodo omogočili nadzorovanje točnosti računov sovjetskih znanstvenikov, na podlagi katerih se gostota te materije veča v bližini Sonca.

NADALJEVANJE sedem dni v svetu

šibke, da bi se lahko odločno uprle francoskemu pritisku in začele voditi samostojno politiko. Predvsem pa so tam na oblasti ljudje, ki so vse preveč vezani z zahodnimi imperialističnimi krogi. To velja še posebno za bivši francoski Kongo, kjer je predsednik dunodnik Julu, ki je v veliki meri pomagal pri organiziranju umora Lumumbe in pri podpiranju ameriškega agenta Kasavubuja. Toda ostale afriške in azijske države, ki uživajo vso podporo večine nevezanih držav, med katerimi Jugoslavije, ter držav iz sovjetske skupine, ne mislijo odnehati z napori, da preprečijo, da bi se kolonializem v Kongu spet do kraja vkoreninil.

Tito v Afriki

Maršal Tito je v preteklem tednu odpotoval na uraden obisk v Gano, Togo, Liberijo, Gvinejo, Maroko, Tunizijo in ZAR. Ta obisk jugoslovanskega predsednika je v skladu s splošno zunanjepolitično usmeritvijo Jugoslavije in njenih naporov za boljše mednarodno sodelovanje. Obisk je tudi logična posledica prijateljskih odnosov Jugoslavije s temi državami ter podobnih pogledov na številna pereča mednarodna vprašanja. Zato bo ta obisk tudi nov korak za še tesnejše sodelovanje Jugoslavije z izvenblokovskimi državami Afrike in Azije. Pred odhodom je maršal Tito izjavil, da je namen njegove poti predvsem sestati se z najodgovornejšimi državniki teh dežel in se z njimi posvetovati o različnih vprašanjih splošnega značaja in o dvostranskih odnosih.

Zaradi sedanjega zapletenega mednarodnega položaja bodo Titovi razgovori z afriškimi voditelji še posebnega pomena, zlasti kar se tiče skupnih pogledov na vprašanja, kakor so borba proti kolonializmu, vsestranska pomoč nerazvitim deželam in prizadevanja za ohranitev miru. Razgovori bodo tudi širšega mednarodnega pomena, ker bodo prispevali k okrepitvi najbolj pozitivnih prizadevanj za rešitev aktualnih mednarodnih vprašanj.

Kino na Opčinah
predvaja danes 19. in jutri 20. t. m. film
«Pod desetimi zastavami»

Igrajo VAN HEFLIN, CHARLES LAUGHTON, MYLENE DEMONGEOT in FOLCO LULLI

Pri MADALOSSO v Trstu, Ul. Torrebianca vogal XXX Ottobre, dobite vsakovrstno POHIŠTVO, otroške VOZIČKI, žimnice — originalne PERMAFLEX — Cene ugodne

SPLOŠNA PLOVBA PIRAN
Ekspresna potniško-tovorna linija JADRAN — ZDA — JADRAN
Odhod ladje vsakega 30. v mesecu direktno Trst - New York.
Trajanje potovanja 15 dni
Za vse informacije prosimo obrnite se na našega agenta
AGENZIA MARITTIMA MEDITERRANEA, Via Mazzini 4-1, Trst — telefon 24-188

Gospodarstveniki vsega sveta sodelujejo na prireditvah, ki ... organizira
ZAGREBŠKI VELESEJEM
Mednarodni pomladanski zagrebški velesejem
14.-23. IV. 1961
Proizvodi široke potrošnje — Prehrana — Pohištvo — Tekstil in konfekcija — Revija sodobnega oblačenja — Turizem — gostinstvo — Medicina in tehnika — Tehnika varjenja — Strojništvo — Tehnika merjenja in urejanja — Avtomatizacija — Strokovna literatura.
Informacije: Zagrebački velesajam, Zagreb, Aleja Borisa Kidriča, tel. 51-666

DARWIL
Najnovejši izum moderne tehnike
Superautomatic s 57 rubini

Preko 50 vrst najboljših švicarskih ur Vam jamči:
izredno natančnost
izredno vzdržljivost
izredno nizko ceno
ŠVICARSKA SUPERMARKA

NEPRIČAKOVANA REŠITEV

B. F. Depolis

Bil sem drugi telegrafist v Austinovi ekspediciji, katere naloga je bila, preiskati Woodov zaliv in okolico. To na prvi pogled ne bi bilo videti tako strašno, če ne bi vedeli, da pomeni okolica prostor 500 km slikovitega antarktičnega področja, prekritega z večnim ledom, pod katerim si je naš šef Willis obetal najti bogata najdišča uranove rude.

Tega dne sem sedel v vili Galathea in mrko strmel predse. Da ne bo pomote, moram takoj pojasniti, da je bila vila Galathea naziv za mojo kolibo, v kateri je bila poleg omare, postelje in neizbežne petrolejske peči še celotna sprejemna aparatura. Naš oddajnik je bil postavljen 3 km vzhodneje, da ne bi drug drugega motili.

Moja čustva bodo razumljivejša, če povem, da je naš strokovnjak za organizacijo radijske veze, drugače zelo lepa plavoloska Diana Remington, slavila rojstni dan. Svečanost se je na žalost odvijala v Moulin Rougeju, baraki iz valovite pločevine, v kateri je bil nameščen naš oddajnik. Nesreča je hotela, da je prav mene doletelo dežurstvo.

— Da, jaz sem! — sem nerazpoloženo sikal v telefon. Toda razpoloženje se je takoj popravilo, ker sem spoznal Dianin glas.

— Zelo mi je žal, ker ne morete biti pri nas.

— Da, dežuram ves dan.

— No, lepo, tedaj se vidiva, ko pade mrak.

Bilo je to zelo brezobzirno, kajti imeli smo december in mrak pade v krajih okrog južnega tečaja šele v aprilu. Nisem se hotel z Diano prepirati pa sem prekinil pomenek. Da bi se pomiril, sem popil skodelico čaja in začel razmišljati, kako bi zabil čas. Tedaj so se odprla vrata in zagledal sem rdečelaso glavo Johna Kennedyja. Mladenič je bil nekakšen praktikant, med nami povedano — pa peto kolo na vozu. Naši ekspediciji se je priključil po zaslugi očetovih zvez in nihče ni vedel, kaj bi naj z njim počel.

— Poznate morda ribo s sedmimi črkami začenja pa se z «e»? — me je plašno nagovoril.

— K vragu še te vaše križanke, — toda takoj sem obžaloval svoj ostri ton. Spomnil sem se, da bi Kennedy lahko postal še koristen član človeške družbe — Johnny — sem nadaljeval z najbolj nežnim glasom — kolikor vem, vi poznate telegrafsko abecedo?

— Sprejmem 190 črk v minuti, — je ponosno odgovoril. — Na tekmovanju radio klubov v Minnesoti sem dobil drugo nagrado. Ko smo bili...

— Verjamem vam vse, kar boste povedali. Pridite malo sem! Rad bi vam zaupal važno in odgovorno nalogo.

Deset minut potem sem vprezal pse v sani, na svojem položaju pa sem pustil samozavestnega in ponosnega mladeniča ki je sedaj lahko upravljal pravo radijsko postajo.

Veselil sem se, kako bom presenetil Diano v Moulin Rougeju. Zaiti nisem mogel, ker je pot vodila ob obali, in po vseh proračunih sem moral priti na cilj najkasneje v 20 minutah.

Zdelo se mi je, da so iz Eolovega meha pobegnili vsi vetrovi. Droban snežni prah je bil ta o gost, da sem komaj videl prve tri pse v zapregi. Vse je prišlo tako hitro, da še nisem prav dobro vedel, kaj se je zgodilo, in že sem izgubil orientacijo. Vendar se nisem razburjal, ker se v poletnih mesecih v teh krajih pogosto dogodi, da nenadoma nastopi meglica, ki prav tako nenadoma tudi izgine. Edino, kar mi ni ugajalo, je bilo to, da so tudi psi izgubili orientacijo, čeprav so prav tako domenjeni. Kar na lepem so začeli zavijati na desno in sem se moral precej namučiti, da sem jih obdržal na pravi poti.

Sklepal sem, da bom na cilj prišel največ z zamudo 10 do 15 minut, zato sem bil strašno prepaden, ko sem po uri ugotovil, da je minilo že 45 minut, o antenskem stolpu pa niti sledu. Človek bi si nikoli ne mislil, kako težko je oceniti brzino gibanja, kadar je vidljivost slaba. Priganjal sem pse, naj pohitijo, ker se mi je zdelo preneumno, da bi zapravljal svoj čas tukaj na saneh, medtem ko se drugi tako lepo zabavajo. Toda minilo je še dvakrat po četrt ure, cilja pa še nikjer. Počasi se mi je začelo svitati. Izgubil sem se v tem metežu in šel mimo cilja verjetno po levi strani. Prav gotovo bi bilo mnogo bolje, če bi se prepustil psom, ker jih je njihov instinkt vodil v pravo smer, jaz pa sem jih obrnil na levo.

Orientacija s pomočjo kompasa je tukaj nemogoča. Ko sem primerjal uro s soncem, mi je postalo jasno, da v tej smeri ne bom nikoli prišel do obale. Potoval sem namreč na jug namesto na sever. Lahko rečem, da je tedaj najpreprosteje obrniti se proti soncu, na sever. To sem tudi storil, toda nisem vedel, kje bom prišel na obalo.

Na levi sem zagledal neznano izboklino. Takoj sem se obrnil v to smer in ko smo se začeli vzpenjati, sem stopil s sani, da bi olajšal delo psom, ki so že utrujeno dihali. Ko je bilo do vrha še samo kakih 100 metrov sem opazil, da je koristno, če je človek kdaj dober s svojimi psi, kajti moja vprega skupaj s sanmi je izginila, kot da jo je zemlja požrla.

Drugače sem precej nagle

Ljubica Sokič
Iz ateljeja

jeze, toda dogodek je bil tako nenaden in obenem grozoten, da sem prvi trenutek ostal miren. Previdno sem se približal kraju, kjer so prenehali sledovi sani, in prepadeno buljil v prepad, kateremu nisem videl dna. Psi so naleteli na razpoko na ledu, ki je bila prekrita s tanko ledeno skorjo. Po malem se mi je začelo svitati, da so šanse mojih naslednikov občutno zrasle in sem začel sočno preklinjati.

Če bi takrat več premišljal in manj preklinjal, bi bilo bolje. Mraz je začel prodirati skozi obleko tudi lakota me je pričela mučiti. Da bi se segrel, sem začel poskakovati z noge na nogo, toda nespretno sem stopil na kocko ledu, ki se mi je izmaknila izpod nog, tako da sem začel drseti proti vznožju hribčka. Sreča je hotela, da me je ta padec popeljal proti severu. Pazljivo sem preiskal svoje telo in ugotovil, da so vse kosti cele in na svojih mestih. Začel sem še hrabriti, da nisem tako dolgo na poti, da ne bi zmogel tega koščka tudi peš. Zavestno nisem hotel vedeti, da je ta košček poti lahko dolg tudi 30 km, kar vsekakor presega moje moči. Pogledal sem na uro in ugotovil, da sem že šest ur na poti. Potem je mojo pozornost pritegnila razpoka na steklu. Preplašeno sem približal roko k očem in opazil, da sekundni kazalec miruje. Če se je ura ustavila sedaj, ko sem padel, ali že prej, nisem mogel ugotoviti.

Zbral sem vse svoje moči in šel proti severu v brezupnem pričakovanju, da se bo zgodil čudež. Toda čudež se ni zgodil, čeprav so me začeli obkrožati najneverjetnejši pojavi. Ne vem, zakaj sem se ozrl proti vzhodu in opazil svoj usnjeni naslonjač poleg kamina, pred njim po tople copate. Bil sem tako utrujen, da sem odločil spočiti se, toda kljub temu sem očital. Ani, zakaj ni pripravila še domačo haljo. Komaj sem naredil deset korakov, pa sem se že znašel v ledeni puščavi, a od vsega je ostala samo zavest, da so moji živci od lakote, utrujenosti in razburjenja tako napeti, da se ne morem več zanesti na svoje čute.

Koliko časa je minilo, ne morem povedati, toda medtem sem videl svojo hotelsko sobo v Capetownu, avtomat za obložene kruhke in vroč čaj z rumom. Na koncu sem prisostvoval nedeljski pridigi, ko je pastor grozil s peklenskim ognjem, kar me je še posebej privlačilo, saj sem se tresel od mraza. S težavo sem premagal vse te privide. Napor je bil tolikšen, da mi je začelo v glavi brneti in pred očmi se mi je bliskalo.

Nenadoma sem opazil, da hodim ves čas na istem mestu. Pojav se mi je zdel tako nenavaden, da sem se ustavil in se odločil, čeprav se mi mudi v opero, da bom pogledal, kakšna zapreka je to.

Ugotovil sem, da tičim v ledeni luknji, tako globoki, da mi je samo glava molela iz nje, in jaz sem kdo ve kako dolgo mencal na mestu, buljil predse, medtem ko so se noge komaj premikale. Nisem se pustil zmesti. Moral sem zbrati čim več moči.

Spet se mi je začelo bliskati pred očmi. Včasih je svetloba postala tako močna, da sem moral zamižati. Ko sem spet odprl oči, sem zagledal pred seboj močno osvetljeno površino, preko katere je divjal strahoten metež. Iz meteža sem nenadoma zaslišal glas, ki ni imel v sebi ničesar človeškega: — Tukaj! — Robert Falcon Scott! — Neki beden, izmučen glas odgovarja: — Tukaj! — Spreletelo me je. Ali je mogoče... Lawrence Oates — še malo pa bom znorel. No, sedaj je manjkalo še samo ime doktorja Adriana Wilsona in zares, nemogoče se je zgodilo.

— Doktor Adrian Wilson! — je grmel glas iz burje. Od groze sem se oznojil. Glas je še klical poročnika Bowersa in stotnika Evansa. Točno tako, kot sem predvideval. Vsi ti so bili člani tragične ekspedicije, ki so nesrečno končali tu nekje v bližini pred 45 leti.

Ostal sem kot okamenel, kar je slednjič bilo tudi točno, potem pa sem doživel še večje presenečenje. V svetli stožec je stopilo nekaj ljudi, ki so z utrujenim korakom viekli troje sani. Našteli sem jih pet. Nenadoma se je četrti človek spotaknil in padel z obrazom v sneg. Tisti za njim je kriknil: «Kapitan, Bowers je padel!»

Vsa povorka se je ustavila, prvi pa se je počasi ozrl, tako da sem mu dobro videl obraz. Bil je to sam kapitan Robert Falcon Scott, ki je zavpil svojim ljudem: «Položite ga na moje sani, sam ga bom vlekel!» — Nima smisla — je jecljal na ledu ležeči Bowers. — z menoj je konec.

Nisem se zavedel, v kakem stanju sem sedaj. Začel sem se spravljati iz svoje jame in nisem pazil, kaj delajo pokojniki pred menoj. Ko sem bil spet na nogah, sem odtaval proti kapitanu Scottu. Ta se je že vpregel v svoje sani, na katerih je ležal Bowers.

— Oprostite, kapitan, — jezik se mi je nekoliko zapletal, ker sem bil zmeden, saj se še nikoli nisem pogovarjal s človekom, ki je umrl pred 45 leti. — Sodim že k vam ali moram počakati, da me pokopljejo?

Kapitan Scott je začudeno buljil v mene in ni nič odgovoril, toda zato je zagrmel tisti glas, za katerega sem rekel, da nima v sebi ničesar človeškega.

«Kamera stop! Reflektorji stop! Propelerji stop! Kakšen tepec nam je zašel v kader?»

* * *

Zbudil sem se v toplem prostoru, pokrit z debelimi odejami. Poleg mene je sedela bolničarka in me zaskrbljeno gledala. Ko je opazila, da sem odprl oči, se je nenadoma izgubila v drugi sobi. Nekoliko kasneje sem slišal iz istega prostora, kako nekdo kriči:

«Halo, tukaj ekipa Gloriafilma. Kličem štab Austinove ekspedicije. — To se je ponovilo nekajkrat. In ko je bila zveza vzpostavljena, je glas nadaljeval: — Da, vašega fanta smo našli. Padel nam je v kader prav takrat, ko smo snemali sceno po dnevniku kapitana Scotta... Da, da, je že izven nevarnosti. Tepci imajo srečo. Skodo smo utrpeli samo mi, ker smo zaman porabili 300 m traku, 25 litrov bencina za pogon ventilatorja, ki je proizvajal metež, in reflektorje.

Dalje nisem poslušal. Obrnil sem se in ponovno zaspal. Odpustil sem jim tudi tistega «tepca». Saj ni važno. Glavno je, da bom spet videl Diano.

Nikoli si ne bi mislil, kakšna sreča za človečanstvo je dejstvo, da snemajo dokumentarne filme po vsem svetu.

Dnevnik med šestim in sedmim zasedanjem

Pred sedmim zasedanjem jugoslovansko - italijanske komisije za izvajanje posebnega statuta objavljamo dnevnik glavnih dogodkov s tem v zvezi v času od lanskega šestega zasedanja te komisije, ki je bilo junija v Beogradu, in letošnjim sedmim zasedanjem, ki se začne v ponedeljek, 20. t. m.

Julij 1960

5. JULIJ: Kvestura prepovedala antifašistično zborovanje na Trgu Garibaldi, ki so ga napovedale ANPPIA in FIAP. Zborovanje se je vršilo nato 8. 7. pri sv. Jakobu.

7. JULIJ: Dušan Furlan, župan devinsko-nabrežinske občine, je obiskal gen. vladnega komisarja dr. Palamaro in se pritožil, ker je prefektura v odobrenem občinskem proračunu za 75 odst. znižala izdatek, predviden za dvojezične napise, in skrčila izdatek za prevajalca; dr. Palamara se je izgovarjal, da je občina pasivna. (O podrobnih vsotah glej «Novi list» in «Demokracijo» iz prvih dni julija).

10. JULIJ: Gazzetta Ufficiale štev. 173 od 10.7.1960 (str. 2671) je objavila «Dekret predsednika republike od 23. 5. 1960, štev. 671: Predpisi za izvajanje posebnega statuta za deželo Trentino — Gornje Poadižje glede uporabe nemščine pri javnih natečajih.» (Slovenci zaman čakamo kakršen koli dekret o izvajanju posebnega statuta londonskega memoranduma ali pa čl. 6 ustave!)

23. JULIJ: Tržaški radio je poročal dan prej o sprejemu novega odbora bonomijevske zveze neposrednih obdelovalcev, medtem ko nenehno diskriminira ostali dve kmečki organizaciji.

25. JULIJ: Na dan sv. Jakoba med običajno procesijo ni bilo zastave sv. Cirila in Metoda, ker je neka oseba (baje reditelj) možem, ki so jo hoteli nositi, dejala: «QUESTA BANDIERA NON DEVE USCIRE». Reditelj, ki je nadzoroval procesijo, je gotovo prejel od svojih predpostavljenih ukaz, kako naj ravna. (Niti svetniki niso izvzeti od diskriminacije!)

26. JULIJ: Občinski svet nabrežinske občine je 25. 7. izglasoval protestno resolucijo, v kateri se obsoja prepoved poveljnika okrožja polk. P. Lacarellija od 3. 6. 1960, da se slovenski lepaki za nabor ne smejo lepiti ob državni cesti. Poveljnik je poslal občini 20 lepakov v italijanščini in samo dva v slovenščini. — Dne 27. 7. je protestirala zaradi tega tudi NSZ.

29. JULIJ: Goriški župan Bernardis (na seji mestnega sveta): «Za nas je Reka, čeprav smo tam v manjšini, še vedno italijanska kakor tudi ostali kraji v Istri in Dalmaciji.» Monarhistični svetovalec odv. Pedroni je na isti seji obč. sveta poveličeval fašizem, kričal itd. tako, da ga je moral celo župan vsaj formalno umiriti in pozvati, naj uporablja spodobnejše izraze.

Avgust

1. AVGUST: Podžupan občine Repentabor Veljko Guštin je pri gen. vladnem komisarju protestiral zaradi izzivalnega napisa «FOIBA DI MONRUPINO», ki se je pojavil na cesti med Opčinami in Repentabrom kot kažipot za jamo, ki je bila pokrita na javne stroške ob navzočnosti najvišjih civilnih, vojaških in cerkvenih oblasti, ki so prav gotovo tudi za izzivalni napis poskrbele. (Pozneje je bil napis spremenjen.) Gre za kršenje čl. 3 posebnega statuta, ki prepoveduje hujskanje in narodnostno sovraštvo.

3. AVGUST: Marija Grbca, pokrajinskega svetovalca, je podprefekt dr. Pasino imenoval 3. avgusta 1960 za predstavnika kmetov za določanje delovnih dni kmečkih delavcev in kmetov pri obdelovanju določenih zemljišč, na podlagi katerih plačujejo kmetje prispevke za bolniško blagajno in pokojnino ter kmečki delavci za socialno zavarovanje. Prej je kmete predstavljal dr. Grimaldi, zastopnik «Ente Tre Venezie».

4. AVGUST: Prosvetni minister je izročil predsedniku poslanske zbornice vladni zakonski osnutek za slovenske šole.

6. AVGUST: Nova osnovna šola v Cerovljah je bila izročena obč. upravi obč. Devin-Nabrežina.

6. AVGUST: Gen. vladni komisar je izdal dovoljenje za otvoritev otroških vrtcev v Mačkovljah in Prebenegu 1. oktobra 1960.

10. AVGUST: Še vedno provokatorski napisi «Foiba di Monrupino» in «Foiba di Bazovizza».

20. AVGUST: Peta obletnica videmskega sporazuma: izjave podprefekta dr. Maria Capona, gen konzulov Zecchina in Voduška.

24 AVGUST: V Pevmi se je pojavila čudna ograja za spomenikom padlim partizanom iz Pevme. Oslavja in St Mavra.

27. AVGUST: «P. d.» ugotavlja ponovno pred začetkom šolskega leta: Pomožno osebje je v nekaterih slovenskih šolah italijansko in šovinistično razpoloženo.

September

3. SEPTEMBER: V «Primorskem dnevniku» objavljena obrazložitev Medicijevega zakonskega osnutka za slovenske šole od 19. 7. 1960.

3. SEPTEMBER: Predavanje dr. Gerina o londonskem memorandumu, ni nakazal perspektiv za izvajanje posebnega statuta.

4. SEPTEMBER: «Primorski dnevnik» ugotavlja, da je slovensko predmestje Gorice in vasi zapostavljeno pri javnih delih goriške občine.

17. SEPTEBER: Repentaborski občinski svet je sklenil vložiti tožbo zaradi napisa «Foiba di Monrupino».

Oktober

2. OKTOBER: Na shodu «dalmatinskih beguncev» je predsednik pokrajinske ANVGA Della Santa izjavil, da se bo morala Italija vrniti v Dalmacijo. Župan Franzil pa je dejal, da «naj imajo dalmatinski begunci vero v bodočnost in da naj zaupajo».

6. OKTOBER: Tržaški radio je poročal, da je pristojna komisija poslanske zbornice izrazila ugodno mnenje o zakonskem načrtu, ki ureja vprašanja šolskih ustanov s slovenskim učnim jezikom v goriški pokrajini in na tržaškem področju.

11. OKTOBER: Na slovenski osnovni šoli v Ul. sv. Frančiška je bil nameščen sluga, ki ne zna slovenski.

14. OKTOBER: Drugi dan manifestacij za Južno Tirolsko. Manifestacije so se spremenile v protijugoslovanske in protislovenske demonstracije. Demonstranti — dijaki italijanskih srednjih šol — so prepevali himno z žaljivim refrenom na Tita ter kričali «Zivela italijanska Dalmacija». Napadli so tudi slovensko mlekarico ter jo zmerjali s «ščava».

15. OKTOBER: Nove dijaške demonstracije za «Južno Tirolsko», med katerimi so kričali «Abbasso i ščavi», «Vogliamo la Dalmazia» itd.

23. OKTOBER: Slovensko gospodarsko združenje zahteva pravično zastopstvo Slovencev v predstavniških organih.

24. OKTOBER: Vladni generalni komisar je prepovedal zborovanje KPI na Trgu Unità, ker bi moral na njem govoriti tudi govornik v slovenščini.

26. OKTOBER: Zastopniki osemnajstih političnih in kulturnih organizacij so poslali predsedniku Fanfaniju spomenico, v kateri predlagajo v imenu slovenske skupnosti spremembe vladnega osnutka za slovenske šole.

30. OKTOBER: Na meji med Ronkami in Tržičem je bila revanšistična protijugoslovanska demonstracija s proslavo «pohoda na Reko».

November

11. NOVEMBER: Eden izmed sodnikov tržaškega civilnega sodišča je zavrnil zahtevo glavnega urednika PD, da se mu izroči slovenski prevod neke civilne tožbe in nato še zahtevo, da se postavi pred ustavno sodišče v Rimu protiustavnost fašističnih paragrafov 137 in 122.

21. NOVEMBER: Prefektura je izdala nove razlastitvene odloke za zasedbo 10.500 kvadratnih metrov zemljišč na Kontovelu, kjer gradijo nova begunska stanovanja. Odloki so bili podpisani 14. oktobra.

27. NOVEMBER: Zastopniki SKGZ in SDZ iz Trsta in Gorice so poslali Fanfaniju še eno pismo s prošnjo, da jih osebno sprejme.

28. NOVEMBER: 23 slovenskih že diplomiranih profesorjev, inženirjev, arhitektov itd. ter 30 visokošolcev je pisalo Fanfaniju in zahtevalo priznanje jugoslovanskih vseuciliških diplom.

19. NOVEMBER: Resolucija društva «Pravnik», sprejeta po razgovorih njegovih predstavnikov s predsednikom prizivnega sodišča v Trstu in glavnim pravdnikom pri istem sodišču o vprašanjih izvajanja čl. 5 posebnega statuta. Sklenjeno je bilo: 1. opozoriti pristojne oblasti na nevzdržnost sedanjega položaja v nasprotju z dejansko in pravno stvarnostjo in na nujnost, da se v obvezni obliki za sodne organe poskrbi tudi za uveljavljenje določb posebnega statuta z istočasno primerno organizacijo sodne uprave Tržaškega ozemlja; 2. da se opozorijo iste oblasti, da bi bili z nadaljevanjem takega stanja slovenski odvetniki prisiljeni začeti vlagati akte pri krajevnih sodnih oblasteh v slovenščini.

26. NOVEMBER: Pismo društva «Pravnik» predsedniku vlade Fanfaniju pred obiskom državnega tajnika za zunanje zadeve FLRJ v Rimu. V pismu se ponovno opozarja predsednik vlade na nenormalno stanje, ker spomenica o soglasju še ni bila objavljena kot zakon z učinki v notranjem pravu.

December

5. DECEMBER: Svetovalci KD, MSI, PLI in PRI so v pokrajinskem svetu zavrnili zahtevo do pravice govora v slovenskem jeziku.

7. DECEMBER: Danes je bilo objavljeno pismo iz «Paese Sera», iz katerega izhaja da vladni generalni komisar Palamara nasprotuje priznanju jugoslovanskih diplom iz zastarelih raznarodovalnih razlogov.

7. DECEMBER: Sodnik tržaškega kazenskega in civilnega sodišča je na razpravi zavrnil zahtevo po imenovanju tolmača ter zahtevo, da se spisi predajo ustavnemu sodišču.

18. DECEMBER: Sindikat slovenske šole je protestiral in osodil načrtno zapostavljanje slovenske šole.

Januar 1961

4. JANUAR: Na matičnem uradu v Gorici Alojzu Boneti iz Dola niso hoteli vpisati imena (Rajko), za otroka, kot je hotel oče. Zaradi tega in podobnih primerov so 18. januarja bili predstavniki SKGZ pri goriškem prefektu «P. d.» navaja 22. januarja nov primer, ko za otroka niso dovolili imena po volji staršev.

9. JANUAR: Ustanovno zasedanje posvetovalne komisije pokrajinske bolniške blagajne za trgovce. Prefekt pri imenovanju komisije ni vprašal za mnenje Slovenskega gospodarskega združenja ter tudi ni bil v posvetovalno komisijo imenovan predstavnik slovenskih trgovcev. S tem je ponovno kršeno v londonskem sporazumu napisano načelo o pravičnem zastopstvu Slovencev v vseh javnih ustanovah.

12. JANUAR: Ustanovno zasedanje pokrajinske komisije za ugotavljanje in sestavljanje seznamov trgovcev, ki so upravičeni do obveznega bolniškega zavarovanja. Član komisije De Rossi je protestiral, češ da imenovanje predstavnika Slovenskega gospodarskega združenja S. Svaglja za člana te komisije ni pravilno. (Odlok podprefekta dr. Giuseppa Pasina z dne 29. dec. 1960.) Predsednik komisije dr. Caidassi je sejo prekinil.

13. JANUAR: Slovensko gospodarsko združenje je poslalo pismeno vlogo podprefektu dr. Mariu Capponu v zvezi s pravkar navedenim dogodkom.

15. JANUAR: Po Trstu so se pojavili provokatorski letaki fašističnih prenapetežev proti Slovenskemu gospodarskemu združenju. Podpisana je «Avanguardia nazionale giovanile». (Letak je objavljen v «P. d.» 17. jan.)

16. JANUAR: Predstavniki Slovenskega gospodarskega združenja pri predsedniku tržaške trgovinske zbornice dr. Caidassiju. Med drugim je predsednik združenja poudaril, da ima združenje pravico do zastopstva v zgoraj (12. januar) omenjeni komisiji.

17. JANUAR. «Federcommercio» in «Associazione commercianti al dettaglio» sta vložili pri vladnem generalnem komisarju priziv, v katerem skušata dokazovati, da imenovanje predstavnika Slovenskega gospodarskega združenja v pokrajinsko komisijo za ugotavljanje in sestavljanje seznamov upravičencev bolniške blagajne trgovcev ni bilo legalno.

20. JANUAR: Na seji tržaškega pokrajinskega sveta je svetovalec odv. Jona (PLI) izjavil: «Tu se govori in se bo vedno govoril le italijanski jezik.» Jona je reagiral na predlog svetovalca Kolenca (KPI) za dodatek k pravilniku, po katerem bi smeli slovenski svetovalci zahtevati prevod aktov in dokumentov, če imajo to za potrebno; zanikal je, da bi določila Spomenice o soglasju veljala kot zakon, pač pa se je sklicval na fašistična člena 137 kazenskega postopnika ter 122 civilnega postopka. Joni se je v imenu fašistov pridružil odvetnik Strudhoff (MSI).

22. JANUAR: Iz napisa na jami v Bazovici so izginile bronaste črke, kar so predvsem fašisti hoteli napraviti za politično afero. Potem se je ugotovilo, da je črke nekdo ukradel in prodal.

22. JANUAR: V višjih razredih srednjih šol bi morali pisati po navodilu prosvetnega ministrstva nalogo o evropski vzajemnosti. Tudi na slovenskih šolah naj bi pisali nalogo v italijanščini. S poznejšo okrožnico je šolska oblast sporočila, da lahko dijaki slovenskih šol pišejo nalogo v slovenščini. (To pa ni veljalo za slovenske šole v Gorici.)

23. JANUAR: Dvojna mera pri obdarovanju otrok po Rdečem križu: od 18 učencev italijanske šole na Katinari jih je bilo obdarovanih 12, od 25 učencev slovenske šole pa samo 1.

24. JANUAR: Vladni generalni komisar je zavrnil priziv «Federcommercia» ter «Associazione commercianti al dettaglio», nakar sta organizaciji vložili priziv na ministrstvo za notranje zadeve.

25. JANUAR: V «P. d.» objavljeno pismo Kmečke zveze predsedniku prizivnega sodišča v Trstu. KZ protestira, ker v specializirani skupini za kmečke spore pri sodniji in prizivnem sodišču ni bil imenovan noben predstavnik KZ. Tudi Zveza malih posestnikov je vložila protest, ker prav tako nima svojih predstavnikov v omenjenih komisijah.

26. JANUAR: Na letni skupščini tržaških odvetnikov sprejeta resolucija, s katero skupščina obsoja uporabo slovenščine na sodišču.

29. JANUAR: «P. d.» objavlja pojasnila predsednika odbora za gradnjo kulturnega doma v Trstu dr. Jožeta Dekleve, zakaj dom še vedno ni dograjen.

31. JANUAR: Slovenska kulturno gospodarska zveza in Slovenska demokratska zveza sta po 65 dneh čakanja poslali predsedniku vlade A. Fanfaniju brzojavko, da nista prejela niti potrdila o prejemu prošnje za sprejem, da bi njuni predstavniki obrazložili zahteve slovenske manjšine v Italiji.

31. JANUAR: Segnijev odgovor poslancu Bologni: treba je izpolniti obveznosti z najbolj pazljivo in premišljeno postopnostjo, da se ne pokvarijo odnosi med večino in manjšino.

ZADNJI DNEVI JAN.: Več slovenskih župnikov so premestili iz Benečke Slovenije v Furlanijo, na njihova mesta pa so postavili italijanske duhovnike. Verjetno gre za koordinirano akcijo videmske škofije in prefekture.

Premestitev župnika Mazore iz travniške cerkve sv. Ignacija v Gorici v Šempolaj. Kaže, da je Mazora žrtev svojih šovinističnih kolegov, ki nasprotujejo slovenskemu bogoslužju v tej cerkvi.

KONEC JANUARJA: Poslanec MSI Gefter-Wondrich je poslal pravosodnemu ministru Gonelli pismo z opozorilom na nevarnost dvojezičnosti in omenja hkrati vprašanje zunanjega ministrstva obrambnemu ministrstvu v zvezi s formulacijo zakonskega načrta za spremembo členov 122 c. p. p. in 137 k. p. p.

Februar

1 FEBRUAR: Ponoči med 31. januarjem in 1. februarjem je bila oskrunjena spominska plošča v Sv. Križu postavljena v počastitev dveh žrtev nacifašističnega nasilja: Josipu Košuti in Ivanu Grudni.

1. FEBRUAR: Predsednik Slov. gosp. združenja je ovrgel vsa podtikanja dveh trgovskih organizacij in poudaril, da ima SGZ vso zakonsko pravico do zastopstva v komisiji za bolezensko zavarovanje trgovcev.

2. FEBRUAR, zjutraj: «Messaggero Veneto» objavlja s lep «Mladinskih jadranskih skupin» «Nacionalnega združenja Julijska krajina in Dalmacija», da se ob 18. uri skliče «Mladinski odbor za budnost», ki so ga ustanovile mladinske skupine delavcev, študentov in visokošolcev, da bi koordinirale pobude in protestne manifestacije proti uvedbi dvojezičnosti v Trstu.

2. FEBRUAR, dopoldne: Prve protitirolske demonstracije nekaj sto dijakov italijanskih srednjih šol z istočasnim prepevanjem državne himne in refrena: «Giuriam, giuriam che Tito xe rufian!»

2. FEBRUAR, popoldne ob 18. uri: Sestanek «Mladinskega odbora za budnost» s pripravami za petkove protislovenske demonstracije (škvadra pred šolskimi poslopji, napisi, zastave, načrt kroženja povorke po mestu, tiskanje letakov itd.) Preliminarni sestanek «predsednikov kulturnih, političnih, gospodarskih in šolskih krogov za konkretizacijo programa akcij proti dvojezičnosti s sklepom, da se podvzamejo «javne protestne manifestacije in neposredne intervencije pri vladnih organih». V šovinističnem tisku je napovedan nov sestanek za soboto 4. februarja 1961.

3. FEBRUAR, zjutraj: «Primorski dnevnik» opozarja odgovorne oblasti, da bo danes začetek prve protislovenske ofenzive italijanskega šovinizma po podpisu londonskega memoranduma in prva javna in odkrito pripravljena protislovenska demonstracija.

3. FEBRUAR, dopoldne od 8. do 12. ure: Demonstracije več tisoč italijanskih srednjesolcev pod gesli na napisnih tablah: «No al bilinguismo», «Bilinguismo non per necessità è provocazione», «Prima del bilinguismo diritti dell'uomo in zona B», «A che scopo il bilinguismo?», «Giustizia per l'Istria», «Ricordate le foibe». Glavni letak pa je zahteval: «Gornje Poadižje nas uči, da se začenja z dvojezičnostjo in se konča z dinamitnimi atentati. — Ne dvojezičnosti!» Podpisane so bile sledeče mladinske organizacije: A. S.A.N. Giovane Italia, Circolo Studenti Medi, Comitati Studenteschi Carli, Petrarca e Dante, Associazione Studenti Italiani, Gruppi giovanili adriatici — ANVGD, Goliardia Nazionale Tradizionalista, Fonte Universitario d'Azione Nazionale, A.G.I. Liberi Goliardi.

Vdor demonstrantov v slovensko banko; demonstranta, ki je poškodoval stroj, je orožnik takoj izpustil. — Drugi del demonstracije ni bil več namenjen dvojezičnosti, ker so demonstranti prepevali himno z refrenom: «Giuriam, giuriam...», zlogovanje «Tito-rufian» in pozneje «A morte Tito», Demonstracija se je zaključila s sprejemom delegacije pri dr. Palamari okrog 12. ure. Nekateri delegati so se legitimirali z izkaznicami MSI. OROŽNIKI IN CIVILNA POLICIJA NISO NITI ENKRAT INTERVENIRALI.

DRUSTVO «PRAVNIK» sprejelo izjavo, da se ne strinja z resolucijo odvetniške zbornice. Izjava vsebuje tudi prepise resolucij in dopisov s tem v zvezi od 19. novembra l. 1959 dalje.

4. FEBRUAR, dopoldne: Od 8. do 12. ure demonstracije: samo še kaka redka tabla proti dvojezičnosti, vzklikanje gesel: «Fora i ščavi», «A morte Tito», «A morte i ščavi», sramotilni refren himne. Napad na Kulturni dom, ranjen delavec Vittorio Zorzetto. — Več laže ranjenih med

(Nadaljevanje na 7. strani)

«Tu smo Slovenci» — je bilo napisano v Škednju po fašističnih demonstracijah proti Slovencem. Občini pa taki in podobni napisi niso všeč in zato so pometači dobili ukaz, da jih čimprej prepleskajo

Portugalska - najbolj zapadna in najbolj nazadnjaška dežela v Evropi

Kaj je ostalo od nekdanje mogočne države - Zakaj dežela ne napreduje

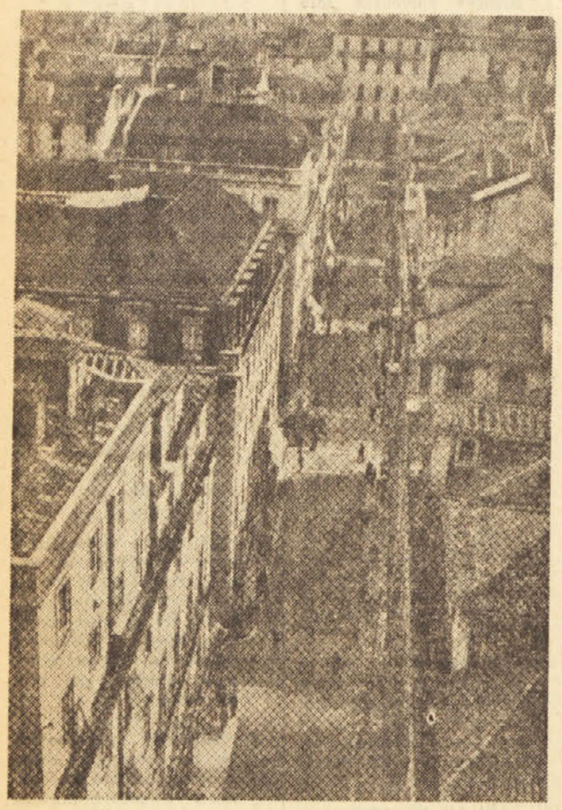

Pogled na stari del portugalske prestolnice Lizbone

Kdo je kaj več vedel o tej mali deželi tam na skrajnem koncu Evrope? Šele ko se je kapitan Galvao polastil prekomornika «Santa Maria», in s tem v zvezi vznemirjal cele tri dni svetovno javnost, se je morda kdo začel zanimati za to oddaljeno deželo.

DRŽAVA, V KATERI NIKOLI NE ZAIDE SONCE

Nekoč je bila Portugalska zelo mogočna država. Bila je vladarica morja. Njene ladje in mornarji so gospodarili povsod, do koder se je moglo priti z ladjo. Portugalski mornarji so bili med prvimi, ki so odkrili nove morske poti, ki so osvajali nove dežele onstran oceana, ki so zagospodovali nad tamkajšnjimi ljudstvi in jih neusmiljeno iztrebljali, ropali njih imetje in jih izkoriščali. Portugalci so bili med najhujšimi «konkvistadorji». 15. in 16. stoletje je bilo za te vrste ropanje, ki so se z njim ovekovečili Portugalci in njih sosedje Španci, na višku. Cortez, Pizarro, Ambrosio Albuquerque, Vasco da Gama in še mnogo, mnogo drugih. Ni je bilo krutosti in podlosti, s katerimi ne bi umazali svojega spomina.

Bilo je v letih po 1500, ko je na Portugalskem vladal kralj Manoel in je znameniti pomorščak Vasco da Gama osvojil obširne dežele in otoke v Indijskem oceanu. Njegovo delo so nadaljevali še drugi «konkvistadorji», med njimi d'Almeida, Alfonso d'Albuquerque in drugi.

Za vlade kralja Manoela je bila Portugalska na vrhuncu svoje moči in sijaja. Njena posest se je razprostirala na vse štiri strani sveta: od Brazilije do Moluških otokov v Tihem oceanu, do Rta dobre nade v južnem Atlantiku. Portugalci so imeli svoje utrdbe vzdolž vse afriške obale, na otokih Indijskega oceana, ob vhodu v Perzijski zaliv, vzdolž obal Indije, na otoku Cejlonu, na Malaki in na Moluških otokih sredi Tihega oceana.

Ladje so se z vseh strani stekale v Lizbono, ki je postala eno največjih svetovnih tržišč za začimbe, tropsko blago in — sužnje. Cervantes je napisal, da je «Lizbona eno največjih mest v Evropi, kjer se iztovarjajo zakladi Vzhoda in se delijo vsemu svetu».

Pri tem so bili najbolj prizadeti beneški in turški trgovci, ki jim je vidno pojemal zaslužek, ki so ga do takrat imeli sami. Velikanski zaslužki od te prekomorske trgovine in ropanje so obogatili portugalski dvor in plemstvo. Spričo tega so se začeli vdajati vse vrste uživanju, obdajali so se z razkošjem in velikim sijajem.

BOGASTVO IN GOSPOSTVO GINEVA...

Plemiči niso znali obdržati bogastva, ki so si ga pridobili s trgovino in ropanjem. Živeli so preveč razkošno, preveč so zapravljali, in se zadolževali. Preprosto ljudstvo pa ni bilo vsega tega bogastva prav nič deležno.

Vsi Portugalci, ki so prišli v kolonije, so se imeli za gospodarje. Vsako delo jim je smrdelo. Namesto njih so morali vse opraviti sužnji. Vsak potepuh, ki je prišel s Portugalskega v Indijo, je zahteval, da so ga ogovarjali z «dom». Zaradi tega je šlo vse rakovo pot. Hoteli so pač samo uživati, terjali so zgolj pravice, udobnost, sijaj, razkošje...

Polagoma so se druge dežele polaščale gospostva na morju, v kolonijah, v trgovanju. Portugalci so izgubljali veljavo, moč in posest.

Leta 1820. so Portugalci izgubili največjo kolonijo — Brazilijo, ki je postala neodvisna država. Polagoma so izgubljali še druge kolonije. Dandanes poseduje Portugalska le neznaten del nekdanjih posesti. Med temi sta Angola in Mozambik (Portugalska vzhodna Afrika) največji. Dalje Portugalska Gvineja ter Azori in Madeira, a v Aziji Goa, Damao in Diu, katere se že nekaj let potegujejo za priključitev k Indiji, kamor tudi pripadajo.

Oliveira Salazar

Ravnanje Portugalcev z domačim ljudstvom v kolonijah se ni prav nič spremenilo. Črnci v Angoli ali v Mozambiku, so prisiljeni delati na plantažah, za kar prejemajo poleg pičle hrane le borno plačo. Kdor delo zapusti ga strogo kaznujejo. Pretepanje je vsakdanja stvar.

ZAOSTALOST NA PORTUGALSKEM

Portugalska šteje okoli 8 in pol milijona ljudi. Dobra polovica se ukvarja z obdelovanjem zemlje. Vendar pa ni zemlja v tej deželi radodarna. Pridelek je zaradi suše pičel. Precej pa je tega kriv tudi zaostali način obdelovanja in pomanjkljivo orodje. Najboljša zemlja je v rokah veleposestnikov, ki najemajo poljedelske delavce, da jim jo obdelujejo. In mnogo je naselij, v katerih žive kmetje brez lastne zemlje, ker so le dninarji na gospodovem polju. Veleposestniki pa imajo namakalne naprave, da ob suši napajajo presušeno zemljo. Revni kmetje tega ne zmorejo. Lahko se reče, da je Portugalska dežela veleposestnikov.

Dobro uspevajo tam vinska trta, oljka in južno sadje. Pridelajo tudi precej dateljnov in riža, žito za potrebe prebivalstva pa morajo uvažati. V krajih ob Atlantskem oceanu se ljudje preživljajo z ribolovom. Zlasti sardel in tune ulove precej, ki jih v konservah izvažajo.

Gozdov, podobnih našim, na Portugalskem ni. Ponekod uspeva drevo plutovec, ki ga tudi izvažajo.

Industrija ni kaj prida razvita. V večjih mestih je nekaj tovarn, zlasti predilnic. Portugalski keramični izdelki so zelo čislani. Dober sloves imajo tudi portugalske čipke. Za večji razmah industrije manjka predvsem surovin, premoga in rud, kar sicer imajo, vendar pa le v manjši meri izkoriščajo.

Portugalsko štejejo za eno najbolj siromašnih dežel v Evropi. Vzrok za to nam najbolje prikaže to, kar sta ugotovila oba nasprotnika sedanje vladavine na Portugalskem, Galvao in Delgado: «Portugalsko blagostanje in napredek je omejeno le na zelo tanko vrhnjo plast, medtem ko ima naša dežela največji odstotek analfabetov v Evropi.»

«Gospodarstvo obstoji še vedno zgolj v pridelovanju 'primitivnih' pridelkov: plutovine, vina, rozin in sardin».

Portugalska je že od leta 1910 republika. Državni predsednik je sedaj general Lopes. Antonio Oliveira de Salazar pa je že od leta 1932 ministrski predsednik, ki ima vso oblast v rokah. Ustavna določila, ki jih je sestavljal največ sam, vsebujejo namreč predpise, ki dajejo ministrskemu predsedniku neomejeno oblast. In ker ima o vsem skrajno nazadnjaške nazore, se to izraža v vseh njegovih ukrepih. Zaradi tega ni čudno, da dežela ne napreduje.

Življenje v tej deželi je prav svoje vrste in se sploh ne da primerjati z razmerami kje drugje.

Zdi se, kot bi živeli na oddaljenem otoku, daleč od civiliziranega sveta. Portugalci nočejo nič vedeti ne o avtomatizaciji ne o modernizaciji ne o kolektivizaciji ne o socializaciji. Razvoj se je tam popolnoma ustavil. Mirno lahko trdimo, da je ves ustroj portugalskega življenja še najbolj podoben onemu v predkapitalistični dobi.

Zaradi tega ni tam nobenega znamenja kakršnega koli napredka. Zgolj enoličnost, mrtvilo...

S. A.

Grška filmska igralka Aliki Voujouklaki, ki jo je mati narava bogato obdarila s svojimi čari, bo morda nekoč postala grška kraljica. Pravijo namreč, da je grški prestolonaslednik zaljubljen v njo in da bi se rad z njo poročil, toda kralj in kraljica nasprotujeta

Kaj se skriva za razkošjem in bleskom

Poveljnik policijskih sil odkriva zgodbe filmskih zvezd in mogotcev

Da so filmski igralci in umetniki, pa tudi veliki bogataši povsem svojevrstni ljudje, ki si lahko, prvi zaradi svojega poklica, drugi pa zaradi svojega denarja, privoščijo marsikaj, kar bi bilo navadnim smrtnikom strogo prepovedano, je že poznana stvar. Toda to, kar je o njih povedal, oziroma napisal, dolgoletni poveljnik policijskih sil v Beverly Hillsu, Minton Anderson, presega našo fantazijo ter nam pokaže njihovo življenje v še bolj čudni luči. Njegova knjiga, ki je pred kratkim izšla v Ameriki, je vzbudila takšno zanimanje, da je že v kratkem postala ena najbolj čitanih knjig ter se zanjo potegujejo že razne filmske družbe. V njej je opisano življenje številnih filmskih igralk in igralcev, milijonarjev, avanturistov in drugih poznanih osebnosti, ki so stanovale, oziroma še stanujejo v Beverly Hillsu — podružnici Hollywooda, ki ga po pravici imenujejo najbogatejše in najbolj razkošno mesto na svetu.

Mesto, v katerem stanuje danes okrog 200 najbolj poznanih režiserjev, producentov, pisateljev, glasbenikov, pevcev, velikih industrijcev in predsednikov velikih mednarodnih družb, je pravzaprav nastalo šele okrog leta 1919. Tedaj so se ob vznožju gričev, zahodno od Hollywooda pojavile prve vile in druga stanovanjska poslopja. Tedaj je filmski igralec Douglas Fairbanks — starejši tudi predlagal, naj bi mesto ogradili z visokim zidom. Do uresničitve tega načrta sicer ni prišlo, pač pa je ostal Beverly Hills prav zaradi posebnosti svojih prebivalcev, vedno nekako odrezan od ostalega sveta.

Prvi, ki so se v Beverly Hillsu naselili, so bili Mary Pickfordova, Gloria Swanson, Charlie Chaplin, Will Rogers, Harold Lloyd, Tom Mix, Marion Davies, John Barrymore in še drugi. Njihove vile, zgrajene v raznih slogih, vedno pa zelo razkošne in ekscentrične, predstavljajo še danes veliko vabo za številne turiste.

Kot smo že omenili, so vile, v katerih prebivajo najvažnejši prebivalci tega svojevrstna mesta, že na zunaj zelo razkošne. Lahko si mislimo, kakšno razkošje vlada šele v notranjosti vil, kjer ne manjka kopalnic z zlatimi okraski, prekrasnih marmornatih stopnišč, privatnih kinodvoran, prekrasnih vrtov, parkov itd. Mnoge teh vil obkrožajo visoki zidovi, ki ne dopuščajo navadnim smrtnikom, da bi se približe seznanili s «paradižem na zemlji». Kljub temu vedo vsi, da imajo nekatere filmske igralke bazene iz rožnatega marmorja, da imajo druge prevlečene stene v svojih sobah z zlatom, da si tretje privoščijo vsak dan kopel v mleku itd.

Trgovine v Beverly Hillsu se seveda ravnajo po svojih klientih in so zato najbolj elegantne, pa tudi najdražje v vsej Ameriki. Tako stane na primer čipkasta kombineža v eni takih trgovin nič manj kot 1500 dolarjev, krznen klobuček 550 dolarjev in prstan s petkaratnim diamantom nič manj kot 200.000 dolarjev. Prav tako drage so tudi vse druge potrebščine.

Advokati in zdravniki so v Beverly Hillsu zelo številni. Tako je na primer samo advokatov kakih 1000, zdravnikov pa je skupno čez 600, med katerimi je veliko število psihiatrov, ki so sedaj med filmskih svetom in bogataši še posebno v modi.

Ker ima vsaka družina povprečno po dva avta in dva telefona, je težko zaslediti na ulicah pešce, ter so ulice precej zapuščene. Če pa že naletimo na pešce, gre skoraj vedno za skupine turistov. Le v redkih primerih gre za redne prebivalce mesta, ki so se naveličali avta in življenja v zaprtem prostoru in se jim zaboče, da se nekoliko sprehodijo.

Seveda se za vsem tem bogastvom in bleskom skrivajo številne pretresljive življenjske zgodbe, za katere javnost včasih izve, ali pa ostanejo za vedno tajnost. Anderson, ki je služboval v Beverly Hillsu celih dolgih trideset let, ve našteti številne takšne primere: na primer ve za milijonarje, ki so čez noč obubožali ter so si v obupu vzeli življenje, za druge, ki so se iz dolgočasja, ali nesrečne ljubezni vdali alkoholu ter so umrli pozabljeni v kakšni umobolnici, za bogate vdove, ki so jih spretni goljufi spravili v sramoto in revščino in končno za bogate vdovce, ki so jih speljale na limanice mlade lepotice.

Položaj policije v Beverly Hillsu je zelo težaven, saj ima povečini opravka z ljudmi, ki se ne bojijo ničesar in ki živijo v prepričanju, da je njim vse dovoljeno. Potolažiti na primer dva navadna smrtnika, ki sta se sprla, je čisto navadno igračkanje v primeri z urejevanjem sporov med bogataši, ali filmskimi igralci. In takšnih sporov in prepirov je v tem mestu nič koliko.

Razen sporov in prepirov pa mora tamkajšnja policija reševati še druge primere. Tako se je na primer zgodilo, da si je mlad zakonski par, ki je bil iz bogatih in uglednih družin, nenadoma izmislil, da bi napravil, kar tako za šalo, roparski napad na banko. Da bi jima to uspelo, sta na cesti pobrala neki materi komaj triletnega otroka in se z njim in s samokresom v roki predstavila začudenemu blagajniku. Ker sta mu zagrozila, da ubijeta otroka, če bi hotel poklicati policijo, jima je ta iz strahu dal ves denar. Na srečo je otrokova mati videla evidenčno številko njunega avtomobila in tako sta prišla lopova kmalu pred sodišče.

Policija je seveda nič kolikokrat poklicana, da brani pred napadi prevročekrvnih oboževalcev razne filmske zvezde in druge lepotice. Tako se je na primer prav Andersonu zgodilo, da je moral kar 24 ur prepričevati nekega farmarja iz Iowe, ki je prišel v Beverly Hills peš, da si odpelje pred oltar tedaj poznano filmsko igralko Claro Bow, da ga ta spoj... ne pozna in naj se ... vrne domov.

Pred podobnimi «nasilneži» so se morale večkrat braniti same, ali pa s pomočjo policije tudi druge poznane filmske igralke med katerimi tudi Sylvia Sidney, Jean Harlow, Gloria Swanson in druge.

Anderson pa našteva v svoji knjigi še druge zanimive primere. Tako omenja primer nekega ... poznanega bogataša ... filmskega producenta, ki je hotel privoščiti galantno ... pustolovščino z lepim dekletom, ki ga je po naključju spoznal v nekem baru. Potem ko se mu je dekle ... v začetku zelo upiralo, ga je nazadnje vendarle ... bilo v svojo sobo. Ko se je možakar ves preblaženo ... in presrečen zaprl v kopalnico, da bi se nekoliko osvežil, ga je prebrisano dekle zaprlo ter mu odneslo ves denar, obleko in še ... njegov avto. Tako se je ... moral možakar zjutraj predstaviti svoji ženi kot v Adamovi obleki.

Andersonova knjiga ... bo izšla še v nadaljevanjih ... obeta še druga pikantna zgodbe. Tako bo v njej govora o Lani Turner in ... nih številnih ljubimcih, ... družini Barrymore ter ... o drugih filmskih igralcih in igralkah.

DROBIŽ

V Aktjubinsku so izdelali ročni rentgenski aparat, ki ... je mogoče spraviti v ... kovčka, potem pa ga zdravnik na terenu brez posebnih pripomočkov sestavi v 12 minutah. Aparat se priključi na navadno omrežje, uporablja pa je tudi v nezatemnjenih prostorih, na primer ob bolniški postelji.

* * *

V minulih dveh desetletjih le medicina odkrila številne antibiotike, ki uničujejo viruse. Ti povzročitelji bolezni pa ... se. Ti povzročitelji v celicah živijo kot zajedalci v celici ... zato je težko dobiti sredstvo, ki ne bi razen njih uničevalo ... tudi celičnih snovi. — Skupina angleških znanstvenikov je ... iznašla interferon, ki ne zaviruje celicam, čeprav zadržuje razmnoževanje virusov.

HOROSKOP

Veljaven od 19. do 25. februarja

Oven (od 21. 3. do 20. 4.) Zvezde so vam naklonjene. Lepe priložnosti za razvedrilo in zabavo. V poklicnem delu boste dosegli nekaj uspehov, toda popolnoma se boste uveljavili pozneje. Razčistili boste nekatere zadeve s prijatelji. Srečen dan četrtek.

Bik (od 21. 4. do 20. 5.) Srčne zadeve se bodo lepo razvijale in se boste dobro razumeli z drago osebo. V poklicnem delu nenadna sprememba. Spremeniti boste morali neki svoj načrt. Premagali boste začetne težave in dosegli svoj cilj. Pazite na zdravje. Srečni dan torek.

Dvojčka (od 21. 5. do 22. 6.) Novosti v srčnih zadevah. Imeli boste toliko ugodnih priložnosti, da boste težko izbirali. Dobili boste zagotovila glede uresničitve nekega vašega načrta, ki vam je zelo pri srcu. Na svojem delovnem mestu bodite bolj uvidevni.

Rak (od 23. 6. do 22. 7.) S svojim značajem in nastopom boste očarali neko osebo. Tudi v poklicnem delu boste dosegli lepe uspehe in se boste lotili novih pobud, ki jih boste uresničili, če boste odločno vztrajali; upoštevati pa morate dobre nasvete prijateljev.

Lev (od 23. 7. do 22. 8.) V srčnih zadevah naglica in nepremišljenost večkrat škodujeta, včasih pa je treba aglo odločati. V poklicnem delu bodite bolj odločni in ekspeditivni, sicer ne boste dosegli uspeha. Preprečili boste spor v družini.

Devica (od 23. 8. do 22. 9.) Neprijetne novice bodo vplivale na vaše razpoloženje. Otresite se žalostnih misli, saj se bo vse lepo razvijalo in srečno zaključilo. V poklicnem delu napredovanje. Premagali boste nekatere male ovire, na katere boste naleteli med tednom. Pismo.

Tehtnica (od 23. 9. do 23. 10.) Popolna harmonija in sporazum z drago osebo, če boste znali odpraviti morebitne malenkostne spore. Presenečenja. Prevelika podjetnost večkrat škoduje poklicnemu delu, ki ga morate bolj vestno opravljati, če hočete utrditi svoj položaj.

Skorpijon (od 24. 10. do 22. 11.) Čeprav ne boste dobro razpoloženi, si boste zaželeli razvedrila in zabave. V poslovnem delu boste zgubili lepo priložnost, če ne boste znali pravilno oceniti položaja. Ugodne novice. Brzdajte svoje živce. Srečni dan sobota.

Strelec (od 23. 11. do 20. 12.) Zelo koristen razgovor z drago osebo. Pridobili si boste še večje zaupanje in pomoč, da boste lahko uresničili neki svoj načrt, obeta se vam lep zaslužek. V poklicnem delu uspeh in zadoščenje. Zvezde so vam naklonjene. Pismo.

Kozorog (od 12. 12. do 20. 1.) Nova srečanja, nove simpatije. Od vas bo odvisno, če se boste sporazumeli. Imeli boste polne roke dela. Rešiti boste morali kup malih problemov. Vse se bo lepo razvijalo. Lepo presenečenje in nenaden obisk. Srečni dan torek.

Vodnar (od 21. 1. do 19. 2.) Slučajna srečanja, ki bodo zelo prijala vašemu srcu. Uspeh bo odvisen od vašega ravnanja. V poklicnem delu boste dosegli uspeh, če ne boste preveč trmasti in vsiljivi. V kratkem boste rešili kočljivo zadevo. Srečni dan sreda.

Ribi (od 20. 2. do 20. 3.) Odločiti morate vsako važno odločitev glede srčnih zadev. Z mirnim srcem morate proučiti položaj. V poklicnem delu nobenih novosti. Obeta se vam uspeh, če se boste krepko lotili dela. Poslovno potovanje. Srečni dan sobota.

GRAFOLOG ODGOVARJA

SKROMNOST JE TEMELJ SREČE: — Vedno pa ni tako, posebno se ce ima ... po materialnem

Emalko tudi zame.

napredku, kakor je to primer pri Vas. V takem slučaju se morate lotiti strogo načrtnega dela in se za svoje pravice tudi boriti, pa čeprav proti predstojnikom. Napredek bo sicer počasen, vendar bo zagotovljen; nestrpnost naj ne ima mesta v Vaši zavesti. Manjše zapreke ne jemljite resno, če nočete da bi vplivale na vztrajnost. Nevoščljivost naj ne bo sila, katera bi imela v Vašem življenju kakršen koli pomen!

ZELENI BOR: — Sreča čaka drzne ljudi, kateri za njeno posest stavijo marsikaj na kocko! Z zapečkarstvom ne uspevamo, prav tako ne samo s tem, ce si le zapomnimo srečne, ne da bi se ravnali po njihovem načinu s katerim so uspeli. Pustite rožo uspehov naj raste in se razvija ter ne poberite raz nje takoj vsak, pa čeprav še tako majhen in šibak poganjek. Ne nasedajte zlobnežem, ter se raje predhodno prepričajte o resničnosti njihovih izjav.

Vsi so prikajali, vsega in bla.

iz naših krajev

Ob odobritvi gospodarskih načrtov za leto 1960 - 61

Le kaj naj napravi občinska uprava z dvajsetimi milijoni na razpolago?

Potrebe občine in občanov so vsak dan večje, denarja za javna dela pa je vedno manj - Nekaj pripomb v zvezi z javnimi deli v devinsko-nabrežinski občini

Kot beremo, je naša občina dobila iz gospodarskega načrta za upravno leto 1960-1961 od skupnega zneska 53 milijonov štirim slovenskim občinam 20 milijonov. Od tega zneska je polovica namenjena za popravilo in ureditev občinskih poti, za vsa ostala javna dela (vodovodna napeljava, razsvetljava, telefonska napeljava (govorilnice), popravila javnih poslopij, olepševalna dela tujsko-prometnega značaja) pa po 2 milijona lir oziroma skupno 10 milijonov.

Znano je, da milijon ni več tako bajno število, kot je bilo nekoč. Spoštovanje uživa le radi svojega gospodarskega pomena še v polpreteklosti, ne pa po svojih sedanji resnični vrednosti. Če je bil denar nekoč okrogel, kar je pomenilo, da je hitro skopnel, je še bolj okrogel danes s svojo štirioglato obliko (izpod stotaka se niti ne šteje), ker hitreje zgine. Rečemo, da je vse drago — blago, zlasti industrijski proizvodi in delo. Navadno delo je v primeri z vsem ostalim najceneje.

Zaradi tega občina ne bo mogla delati čudežev ne pri tem ne pri onem javnem delu. Država vsako leto bolj striže, a potrebe so vedno večje. Ali naj jih krije občina iz lastnih sredstev? To bi pomenilo skrajno krivično obremenitev davkoplačevalcev, torej delovnih ljudi oziroma delavcev in kmetov, ki že itak vise na tenki gospodarski nitki. Od tujskega prometa ali trošarine ni več kot toliko pričakovati. A naše občinske poti, ki so nekoč služile le potrebi dotičnih vasi, služijo danes pretežno širšemu področju in to še posebno v naši občini, s svojim tujskim prometom. Vse te poti so v slabem, nekatere celo v izredno slabem stanju, kot na primer pot Slivno-Sesljan. Z desetimi milijoni bo mogla občina le malo popraviti in urediti, in vozniki (izletniki, poslovni ljudje in drugi) bodo še naprej godrnjali.

Kar se tiče olepševalnih del na področju tujskega prometa, je pač na dlani, da so ta skrajno potrebna, ker smo v tem daleč za turističnimi kraji, celo tretje vrste. Investicije v tujski promet so končno le sredstvo za zvišanje občinskih dohodkov.

Končno bodo dobile svoje telefonske govorilnice Cerovlje, Praprot, Trnovica in Nabrežina-Kamnolomi. To je prav in pri današnjih potrebah zelo potrebno. Samo bi radi opozorili na nedostatek pri nekaterih naših govorilnicah: vse preveč «javne» so in izpostavljene nepoklicanim ušesom. Nismo še uravnali sožitja tako, da bi mogli svoje osebne zadeve obešati na velik zvon. Nikomur ni po volji, da se sliši kaj on govori, pa čeprav gre za navaden razgovor. To naj bi se pri postavitvi govorilnic upoštevalo in postavilo telefonsko kabino.

Mnogo se govori in piše o pustovanju v raznih krajih. Toda tudi Borštanj znajo biti za pust veseli in razposajeni ter zabavati s svojimi duhovitimi iznajdljivostmi svoje sovaščane. Tudi letos so v Borštu praznovali konec pustnega časa v veselem in razposajenem razpoloženju. Slika kaže skupino borštanskih fantov, ki je poskrbela za veselo razvedrilo, ki je vsem potrebno v teh neprav veselih časih

(Foto Bajt)

Ob tradicionalnem karnevalu je bila v Miljah tudi vinska razstava združena s pokušnjo domačih vin. Na razstavi je sodelovalo 13 vinogradnikov iz Miljskih hribov in Belogleda, ki so predložili v ocenitev 26 vzorcev vina. Kot je razvidno iz slike, je bilo pred paviljonom miljskih vinogradnikov vedno dovolj in včasih še preveč ljudi

V Boljuncu so domačini prišli na svojevrstno misel: v sredo, ko je «pust zapuščal doto», so v krošnjo akacije postavili velik sod, iz njega napeljali gumijasto cev s pipo na koncu in gostom so zastonj ponudili kozarec vina. Posrečena zamisel je naletela na vsesplošno odobravanje in drugo leto bo že zaradi tega prišlo v Boljunec še več ljudi kot letos. Vsekakor zelo učinkovita reklama!

V zgornji tržaški okolici

Pust nekoč in danes

O našem letošnjem pustovanju nimamo poročati kakih posebnosti. Seveda je mladina po naših vaseh, tukaj malo bolj, tam malo manj, veseljačila, ali kot se tu reče: malo ponorela. Saj je pust preveč v «naši krvi», da bi mogli kar tako mimo njega — brez stare časti. Stari še manj kot mladi. Le škoda, da ni več tako, kot je bilo nekoč. Starim ne gre iz spomina, kako so se kot odrasli «mulotii» že nekaj dni pripravljali na pustno svečanost, prav gotovo mnogo bolj kot na vse druge. Tajno so vaški fanti zbirali starino in tuhtali, kako se bodo čimbolj smešno ošemili, čim lepše okrasili sklenj, izbran za ples. Tudi gospodinje niso v pripravah zaostajale in so razumele, da je pust posvečen veselju, zabavi, razigranosti, a tudi, da nima odmerjenih obrokov hrane kot dneve pred in za njim. Tudi več pijače si ta dan lahko privoščijo. Shramba, večja ali manjša, bolj ali manj napolnjena, je bila družinskim članom in pustom bolj na razpolago kot sicer. Saj ima pust devet ust. Ni torej mogoče samo trikrat, devetkrat se je treba najesti, a ne vsakdanje hrane — kakšne vodene repe ali zelja, požganke z nekaj «cinki» zabele in podobno; na pust se je morala miništra kuhati na svinini, «grešta» klobas je bila že odmerjena, tukaj so bolj cenili «fanclje», tam «štravbe» ali celo štruklje.

A za tem ples v kakem sklednju, tukaj z godbo (kjer je bilo v vasi godbeno društvo), tam s harmoniko, a če ni šlo drugače, samo s klarinetom in trombeto. Harmonikar je večkrat zlezel na velik sod, da je bolj odmevalo (bobnalo) — pa rajaj mlado in staro, debelo in mršavo, da bo repa čimbolj debela. In je dromljalo do jutra, ko je ostala le mladina s starejšimi vaškimi veseljaki, ki so jim morale žene pustno zabavo oprostiti. Vozili so pusta sem in tja in iskali primeren prostor, kjer naj bi ga zažgali. A tudi «posmrtnino» je bilo treba, seveda v bolj skrčeni družbi, obhajati, zlasti če je še kaj ostalo od nabranih pustnih dobrot.

Se je ostalo nekaj drobcev od tega nekdanjega pustnega rajanja, a namesto s pristnostjo, sproščenostjo in domačnostjo je pust našemljen z licem iz povsem novega sveta, ki nima nobene zveze s prvotnim pomenom pusta.

BARKOVLJE

Joj, joj, joj, kako je bilo lepo na pustno soboto v dvoranı barkovljanskega prosvetnega društva! Mlado se je vrtelo v taktu valčka, čača, čača, čača in «roks-kroksa», kakor pravijo tistemu divjemu plesu, ko miga vse, kar spada k človeškemu telesu. «Stari mladeniči» in «mlade «starke», ki bolujejo na pljučih, jetrih, obistih, želodcu, nogah in rokah, ki pa se drugače počutijo dobro, so gledali ta potrkan ples, pri katerem je sodelovala skoraj vsa barkovljanska dijaška in visokošolska mladina.

Prav zato je bilo lepo, ko smo videli v soboto zvečer toliko mladih in starih obrazov, ki jih navadno do sedaj nismo srečali. Dobro znamenje, da se je led odtajal in da so nekateri našli pot do barkovljanskega prosvetnega društva, ki je bilo vedno in bo tudi v bodoče na razpolago vsem Barkovljanom, pa bili ti desničarji ali levičarji.

V Barkovljah je dosti dela za vse tiste, ki mislijo dobro in prepričani smo, da se bomo ob prvi priliki zopet srečali, ko ne bo šlo za ples, pač pa za prosvetno delo, ki nam je vsem pri srcu.

Zadovoljni, ker so prebili nekaj veselih ur, so se vračali udeleženci na svoje domove v zgodnjih jutranjih urah in prav radovedni smo, kako jo je mahala po barkovljanskem klancu «Vanka pijanka», ki jo vidite na zgornji sliki.

Kakor vidite, hoče barkovljansko prosvetno društvo nadoknaditi vse, kar je bilo v zadnjem času zamujenega, saj vabi zopet vse ukaželjne na predavanje, ki ga bo imel v sredo prof. *Tone Penko*, ki je Barkovljanom star znanec in ki nam je do sedaj povedal toliko lepega in zanimivega in to tako, kakor zna on sam. Le pridite in ne bo vam žal.

PROSEK

Krščanska demokracija se je vsidrala prav v središče vasi, čeprav v bližnji okolici nima nobenega pristaša. Središče so si izbrali iz razloga, ki ga prav dobro razumemo. Tujci namreč ne vedo, da je Prosek slovenski in da ima KD svoje pristaše šele v novozgrajenih hišah in kilometer oddaljenem naselju. Tabla, ki so jo postavili na hišo, pa naj bi dala nepoučenim vedeti, da v vasi dominira KD. Očitna politična špekulacija torej, ki jo vsi obsojamo.

PREBENEC

V teh dneh urejujejo prostor pred vaško gostilno, tako da bo v toplem vremenu lahko sedelo na vrtu čimveč gostov. To je pobuda, ki jo je treba iz turističnih razlogov samo pozdraviti.

Z zadovoljstvom smo tudi sprejeli vest, da je bilo odobrenih 6 in pol milijona lir za asfaltiranje poti skozi naše vas in pričakujemo, da se bodo dela kmalu začela.

BOLJUNEC

V ponedeljek, 13. t. m. je neka ženska iz Boljunca vstopila v lekarno na trgu pred glavno bolnišnico v Trstu. Hotela je kupiti nekaj vrst čaja. Najprej je vprašala — kakor se po tržaško vedno imenuje — «Krampelte». Da ne bi tega vprašala! Namešćenec v lekarni je vzrojil nanjo: «Questo è un nome s'ciavo». Odgovorila mu je, da se je ta čaj v Trstu vedno dobil pod tem imenom. In on je zopet zarjovel: «Ma, benedetta, siamo in Italia, bisogna parlare italiano; aspetti che studio, come si chiama».

Toda ona mu je odgovorila, da ni treba nič študirati zanjo, in je odšla iz lekarne. On pa je še dalje vpil za njo.

Kakor vidimo, so tudi v lekarnah (upajmo, da samo v tej) nekateri šovinisti, ki nikakor ne morejo iz fašistične srajce, tako zaslepljeni, da vidijo v vsaki tuji besedi veliko nevarnost za «italijanstvo». Pravimo v tuji besedi, ker slovenščina ni v Trstu tuja. «Krampelte» pa ni slovenska beseda, temveč nemška in označuje neko posebno vrsto čaja.

KRIŽANKA

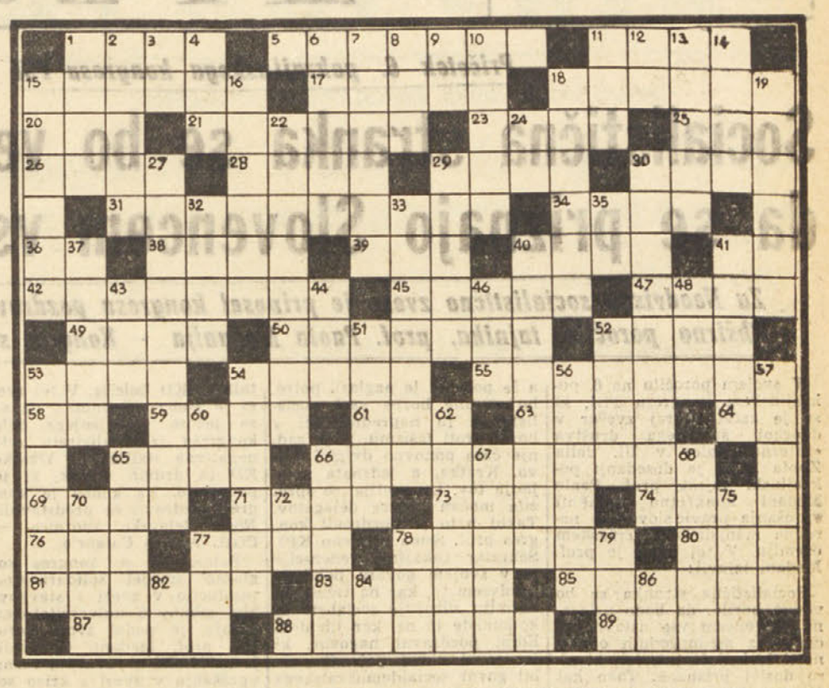

BESEDE POMENIJO:

VODORAVNO: 1. pripadnik evropskega naroda, 5. ime znamenitega alpskega prelaza, 11. evropsko gorovje, 15. ki se je spremenil iz tekočega v trdo stanje, 17. moško ime, 18. mešana krma za pitanje, 20. krajevno ime, nastalo iz holm, 21. pripomočki za razenje, 23. opravek, posel, 25. otok na Jadranu, 26. stara ploščinska merska enota, 28. z veseljem, z voljo, pripravljene, 29. duh, 30 pravoslavni duhovniki, 31. plodnost, donosnost, 34. smer neba (tujka), 36. predlog, 38. telesne hibe; značilnost kamel, 39. kraj med Opatijo in Lovranom, 40. upi, 41. samo, 42. hujšati, 45. obrat, 47. prebivalec goriških Brd, 49. Ibsenova drama, 53. postajati rjav, 52. dvospev, 53. moško ime, 54. zagrabljena, 55. izdajalec, 58. prya in predzadnja črka v besedi pod 89 vodoravno, 59. gorski pohodi, 61. stara oblika veznika, 63. otrok, 64. začetnici znamenitega francoskega filozofa iz 18. stoletja («Emile»), 65. znanost, 66. vrsta vin po okusu, 69. znam, 71. nevestina oprema, 73. vrednostni papirji, 74. prav tak, 76. oster glas, 77. Shakespearov junak (kralj), 78. neizpolnjene tiskovine, 80. gora na Kreti, 81. srednjeveški podložnik, 83. podpore, pomoči, 85. ljubitelj, 87. Ober, 88. okras za vrat, 89. začinjen.

NAVPIČNO: 1. ostanek posekanega drevesa, 2. neposredni upravljalec ladje, 3. vzklik, 4. veznik, 6. rezultati, 7. štrleti, dvigati se v višino, 8. predpona za označbe starosti, 9. ital. spolnik, 10. tamkaj, 11. finsko pristanišče, 12. dva enaka soglasnika, 13. neposredni vzrok, 14. oseba iz grške mitologije (ubil je svojega očeta in se poročil s svojo materjo), 15. naučim se hoditi, 16. obrnjen, pogrešen, 18. masten, iz olja. 19. prebivalec Asirije, 22. pred vetrom zavarovano mesto, kraj, 24. števnik, 27. pojem iz višjega računstva, 29. katerekoli, vse, 30. zdramljene, zavedajoče se sebe, 32. kurivo, 33. z železom utrjena, zavarovana, 35. predlog, 37. granit, 40. neprijavljeni, nedeklarirani, 41. kemična prvina, 43. nedoločena količina trave, cvetlic, 44. množinska končnica samostalnikov ženskega spola, 46. zameljske konice, 48. velika evropska reka, 51. hunski vojskovodja, 52. izročiti, 53. rabat, znižanje cene pri nakupu, 54. službeni, 56. spolno še nedotaknjena ženska, 57. popivajoč ponočnjak, 60. del telesa, 62. društvena vodstva, 65. jokav, cmerav, 66. nepopustljiv, trd, 67. kos lesa, 68. tuje žensko ime, 70. draga, ljuba, 72. dva različna samoglasnika, 75. pristanišče v Arabiji, 77. varuh domačega ognjišča starim Rimljanom, 78. zadetek pri športu, 79. reka v severnozahodni Nemčiji, 82. dalmatinska vprašalnica, 84. okrajšava za primer, 86. znak za aluminij.

REŠITEV KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

VODORAVNO: *1. izbran, 6. livarski koks, 16. Baden, 18. res, 19. pozen, 20. I (van) M (eštrović), 22. kapitan, 25. pas, 26. Po, 27. rob, 29. maček, 30. Nacek, 32. ped, 33. Stol, 35. len, 36. Pamir, 37. Bonn, 38. kosem, 40 nazoren, 42. Pirej, 43. ar, 44. som, 46 karat, 47 kic, 48. za, 49. ločim, 50. vez, 51. zavit, 52. Ig, 54. naš, 55. sedem, 57. sik, 58. Ra, 59. Savin, 61. ledenik, 63. česen, 65. Trst, 66. raven, 67. Črt, 69. levo, 70. RAI, 71. mozen, 72. kemik, 74. tam, 75. ic, 76. sam, 77. vrnitev, 79. 11, 80. neguš, 82. osa, 83. Nepos, 85. alimentacija, 86. ledina.*

NAVPIČNO: *1. Ilirska Bistrica, 2. BB, 3. rak, 4. Adam, 5. Nepal, 7. Irak, 8. ven, 9. as, 10. S (lovenski) P (oročevalec), 11. Koper, 12. Izak, 13. kes, 14. on, 15. Spodnja Kanomlja, 17. ničen, 21. morot, 23. tenak, 24. žamet, 26. penez, 28. bos, 30. narazen, 31. cin, 32. por, 34. lesonit, 36. poreden, 37. bicikel, 39. močan, 41. zaveden, 42. prvič, 45. miš, 47. kas, 53. garač, 55. sever, 56. mičen, 58. Reval, 60. vsi, 61. laž, 62. Krmin, 64. set, ge, 72. kraj, 73. kepe, 76. sem, 77. vsi, 78. vod, 80. ni, 81. št, 82. oc, 84. si.*

RECEPTI

JETRA ZA SLABOKRVNE

Slabokrvnim otrokom pa tudi odraslim zdravniki pogosto priporočajo jetra. Ker je zdravljenje uspešno le, če jetra uživamo dalj časa, se jih vsakdo sčasoma naveliča. Zato jih je treba pripravljati na čimveč načinov.

Paziti pa moramo, da so jetra popolnoma sveža, zdrava in na hitro pripravljena. Le sveža jetra so okusna in zdravju neškodljiva, ker jih ponudimo večkrat kar surova, opečena oziroma na pol kuhana. Na hitro pa jih pripravljamo zato, da ostanejo mehka in ohranijo čimveč vitaminov in drugih dragocenih snovi.

Za dietno prehrano uporabljamo goveja, telečja, včasih pa tudi kokošja jetra. Svinjska so premastna, smejo pa jih uživati zdravi ljudje. Ovčjih jeter se izogibljimo, ker ovce pogosto bolujejo za metiljavostjo.

Preden jetra uporabimo, jih na hitro operemo, nakar odrežemo kožice in žleze.

NAMAZ IZ SUROVIH JETER

Jetra očistimo, nastrgamo in pretlačimo. V skledi penasto vmešamo surovo maslo, dodamo jetra, jih začinimo s strtim česnom, s soljo in s sesekljanim zelenim peteršiljem, za odrasle tudi s poprom. Po okusu jih pokapamo z limoninim sokom, nakar jih dobro zmešamo in debelo namažemo kruhke.

OMLETE Z LEDVIČKAMI

Testo: 3 rumenjaki, četrt litra mleka, 15 dkg moke, sol, sneg iz 3 beljakov. — Nadev: 2 svinjski ledvički, 2 svinjskih možgan, 5 dkg čebule, 4 dkg masti, sol, poper, juhan; 2 dkg parmezana.

Rumenjake žvrkljamo v mleku, jim pridenemo moko, vse osolimo in še rahlo spečemo omlete, jih nadenemo, prepognemo, polijemo z juhanom, potresemo s sirom.

Nadev: Ledvičke namakamo v mleku ali vodi, jih dobro očistimo in zrežemo na listke. Možgane blaširamo in sesekljamo. Na masti prepražimo sesekljano čebulo in ji dodamo ledvičke, jih prepražimo, nato dodamo še možgane. Vse skupaj še malo prepražimo, osolimo in popopramo.

ENOLONČNICA IZ ZELENE, PORA IN KROMPIRJA

5 dkg masti, pol kg svinjske glave, četrt kg pora, 1 kg krompirja, četrt kg zelene, sol, voda, malo jušne konserve.

Na masti prepražimo meso, mu dodamo na rezance zrezan por, na kocke zrezan krompir in zeleno. Vse skupaj zalijemo, solimo in počasi kuhamo. Ko je meso mehko, ga vzamemo iz jedi, zrežemo na majhne koščke, ostalo jed pa zmečkamo in vložimo meso nazaj. Zraven damo radič s fižolom.

KROMPIR V OMAKI

Kilogram in pol krompirja, 8 dkg masti, čebula, 7 dkg moke, juha ali voda, sol, poper, lovorov list, majaron, timian, kis.

Na masti prepražimo moko in sesekljano čebulo, zalijemo, predenemo vse začimbe in nazadnje še kuhan, zrezan krompir. Vse dobro prevremo. Po okusu tudi okisamo.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Več čitateljev, zlasti z našega podeželja, nas je prosilo, da bi na tej strani odprli novo rubriko «Vprašanja in odgovori», ki bi se nanašala predvsem na kmetijsko in poljudno znanstveno problematiko. Eden od čitateljev nam je tudi poslal prvo vprašanje, namreč — kaj je cviček, kje raste in kako ga pripravljajo.

Prvi odgovor velja torej znanemu dolenjskemu cvičku:

Na splošno smatrajo vsako kislo, šibko in rdečkasto vino z Dolenjskega za cviček. Mnogi mislijo celo, da se prideluje tudi beli cviček, kar pa je velika zmota. Pod imenom cviček razumemo samo specialno dolenjsko vino, ki ima svojstven karakter in tudi primeren sloves. Zal, da se pod imenom cviček točijo tudi kljub predpisom novega vinskega zakona razne mešanice, in potvorbe iz črnega dalmatinskega, srbskega in drugega rdečega vina iz južnih krajev, ki jih mešajo z domačimi kislimi belimi vini, ali celo s samorodnicami. S tem nastaja seveda velikanska gospodarska škoda za pridelovalce pristnega cvička na Dolenjskem. Ni pa tudi cviček vsak rdečkast «zavrtavček» iz slabih vinskih vinogradov, ki ima komaj 7 odst. alkohola, in običajno 9 pa tudi več promil kisline. Pravi cviček ima 9 do 10 odst. alkohola in 7 do 8 promil kisline. Tako ga poznajo vinščaki in konzumenti ter ljubitelji pravega dolenjskega cvička kot zdravilno vino (diabetiki, bolni na prebavilih), slično kraškemu teranu.

PODROČJE PRAVEGA CVIČKA

Pristni cviček se prideluje samo na Dolenjskem in to v novomeškem okraju — na področju, kjer sotalne in podnebne razmere prikladne za to svojstveno vino. Znano je, da je najboljši cviček iz gričevja mokronoškega in tržiškega okoliša Malkovec, Cirnik, Telče, proti Krškemu, Trška gora, Drenovec, Studenec, Raka, Leskovec, dalje proti Cerkljam na gričevju, na desni strani Save Catež do Velike doline. To področje se potem razprostira ob Krki, pod Gorjanci, kjer je znamenita Gadova peč, Podbočje, Kostanjevica, proti Šentjerneju, Pletarje, Tolsti vrh, Prežek, Gaberje, na levi strani Krke pa znamenita Trška gora pri Novem mestu, Hmeljnik, Grčevje, Bela cerkev, Vinji vrh, Smarjeta, Skocjan, Bučka ter bližnja okolica. Zemlja na tem področju je vulkanskega izvora — se pravi lahki lapor, ki daje cvičku poseben karakterističen okus, prijetno kislino in moč, posebno cveticо, rdeče vino s polno vsebino. Poznavalci tujih vin ga primerjajo z najboljšimi vini, ki ga pridelujejo v višjih legah v okolici Vezuva in Etne (450—600 m visoko) v Italiji, kjer so slična vulkanska tla in svetovno znana vina, kakor Lacrimae Christi i. dr. Omeniti pa moramo, da fino rdeče bizeljsko vino in znana belokranjska črnina nista cviček, temveč *imata svojstven karakter dobrega namiznega vina.*

KATERE SORTE TRT DAJEJO PRAVI CVIČEK?

Glavna vinska trta pri napravi cvička je *žametna črnina*, ki mu daje lepo kristalno čisto rubinsko-rdečo barvo in prijeten poseben okus ter prijetno kislino. Ni prav, ako mešajo med žametno črnino nekatere črne sorte, kakor modro frankinjo, portugalko itd., ker hočejo doseči s tem bolj črno barvo pravemu cvičku. Tako zmanjšujejo pravi karakter dolenjskemu cvičku. Bolje in pravilneje delajo oni vinogradniki, ki ti dve sorti pridelujejo zase, ker se tudi dobro vnovčita kot zgodnja odlična črnina. Vsako mešanje črnine s samorodnicami, kot so otelo, klinton, izabela in druga pa je naravnost škodljivo in negospodarsko. Seveda imajo tudi samorodnice svojo vrednost, zlasti za predelovanje sadnih sokov.

Od belih sort trt pridejo v poštev pri napravi cvička predvsem *rdeča kraljevina*, laški rizling in v novejšem času tudi rizvanec. Nobena velika napaka pa ni, ako uporabljamo pri napravi cvička tudi razne žlahtnine, neuburgovec in celo ranino, ki povečujejo moč pri cvičku v slabih letinah in ki prej zorijo kakor žametna črnina; seveda le v pravem razmerju, ki ga določimo samo s poskusi v malem z analizo moštov na sladkor in kislino.

NAPRAVA CVIČKA

Od nekdaj pripravljamo cviček na dva načina. Pri prvem bolj primitivnem načinu potrgajo skupaj bele in črne sorte, jih reblajo ter prešajo. Pri drugem, boljšem načinu pa trgajo in prešajo črnino, ki pozneje zori, posebej in prej zorečе bele sorte posebej. Pozneje režemo črno in belo vino v razmerju 60:40 odst. — včasih šele spomladi pri pretakanju vina. Važno je, da pecljamo grozdje, da pri belem odberemo gnilo, nagnito in vso gnilad posebej predelamo (razsluzimo).

Pri nadaljnjem delu je *nujno, da mošti čimprej pokipijo. Skrbeti moramo, da je v kleti 15 do 18 stopinj Celzija, ker je tako pospešimo pravilno kipenje mošta.* Pecljano grozdje navadno namakamo v kadi 3 do 4 dni z večkratnim mešanjem na dan, vsaj vsake 3 do 4 ure, da ne nastane na vrhu klobuk in da se tropine ne kvarijo na zraku (plesen, cik). Le na ta način dobimo prav lepo barvo cvička in zdravo pijačo. V novejšem času v večjih obratih napravljajo cviček tudi v posebnih kadeh z vmesnim dnom ali pa v francoskih kadeh, ki jih uporabljajo za napravo crnin.

Omeniti je še to, da ne uporabljamo preveč žvepla. Žvepleni dim zelo škoduje *delovanju žlahtnih bakterij mlečnokislega vrenja*, ki so zelo važne pri zorenju, zlasti pri zmanjšanju surove jabolčne kisline. Močno žveplanje kvari cviček tudi v poznejši dobi. Povedano velja tudi za hudo žveplane sode, ki jih moramo pred uporabo temeljito oprati pred pretakanjem vina.

Zimski mraz in hladna klet do spomladi dobro učinkujeta na razvoj cvička. Posebno v slabih letinah, ko ima cviček veliko kisline. Zato ga moramo razkisati tako, da mlado vino enkrat ali dvakrat premešamo pred pretakanjem. S tem omogočimo koristno delovanje prej navedenih bakterij, ki zmanjšujejo kislost. Vino se potem v nekaj dneh lepo umiri in očisti. Ne smemo pa mlečno-kislega vrenja zamenjavati z boleznijo vina, ki razkraja mlado v jeseni nepokipelo vino v slabih vinskih hramih t. j. sladkor v neprijetno, neužitno brozgo. Tako nastane nevarna *bolezen mlečnega cika.*

Proti spomladi meseca maja-junija, ko cviček dozori in dobi svojstven karakter, ga moramo pretočiti in to čimbolj previdno — po možnosti brez velikega zračenja. V tej dobi je cviček dozorelo vino.

FR. KAFOL

Vreme včeraj. Najvišja temperatura 10.4, najnižja 5.4, ob 19. uri 9, zračni tlak 1033.9 narašča, veter 1 km severovzhodnik, vlaga 84 odst., nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 9.9 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, NEDELJA, 19. februarja Marko
Sonce vzide ob 7.01 in zatone ob 17.36. Dolžina dneva 10.35. Luna vzide ob 9.25 in zatone ob 22.35.
Jutri, PONEDELJEK, 20. febr. Leon

Pričetek 6. pokrajinskega kongresa PSI

Socialistična stranka se bo vedno borila da se priznajo Slovencem vse pravice

Za Neodvisno socialistično zvezo je prinesel kongresu pozdrave Eugenio Laurenti
Obširno poročilo tajnika, prof. Paola Medanija - Kongres se bo končal danes

V svojem poročilu na 6. pokrajinskem kongresu PSI, ki se je začel včeraj zvečer v dvorani športnega društva «Internazionale» v Ul. della Zonta 2, se je dosedanji pokrajinski tajnik prof. Paolo Medani konkretno dotaknil vprašanja pravic slovenske narodne manjšine na Tržaškem ozemlju. V tej zvezi je prof. Medani izjavil:

Socialistična stranka se bo vedno borila, da bodo priznane Slovencem vse ustavne in druge iz mednarodnih obveznosti izvirajoče pravice, ki niso doslej priznane. Tako kot je socialistična stranka pokazala s svojim osnutkom zakonskega predloga o slovenski šoli skrb za vprašanje slovenske manjšine bo tudi v bodoče sledila z največjim zanimanjem njenim življenjskim vprašanjem. Poslednje študentovske demonstracije, organizirane z vednostjo oblasti, policije in fašistov, so naletele na odločen odgovor socialistov in demokratičnih krogov v Trstu. Mi vemo, kako je borba proti Slovencem v preteklosti imela tudi druge smotre in tako ima tudi sedaj za smotre oživljanje fašizma. Napadom na slovenske ustanove v preteklosti so sledili vedno napadi na delavske organizacije in njihove ustanove. Cilj je bil v preteklosti kot je tudi sedaj delavski razred s svojimi demokratičnimi pravicami. Toda takšen položaj, kakršen je bil nekoč, se ne bo več povrnil.

Kar se tiče dvojezičnosti, je dolžnost vlade, da pojasni vprašanje in da izpolni sprejete obveznosti. Mi v celoti odbijamo načelo recipročnosti, kajti italijanska država mora uresničevati manjšinske pravice na osnovi ustavnih določil in spoštovanja mednarodnih obveznosti.

Kongres je začel s svojim delom okoli 18. ure. Prisotnih je bilo okoli 60 delegatov ter številni gosti. Po kratkem nagovoru predstavnika tržaških radikalcev je pozdravil prisotne v imenu PRI odv. Volli, ki je poudaril potrebo politike leve usmeritve. Tov. Laurenti je govoril v imenu Neodvisne socialistične zveze. Med drugim je poudaril nujnost pokrajinske avtonomije, a še posebej je naglasil potrebo skupne borbe vseh socialističnih in naprednih sil v borbi proti fašizmu, ki je zadnje čase ponovno dvignil glavo. Kratka, a jedrnata izvajanja tov. Laurentija, so sprožila močan aplavz delegatov. Takoj nato je pozdravil kongres prof. Sema v imenu KPI. Sekretar tukajšnje federacije je v svojem govoru poudaril predvsem to, kar na tržaškem ozemlju združuje socialiste in komuniste in ne, kar jih deli. Edini pozdravni nagovor, ki je izzval nekaj polemike, je bil govor socialdemokratskega predstavnika, organizacijskega tajnika PSDI Giuseppa De Gioie. Na nekatere njegove pripombe glede nejasnosti socialistične politike je precej ostro odgovoril dr. Teiner, ki je skupno z Misleiem predsedoval kongresu. Dr. Teiner je nato prečital pozdravno pismo tajnika KD Belcija. V tej zvezi je treba pripomniti, da so se tekom včerajšnjega dela kongresa izkristalizirala zelo negativna stališča do tržaške KD in drugih strank, ki jo podpirajo. Na koncu je kongres pozdravil še predstavnik Nove delavske zbornice — CGIL Arturo Calabria.

Potem ko je kongres soglasno sprejel solidarnostno resolucijo v zvezi s stavkovnim gibanjem univerzitetnega osebja, je podal svoje poročilo prof. Medani. Govornik je na široko obravnaval razna vprašanja v zvezi s krizo socialdemokratske stranke pred dvema letoma, z nastankom MUIS, z delno spojitvijo bivših socialdemokratov s PSI ter v zvezi z odnosi z raznimi strankami. Zanimiva so bila njegova izvajanja glede vprašanja narodnih pravic Slovencev, ki smo jih omenili zgoraj. Na koncu svojega poročila je prof. Medani pojasnil stališče PSI do tržaške gospodarske krize.

Po Medanijevem poročilu so nastopili še dr. Teiner, Enzman in dr. Pincherle, ki so pojasnili vsedržavne resolucije struj PSI, ki jih zastopajo po vrsti: avtonomistična, levičarska in Bassijeva. Pripomniti je treba, da je zlasti v izjavah avtonomističnega predstavnika (struja Nenni) prišla do izraza težnja, da bi se PSI boril proti razdelitvi sveta na nasprotujoče si bloke, za korenite spremembe v gospodarski in socialni strukturi kapitalističnega sveta ter za demokracijo v deželah, kjer so na oblasti komunisti.

V poznih večernih urah se je začela diskusija o raznih poročilih. Kongres bo verjetno zaključil svoje delo danes v prvih popoldanskih urah.

Predlog za zvišanje blagovne izmenjave na obmejnih področjih

Na sestanku tržaške delegacije italijansko-jugoslovanske zbornice iz Milana in članov odbora za obmejni promet jugoslovansko-italijanske zbornice iz Beograda v Kopru so sklenili predložiti obema vladama, da se blagovna izmenjava v okviru tržaškega regionalnega sporazuma poveča od 3.700 milijonov dinarjev v 1960. letu, na 5.300 milijonov dinarjev v 1961. letu. Na sestanku, ki so se ga udeležili tudi zastopniki trgovinskih zbornic iz Zagreba, Ljubljane, Nove Gorice in Kopra, so proučili tudi vprašanje krepitve trgovinske izmenjave med obmejnimi področji

—«»—

Akademsko leto ital.-francoskega kulturnega združenja

Francoski veleposlanik Gaston Palewski je včeraj otvoril akademsko leto italijansko-francoskega kulturnega združenja v prostorih krožka za kulturo in umetnost. Med svečanostjo je imel daljše predavanje mladi francoski pisatelj Perroud Poccadaz, ki je govoril o novi tehniki romana.

Občinstvo je navdušeno sprejelo «Sneguljčico»

Danes popoldne v Avditoriju ponovitev

Spet se je Avditorij napolnil kot že ne zlepa. Občinstvo so bili zlasti otroci — od takih, ki še ne hodijo v šolo, do dijakov višjih srednjih šol. Pa tudi odraslih, ki so male pripeljali, ni bilo malo. In prav je bilo tako, saj je bila igra taka, da je padlo marsikatero dobro zrno tudi za velike.

«Sneguljčica» se je v izvedbi Slovenskega gledališča ponovno pojavila po presledku več let. Ta otroška igra je znova in znova otrokom veliko razodetje, pa čeprav jo vsi že iz pravljice poznajo. Prav zato si jo še bolj žele. In tako s Sneguljčico ves čas sočustvujejo, z njo trpijo in se veselijo. Seveda imajo radi tudi vse tiste, ki so s Sneguljčico dobri, ne morejo pa trpeti zlobne kraljice. Posebno všeč so jim palčki in pa burkasta razbojniška dvojica Frice in Frace.

Smeh in zadovoljstvo se pri občinstvu stopnjuje in se spreminja v navdušenje. Končno je v dvorani sto in sto srečnih oči: Sneguljčica in princ sta se dobila, kraljica pa bo kaznovana.

Kakor je bil Avditorij napolnjen včeraj na premieri, tako bo gotovo napolnjen tudi na današnji prvi ponovitvi. Gotovo pa bodo z nestrpnostjo čakali Sneguljčice tudi v naših okoliških vaseh; prišla bo tudi k njim.

Toda danes naj jo pridejo v Avditorij pogledat vsi tisti, ki včeraj niso mogli priti. Ne bi smelo biti slovenskega otroka, ki ne bi poznal uprizoritve «Sneguljčice».

—«»—

Homatije okrog odpravnine umrlega uslužbenca Acegata

Pred sodnikom D'Amatom se je morala zagovarjati včeraj Marija Ludvik, vdova Struia, stara 51 let z Reške ceste 17. Ženska je bila obtožena, da je izigrala odlok, s katerim je tržaško sodišče zaplenilo začasno vsoto 2 milijona lir, ki bi jih moral Acegat izplačati dedičem njenega moža Giuseppa Struie. Ludvikova je namreč dvignila omenjeni denar na sleparski način.

Sodnik je spoznal Ludvikovo za krivo ter jo obsodil pogojno in brez vpisa v kazenski list na 10.000 lir globe. Poleg tega bodo na pristojnem sodišču obravnavali vprašanje odškodnine, a plačati bo morala tudi vse stroške zastopniku zasebne stranke. Giuseppe Struia je bil uslužbenec pri Acegatu. Ko je umrl, je moralo to podjetje izplačati njegovim dedičem omenjeno vsoto. Pokojnikov brat Antonio in sestra Marija pa sta v februarju 1959. leta poslala na državno pravdništvo pritožbo, v kateri sta trdila, da je Giuseppe Struia prepustil vse svoje premoženje ženi v trenutku duševne zmedenosti. Zato sta zahtevala, da se uvede preiskava glede duševnih sposobnosti pokojnega brata ter da se na podlagi ustreznih dognanj razveljavi oporoka. Pojasnila sta tudi, da bi bilo potrebno zapleniti začasno omenjeno vsoto, ker bi sicer Ludvikova imela možnost, da porabi ves denar.

Medtem sta se obe stranki zatekli k odvetnikom. Po dolgem razpravljanju so sklenili, da bo Ludvikova dvignila denar, a da bo izročila 50 odstotkov vsote nasprotni stranki. Zmenili so se, da se bodo nekega jutra našli pred poslopjem Acegata. Zgodilo pa se je, da sta Antonio in Marija Struia zaman čakala. Ženska je prišla nekoliko prej, dvignila denar ter izginila.

—«»—

● Pokrajinski upravni odbor je odobril 12 sklepov tržaške in dva sklepa repentaborske občine ter dal ugodno mnenje o dveh sklepih devinsko-nabrežinske in dveh sklepih miljske občine.

Slovensko gledališče v Trstu

Danes 19. t. m. ob 16. uri v AVDITORIJU v TRSTU
PAVEL GOLIA
SNEGULJČICA
mladinska igra v osmih slikah
Režiser: JOŽKO LUKES
Scenograf: JOŽE CESAR
Glasba: prof. KAREL BOŠTJANČIČ
Koreograf: ADRIJAN VILES
Kostumograf: inž. arh. MILENA MATULOVA
Osebe: Sneguljčica - Miranda Caharija (Igr. šola); Vitez - Livio Bogatec (Igr. šola); Kraljica - Zlata Rodoškova; Maršal - Modest Sancin; Poveljnik straže - Alojz Milič; Lovec - Julij Guštin; Frice - Stane Raztresen; Frace - Danilo Turk; Meglici - Sonja Pulger in Tatjana Sišković; Škratje - Justo Košuta, Silvij Kobal, J. Cesar, Ferdo Kokošar, Adrijan Rustja, Edvard Martinuzzi, Josip Fišer; Paž - Edvin Guštin.
Nastopajo še: dvorjani, dvorjanke, paži, vojaki, spletična.

* * *

Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstave v baru Moscolin, Ul. Teatro Romano 2 (nasproti Avditorija).

V sredo 22. t. m. ob 18. uri v prosvetni dvorani **na Opčinah**
PAVEL GOLIA
SNEGULJČICA

PROSVETNO DRUSTVO PROSEK - KONTOVEL
vabi
danes 19. t. m. ob 16.30 v dvorani na KONTOVELU na
Prešernovo proslavo
Sodelujejo: pevski zbor in tamburaški zbor, prosvetnega društva Prosek - Kontovel ter folklorna skupina p. d. «A. Čok» z Opčin.
Sledijo recitacije in pevske točke.

ŠOLA GLASBENE MATICE
TRST
V ponedeljek, 20. t.m. ob 19. uri v šolski dvorani (Ul. R. Manna 29)
Prešernova proslava
pri kateri bodo nastopali gojenci z recitacijami, skladbami za klavir, violino in harmoniko ter otroški pevski zbor pod vodstvom prof. Karla Boštjančiča
VLJUDNO VABLJENI!

KINO PROSEK-KONTOVEL
predvaja danes 19. t. m. z začetkom ob 16. uri Universal Cinemascope barvni film
Čas za življenje
(Tempo di vivere)
Nastopata: JOHN GAVIN in LIESELOTTE PULVER

LJUDSKA PROSVETA
Prosvetno društvo v Barkovljah opozarja vse člane in prijatelje društva na predavanje, ki bo v sredo, 22. t. m. ob 20.30 v društvenih prostorih. Predaval bo prof. Tone Penko o potvorbi živil. Pridavanjt je izredno zanimivo in koristno za vsakogar, ki kaj da na svoje zdravje.

RAZNA OBVESTILA
Filatelistični klub «L. Košir». V sredo 22. t. m. ob 20.30 običajni sestanek v Ul. Geppa 9.

—«»—

ZAPRTA CESTA V MILJAH
Miljsko županstvo sporoča, da bodo zaradi cestnih del zaprli občinsko cesto Griža - Sv. Barbara. Ostala bo zaprta od 20. februarja do 31. maja.

Slovensko planinsko društvo v Trstu objavlja:
Predavanje Aleša Kunaverja, udeleženca himalajske odprave, o «JUGOSLOVANSKIH ALPINISTIH NA VRHOVIH TRISULOV V HIMALAJI» s spremljavo zelo številnih barvnih diapozitivov, bo v petek, dne 24. t. m. ob 20.30.

MALI OGLASI
OBISCITE VELETRGOVINO FELICE - Trst, Ulica Carducci 41. Kupili boste: bunde, dežne plašče, hlače, srajce, jope in mnogo drugih artiklov najboljših vrst po res konkurenčnih cenah.
ISCEMO 14-15 letno vajenko. Krojačnica Tretjak, Ul. Imbriani 4-II - Tel. 68-066.

GLEDALIŠČA
VERDI
Nadaljuje se pri gledališki blagajni prodaja vstopnic za Wagnerjevo opero «Tannhäuser», ki jo bodo igrali prihodnji torek ob 20.30 za abonma A za partner in lože ter abonma B za galerije.
TEATRO NUOVO
Danes ob 17. uri tretja predstava dela Itala Sveva «Primo prog». Cene 650, 450 in 250 lir.
Jutri ob 21. uri komedija Clifforda Curzona za Kontovno društvo.

KINO
Fenice 14.30 «Pugni, pupe e pistole». John Wayne, Capucine.
Excelsior 14.00 «Venera iz morske». Elisabeth Taylor, Eddie Fisher in Laurence Harvey. Metrocolor.
Filodrammatico 14.30 «Tonio». Toto.
Grattacielo 14.00 «Kiras». Renato Rascel, Tino Buazzelli, Claudia Mori.
Arcobaleno 14.00 «Zadnji vlak».
Supercinema 14.00 «Wanda». Technicolor. George Montgomery. Taina Elg.
Alabarda 14.00 «Polnočna ladja». Technicolor. Doris Day, Rock Gavin.
Aurora 14.15 «La cloclara». Prepovedano mladini.
Capitol 15.00 «Mladi ljubimci». Technicolor.
Garibaldi 15.00 «Kača». Marlon Brando, Anna Magnani. Prepovedano mladini.
Cristallo 14.30 «Najbolj tajna ladja mornarice». Technicolor.
Impero 15.00 «Car Aljaska».
Italia 14.00 «Polnočna ladja». Technicolor. Doris Day, Rock Gavin.
Massimo 14.30 «Živi in mrtvi». Vincent Price. Prepovedano mladini.
Moderno 14.00 «Macist v deželi kraljev». Technicolor. Mickey Forrest. Chelo Alonso. Zadnji dan.
Astra 14.30 «Nasilno poletje».
Astoria 14.00 «Il mattatore». Vittorio Gassman, Dorian Gray.
Viittorio Veneto 14.15 «Mlini v znanca». Kirk Douglas, Kim Novak.
Marconi 14.30 «Svet ponoča». Prepovedano mladini.
Ideale 14.00 «Balada vojaka». Ladja Ivašov.
Savona 14.30 «Zmenek na ladji». Technicolor. Antonella Lualdi.
Odeon 14.00 «Petrograjske noči». Technicolor. Ivan Desny.

Slike, ki jih je posnel Mario Magajna na plesih v dijaški dijaški dijaški

Od VI. do VII. zasedanja

(Nadaljevanje s 3. strani)

policisti in demonstranti. — Nekaj zadržanih in takoj izpuščenih. — Pred domom so vpili: «Titorufian», «Istria italiana», «Vogliamo Fiume», «Zažgali bomo ta kulturni dom, kot smo Balkan». — Policija je intervenirala šele, ko je bila napadena — Na zahtevo demonstrantov je poveljnik umaknil civilno policijo.

4. FEBRUAR, okrog 12. ure: Generalni konzul FLRJ pri dr. Palamari.

4. FEBRUAR, popoldne: Predstavnika Slovenske kulturne gospodarske zveze dr. Dekleva in Kosmina pri dr. Palamari — Protestna brzojavka petih Gronchiju, Fanfaniju in Scelbi. — Interpelacija Vidalija v poslanski zbornici — Protest CGIL — Protest NSZ — Prvi protifašistični napisi na Općinah.

4. FEBRUAR: Ob 18.30 uri tiskovna konferenca «Lege nazionale», toda samo za zaupno povabljene novinarje. Poleg predsednika Harabaglie, demokristjanskega prvaka, sta na konferenci govorila še stari fašistični polkovnik Piero Almerigogna in bivši tržaški nacistični župan odv. Cesare Pagnini. Zlasti prvi je pozival in dokazoval — kot o tej konferenci poroča «Difesa adriatica» — da je treba tudi na ulice proti dvojezičnosti.

5. FEBRUAR: Ceprav je bila nedelja, se je kljub temu zbralo nekaj sto dijakov, ki so v povorki in ob vzklikanju ter petju, kot v soboto, priredili krajšo demonstracijo ter prinesli na Trg Unità venec pred sedmimi leti padlemu mladincu med protiangleškimi demonstracijami.

6. FEBRUAR: Demonstracije dosežejo svoj višek. Dvojezičnost je popolnoma pozabljena. Višek je napad na slovensko knjigarno, kjer so razbili stekla dveh izložbenih oken in vrat in poskus napada na slovensko višjo gimnazijo, kjer jih je policija zavrnila, verjetno predvsem zato, da ne bi poškodovali zasebnih stanovanj v poslopju, v katerem se nahajajo neprimerni prostori te slovenske šole. Suverena je prevladovala parola «A morte i šćavi» in vse ostale z žaljivim refrenom himne, kot v soboto, le v mnogo bolj potencirani obliki. Protestirali so tako: deset mladinskih slovenskih organizacij ne glede na politično opredeljenost; slovenski tržaški dijaki so poslali prosvetnemu ministru v Rim protestno brzojavko, sestal se je izvršni odbor Slovenske kulturno gospodarske zveze in objavil svojo protestno izjavo. Na seji občinskega sveta je župan obžaloval dogodke, toda pristaval, da «izraža željo, da se taki incidenti ne bi več ponavljali v interesu samih tez, ki se hočejo braniti». Posebne izjave sta dala predstavnika NSZ in PSI. Dijaki slovenskih višjih srednjih šol proglasijo za prihodnji dan protestno stavko. Poseben protest je objavila PSI, Zveza partizanov in ZDŽ. Organizacija visokošolcev, ki predstavljata okrog 80 odstotkov visokošolcev tržaške univerze, «Unione goliardica italiana» in «Intesa cattolica», sta prav tako demonstracije obsodili, čeprav sta dodali, da jima vprašanja londonskega sporazuma niso povsem znana. Odločen protest z zahtevo po izvajanju statuta je objavila Nova delavska zbornica CGIL. Svojo obsodbo incidentov je objavilo tudi vodstvo tržaške federacije PSDI, vendar brez omembe, da se mora statut izvajati. Protestna nota vlade FLRJ. Palamara odpotoval v Rim.

7. FEBRUAR: Prvi dan brez demonstracij. Protest slovenskih profesorjev in dijakov pri dr. Palamari. Protestna stavka slovenskih šol je popolnoma uspela. Protestni pismi Sindikata slovenske šole in Slovenske prosvetne zveze Fanfaniju. Protestne resolucije občinskega odbora v Dolini, deželnega komiteja KPI za Furlanijo in Julijsko krajino, lepaki in pozivi mladine NSZ in KPI. Protifašistični napisi na tržaških ulicah. Napad skupine 17-letnih italijanskih dijakov na tri dvanajstletne učenke, ker so jih slišali govoriti po slovensko. Tržaški delavci ob povratku s svojega sindikalnega zborovanja žvižgajo pred sedežem Lege nazionale na Korzu.

8. FEBRUAR: Vladni komisar je prepovedal zborovanja za 30 dni in s tem onemogočil javen odgovor demokratov na fašistično provokacijo. Protesti proti temu novemu dekretu: NSZ, KPI in Nova delavska zbornica, slovenski srednješolci so ustanovili svoj enoten odbor, slovenski šolniki so protestirali pri šolskem skrbniku, občinska sveta Repentabra in Nabrežine sta sprejela protestni resoluciji; protesti mladine Skorklje in Škednja. Radikali obsojajo incidente toda «delijo zaskrbljenost prebivalstva zaradi dvojezičnosti». Demonstracije srednješolcev v Ljubljani. Protestna resolucija zamejskih študentov v Ljubljani. Protestne brzojavke pripadnikov italijanske manjšine v Pulju in Umagu.

9. FEBRUAR: Neuspel poskus demonstracij dijakov navtične šole. Interpelacija poslancev PSI. Protesti predstavnikov ANPI, ANPPIA in KPI pri komisarjevem namestniku na prefekturi. Protestna resolucija goriškega občinskega sveta. Protesti delavcev v ILVA in protesti pristaniških delavcev. Protesti na številnih sestankih članov NSZ, mladine in žensk. Podtajnik v zunanjem ministrstvu Russo je obžaloval tržaške incidente med sprejemom veleposlanika Javorskega. Izjave italijanskih kulturnih krožkov v Ljubljani in Pulju.

10. FEBRUAR: Mladinski odbor za budnost je napovedano demonstracijo na Trgu Goldoni ob 18. uri kljub prepovedi organiziral, potem ko je dva dni prej razdelil tri tisoč trobojnih kokard dijakom italijanskih srednjih šol. Demonstranti so formirali povorko po Korzu, potem ko so najprej zapeli himno z običajnim refrenom in ob vzklikih «Fora i šćavi». O dvojezičnosti tudi tokrat ni bilo ne duha ne sluha. Policija je «intervenirala» šele po koncu demonstracije in zapisala deset demonstrantov. SGKZ in SDŽ sta poslali še eno brzojavko Fanfaniju, naj sprejme njune predstavnike, potem ko je sprejel predstavnike italijanske večine. Nadaljnji protestni sestanki NSZ in prosvetnih društev.

11. FEBRUAR: Ob 6. uri zjutraj so orožniki priprli štiri openske mladince zaradi pisanja gesel po zidovih. Primorski dnevnik je objavil odprto pismo slovenskega dijaka italijanskemu tudi v italijanščini.

12. FEBRUAR: Nedeljska opoldanska «sprehajalna» demonstracija s kokardami po Korzu.

13. FEBRUAR: «Messaggero Veneto» objavlja Bartolijev govor, v katerem zahteva revizijo — «mirno» — mirovne pogodbe in memoranduma, vse zaradi dobrih odnosov z Jugoslavijo. Openski mladinci so še v zaporu. Župan Franzil je seji občinskega sveta izjavil, da je zadeva demonstracij taka, da če bolj se meša bolj smrdi in da po njegovem ni šlo za rasistične nagibe. Socialist Pincherle je zahteval, da bi se morala točneje ugotoviti odgovornost šolskega skrbnika.

14. FEBRUAR: Openski mladinci še vedno v zaporu baje zaradi provokatorskih napisov «Smrt Italiji». «Difesa Adriatica» in «Arena di Pola» objavljata potek obečnega zbora «Lege nazionale» in njene tiskovne konference z govori fašista Almerigogne in nacističnega župana Pagninija.

15. FEBRUAR: Štirje openski mladinci so bili popoldne izpuščeni na začasno svobodo.

16. FEBRUAR: «Piccolo» objavlja še en hujskaški članek v zvezi z sedmim zasedanjem mešanega odbora — proti izvajanju posebnega statuta. Protestno pismo «Društva slovenskih umetnikov» Fanfaniju.

17. FEBRUAR: Glasilo Katoliške akcije «Vita Nuova» objavlja svoje spremenjeno stališče do izvajanja posebnega statuta v članku pod naslovom, da je treba memorandum v celoti aplicirati. Dvoumna izjava predsednika tržaškega pokrajinskega sveta demokristjana dr. Deliseja o rasističnih demonstracijah. Delise je zavrnil razpravo o interpelaciji, ki so jo predložili pokrajinski svetovalci NSZ, KPI in PSI.

18. FEBRUAR: Odhod jugoslovanske delegacije v Rim na sedmo zasedanje mešanega odbora. Mladinski odbor za budnost je ponovno razdelil dijakom italijanskih srednjih šol kokarde in po nekaterih šolah poskušal organizirati zborovanja proti dvojezičnosti. Zvedelo se je, da je kak ravnatelj to preprečil.

Goriško-beneški dnevnik

Prvič v zgodovini ladjedelnice v Tržiču

Zaradi popolne stavke delavcev CRDA niso splavili ladje «AGIP-Venezia»

Najvišji predstavniki oblasti so prisostvovali samo simbolični splavitvi z običajnim obredom - Okoli 5.000 stavkajočih delavcev je že od zgodnjih jutranjih ur demonstriralo pred ladjedelnico - Spopadi s policijo in karabinjerji

Včeraj se je v zgodovini tržiške ladjedelnice prvič zgodilo, da ni prišlo do napovedane splavitve. Najvišji predstavniki oblasti, med katerimi naj omenimo razne župane, prefekta, predstavnike ENI, botro Margherito Mattei in druge, so se morali zadovoljiti s simbolično splavitvijo. Ob 12. uri je žena predsednika ENI prerezala trak. Steklenica šampanjca je udarila ob bok ladje, pod napis «AGIP - Venezia». Ladja ni pričela polagoma drseti na saneh proti vodni gladini, kot se je že tolikokrat poprej zgodilo v tej ladjedelnici; tudi žvižgov siren in ploskanja delavcev ni bilo slišati, kot tolikokrat poprej, ko so delavci v ogromnem številu napolnili prostor okoli ladje, ki so jo sami zgradili. Tokrat je bila zasedena samo častna tribuna s predstavniki oblasti, vse naokrog pa je bilo prazno in pusto, brez življenja.

Življenje je bilo izven zidov ladjedelnice; tamkaj je bilo okoli 5.000 delavcev, ki so žvižgali v znak protesta proti poskusu izigravanja njihovih pravic.

Delavci niso prišli na svoja delovna mesta, da bi pomagali splaviti to veliko turbocisterno; stavkali so in na takšen način opozorili oblasti, voditelje CRDA, Intersind in druge, da brez njih splavitev ni mogoča.

Sindikalne organizacije so proglasile 48-urno stavko že v petek zvečer zaradi zahteve Intersinda iz Trsta po preklicu stavke delavcev-tubistov, kar naj bi predstavljalo pogoj za sindikalna pogajanja, ki naj bi se začela v ponedeljek v Rimu, in ki bi se tikala vseh delavcev CRDA.

Sindikati so zahtevali protiuslugo, in sicer objavo tabel, po katerih se plačujejo «tubisti», da bi ta kategorija delavcev enkrat izvedela, po kakšnem ključu prejema mezdo. Stavka bi se odpovedala, če bi se sprejela ta zahteva. Ker Intersind te zahteve, ki je vrhu tega zelo skromna in upravičena, ni hotel sprejeti, so si sindikalne organizacije pridržale pravico, da svobodno odločajo o nadaljnjem poteku sindikalne akcije vseh delavcev CRDA. Proglasile so splošno 48-urno stavko, ki se bo zaključila danes ponoči.

Že ob 4.30 so se pred vhodom v ladjedelnico pričele zbirati skupine delavcev, ki bi morale sodelovati pri splavitvi. Ustavile so se pred ladjedelnico, kjer se je do 8. ure zbralo okoli 5.000 delavcev. Nekaj pred poldnevom, ko so s pripeljali predstavniki oblasti, so delavci zaprli številne dohode, da so morali avtomobili pripeljati povabljence na splavitev po stranskih poteh.

Medtem je prišlo do številnih spopadov, ker so oddelki policije in karabinjerjev z nezaslišano surovostjo napadli stavkajoče delavce in jih tudi pretepali. Ker so nekega delavca zaprli, so sklenili toliko časa ostati na cestah pred ladjedelnico, dokler ga ne bodo izpustili. Sele po zagotovilu, ki ga je policija dala poslancu Francu, da bodo popoldne edinega priprtega delavca izpustili, so se na poziv sindikalnih voditeljev odpravili na svoje domove.

—«»—

Danes pri Bratušu šahovsko srečanje

Danes popoldne ob 15.30 bo v kavarni Bratuš v Gorici povratno šahovsko srečanje med reprezentancama kavarne Bratuš in kavarne Posta. Predvidevajo, da bo ta športni dogodek, za katerega vlada med goriškimi šahisti veliko zanimanje, privabil dosti ljubiteljev te plemenite igre. Ne moremo s točnostjo napovedati, na koliko deskah se bosta srečali ti ekipi, ki sta prejšnjo nedeljo igrali v kavarni Posta, kjer so Bratuševi šahisti zmagali z eno točko razlike. Lahko pa že sedaj rečemo, ker se je prijavilo precej tekmovalcev, da bo dvoboj odigran vsaj na 10 deskah.

Za to priliko bo Rudi Bratuš dal šahistom in publiki na razpolago prvo sobo v svojem lokalu, ki je zelo prostorna in sončna, kar bo v veliki meri povzdignilo uspeh te hvalevredne pobude.

—«»—

Občni zbor SPD

Kot smo že pisali, bo danes dopoldne redni letni občni zbor Slovenskega planinskega društva v Gorici, čigar odbor bo ob tej priliki podal pregled svojega dela v preteklem letu.

Občni zbor neposrednih obdelovalcev v Štandrežu

Društvo je prejelo za nagrado radijski sprejemnik in zlato kolajno

V smetišču je letos ostala velika zaloga - Najemnina za letališče je previsoka - Korist novega nakladalnega stroja

Sinoči je bil v prostorih prosvetnega društva v Štandrežu redni letni občni zbor tamkajšnjega društva neposrednih obdelovalcev zemlje. Tudi letos je bila udeležba dobra, čeprav nekaj manjša kot lani. Sicer pa je znano, da je občni zbor naših kmetovalcev nekak domač parlament in kot tak je važen za ves Standrež.

Po prečitanju zapisnika zadnjega občnega zbora je podal svoje poročilo predsednik Dušan Brajnik. Povedal je med drugim, da je letos ostalo precej smeti zaradi slabega vremena v smetišču. Prikazal je veliko korist, ki jo imajo v smetišču od nakladalnega stroja, ki ga je društvo nabavilo ter priporočal članom več skrbi za čiščenje v smetišču. Glede letališča je omenil, da so dobili vabilo za dve dražbi, vendar se niso dogovorili zaradi visoke cene in težkih pogojev. Zahtevali so za najemnino 800.000 lir.

Društvo je poskrbelo za dovoljenje za sečnjo, za obnovo dvolastniških knjižic in dovoljenje za prevoz čez mejo. Od federacije je prejelo kot nagrado radijski sprejemnik in zlato kolajno, od Kmetijskega nadzorništva pa diplomo v zvezi z razstavo zelenjave v Veroni. Dalje je poskrbelo za razdeljevanje strupa proti koloradskemu hrošču, za mlatilnico itd. Glede slinavke je predsednik priporočal domačim živinorejcem razkuženje hlevov, naj drže živino doma in če bo potrebno, naj poskrbijo tudi za njeno cepljenje.

Sledilo je poročilo tajnika Leopolda Lutmana o sejah in sklepih v preteklem poslovnem letu. Odsek za trgovino je poročal o prometu, ki ga je imelo društvo in s tem v zvezi o nakupu semen, gnojil, strojev itd. Poročilo odseka smetišča prikazuje, da je letos ostalo precej smeti, vendar so obeti, da jih bodo na spomlad odpeljali, ker bo treba polja gnojiti. Gospodar je poročal o stanju strojnega in drugega inventarja in s tem v zvezi omenil tudi novi nakladalni stroj v smetišču, ki se je dobro izkazal in je zelo koristen.

Tajnik Mirko Gulin je povedal, da ima društvo letos precej dolga, za kar so vzrok neprodane smeti. Priporočal je članom, naj smeti čimprej izpeljejo, ker bodo tako dobro pognojili svoje njive in pomagali društvu, da izravna svoje račune, ker ne bo treba dokladati.

Za preglednike računov je Franc Lupin potrdil, da so računi v redu. Priporočal pa je, naj bi si nekateri odborniki že prej spravili v red svoje knjige, da bi jih lahko pregledali. Društveni zapiski morajo biti vedno v redu, saj bodo tudi našim naslednikom služili kot koristno gradivo in v dokaz našega dela.

Pri debati je bil sprejet sklep, naj bi za prihodnje leto bile vse knjige v redu mesec dni prej. Govora je bilo tudi o globi, ki naj bi jo plačali tisti, ki ne sodelujejo pri delu v smetišču.

Nato so izvolili volilno komisijo, vsi prisotni pa so volili 11 članov novega odbora, ki so jih lahko izbirali izmed 22 imen kandidatne liste. O izidu volitev in novem odboru pa bomo poročali prihodnjič.

Dežurne trafike

Kot znano je s prvim februarjem stopil v veljavo odlok, da smejo ob nedeljah tudi v dopoldanskih urah prodajati cigarete in druge tobačne izdelke ter sol samo tiste trafike, ki so dežurne. To nedeljo so dežurne naslednje trafike v Gorici:

V Ul. Garibaldi 5, Carducci 17, Toti 4, Drevored XXIV. maja 19, Ul. Vittorio Veneto 77, Drevored XX. septembra 63, Korzo Verdi 26, Korzo Italia 217, Ul. Rastello 23, Trg S. Giorgio 3 (Ločnik), Ulica Cravos 2, Ul. Cotonificio 18 (Podgora) in Ul. Trieste 3.

RADIO TELEVIZIJA

Nedelja, 19. februarja 1961

Radio Trst A

8.00: Koledar; 8.30: Poslušali boste; 9.00: Kmetijska oddaja; 9.30: Slovenski motivi; 11.30: Oddaja za najmlajše: «Zdravilni studenček», pravljica; nato Vesele harmonike; 12.30: Glasba po željah; 13.00: Kdo, kdaj, zakaj; 14.45: Zbor «Ivan Cankar»; 15.00: Ansambel Franco Vallisneri; 15.20: Pojejo McGuire Sisters in «Platters»; 15.40: «Jam-sezon». razmotrivanja o jazzu; 16.00: Popoldanski koncert; 17.00: Za smeh in dobro voljo; 17.30: Plesna čajanka; 18.30: Iz italijanskega glasbenega sveta; 19.15: Motivi iz filmov; 20.00: Sport; 20.30: Ansambla Sowande in Black; 21.00: Iz zakladnice slovenskih narodnih pesmi; 21.25: Mozart: Trio za dva klarineta in fagot — Miru: Kvartet za godala; 22.00: Nedelja v športu; 22.10: Večerni ples; 23.00: Glasba iz davnih časov.

Trst

7.15: Kmetijska oddaja; 9.30: Danes na športnih igriščih; 14.30: «El campanone»; 20.00: Po večernih vesteh Kronike in rezultati športnih dogodkov.

Koper

7.15: Jutranja glasba; 8.00: Domače novice; 8.05: Kmetijska oddaja; 8.30: Naša reportaža; 10.00: Prenos RL; 10.30: Operne skladbe; 11.00: Popotovanja; 11.15: Zborovske pesmi; 12.00: Pogovor s poslušalci; 12.10: Glasba po željah; 12.35: Zunanjepolitični pregled; 12.50: Glasba po željah; 13.30: Sosedni kraji in ljudje; 14.00: Glasba po željah; 15.15: Vokalni oktet iz Pirana; 15.30: Orkestri Paramor, Mantovani in Stott; 16.00: Prenos RL; 19.00: Sportna nedelja; 19.10: Glasbena medigra; 19.30: Prenos RL; 22.15: Plesna glasba; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morjih; 8.30: Kmetijska oddaja; 11.15: F. Chacksfield in njegov orkester; 11.30: Roditeljski krožek; 13.30: «Antidiscobolo»; 14.15: Satirična revija; 14.30: Nastopa Giuseppe Campora; 15.00: Varietejski program; 15.45: Nogomet od minute do minute; 17.15: Simfonični koncert za mladino; 19.30: Sportni dnevnik; 20.00: Cha-cha-cha in calypso; 21.45: Poje Luciano Tajoli; 22.00: Teden aktualnosti; 22.35: Koncert madžarskega kvarteta; 23.15: Nogometno prvenstvo; 23.30: Neapeljske slačice.

II. program

9.00: Jutranje vesti; 10.00: Glasba za prazničnim dan; 11.00: Nedeljski orkestri; 13.40: «Divertentissimo»; 14.05: Avtorji pojo lastne pesmi; 15.00: «Discobolo»; 15.30: Voznost cest; 15.35: Pojo Arigliano, Barbieri, Milva itd.; 16.00: V nedeljo naokrog; 17.00: Glasba in šport; 18.30: Plešite z nami; 20.30: Stare pesmi; 21.45: Večerna glasba; 22.30: Nedelja v športu.

III. program

16.15: Ghedinijeve in Honeggerjeve skladbe; 17.00: Enodejanka Josepha Conrada «Se en dan»; 17.55: Gaetano Pugnani: «Sonata v petih»; 18.30: Angleška kultura; 19.00: Milhaudove «Prieres»; 19.15: Literarna oddaja; 19.45: Vrednost in cena športa; 20.00: Vsakovečerni koncert; 21.30: Mihail Glinka: Življenje za carja.

Slovenija

7.30: Radijski koledar in priredite dve ure; 7.35: «V cirkusu»; 8.00: Mladinska radijska igra; 9.00: Iz albuma skladb za otroke; 9.10: V novi teden; 10.00: Se pomnite, tovariši...; 10.30: Invalidski pevski zbor; 10.45: Matineja zabavne glasbe; 11.30: Zdravko Stefančič: «Ali res mora biti tako?»; 13.30: Za naše vas; 13.45: Koncert pri vas doma; 15.30: Kar radi poslušate. 16.00: Humoreska tega tedna — Dorothy Parker: Kar je, je; 16.20: Iz operetnega sveta; 16.40: Peli so jih mat. moja; 17.00: Zabavni ansambli; 17.10: Reportaža s XVI. državnega smučarskega prvenstva; 17.15: Zabavni ansambli; 17.30: W. Shakespeare: Vihar; 18.18: L. van Beethoven: Sonata appassionata; 18.40: Polke in valčki; 20.05: Izberite melodijo tedna!; 20.50: Plesni orkester; 21.00: Obisk pri muzikologu dr. Dragotinu Cvetku; 22.15: Ples ob sprejemniku; 23.05: Nočni komorni koncert.

Ital. televizija

9.45: Oddaja za analfabete, 10.15: Kmetijska oddaja; 14.30: Sportna oddaja; 17.30: TV za najmlajše; 18.30: TV dnevnik; 18.30: Registriran športni dogodek; 19.40: Alfred Hitchcock: «Vabilo na dom»; 20.10: Cineselezione; 20.30: TV dnevnik; 21.15: «Primer Mauritius» po Jakobu Wassermannu — četrto nadaljevanje; 22.30: Glasba in moda, 23.10: Sportna nedelja, ob koncu TV dnevnik.

Ponedeljek, 20. februarja 1961.

13.00: TV šola; 17.00: TV za najmlajše; 18.00: Tvoja bodočnost; 18.30: TV dnevnik; 18.45: Kako opremimo stanovanje; 19.15: Vodič za izseljence; 19.35: Oddaja za delavce; 20.05: TV Sport; 20.30: TV dnevnik; 21.15: Trodejanka Artura Rossata: «Romeo in Julija» — ob koncu TV dnevnik.

Jug. televizija

Beograd 9.30: Kmetijska oddaja. Ljubljana 10.00: Serijski film za otroke. Evrovizija 14.30: Svetovno kolesarsko prvenstvo; 15.30: Prenos iz Sanrema; 16.40: Drugi polčas rugby tekme. Zagreb 17.30: Revija boksa. Beograd 20.00: Sedem dni. Zagreb, okoli 20.45: «Richard III.» — angleški igrani film.

Ponedeljek, 20. februarja 1961.

Beograd 18.00: TV film iz serije MEDIC. Zagreb 18.30: Znanost in tehnika; 19.00: TV pregled. Beograd 20.00: TV dnevnik; 20.15: Tedenski športni pregled. Zagreb 20.30: Ivo Stivičić: «Tretji je prišel sam» — TV drama. Beograd 21.30: Emanuel de Fala: «Ljubezen čarovnica» — TV adaptacija.

Imate pokvarjen televizor? TELEFONIRAJTE na 24018
Specializirani tehniki tvrdke
«Radio TREVISAN»
Vam zagotavljajo takojšnjo intervencijo

Zanimiva seja pokrajinskega sveta v novi dvorani

Špekulacije z dvojezičnostjo v Trstu ne bodo mogle ustaviti zgodovine

Miladin Černe: «Dvojezičnost ne more biti ovira za izvedbo deželne avtonomije Ustava sama jamči to in druge pravice narodnim manjšinam» - Poštene in odkrite besede demokristjanskega svetovalca o potrebi in koristi prijateljskega sožitja

Včeraj popoldne ob 16. uri je bila na sedežu pokrajinske uprave v Gorici na Korzu Italia uradna otvoritev nove sejne dvorane, dvorane upravnega odbora in nekaterih uradov. Svečanosti so se udeležili številni predstavniki oblasti, med njimi prefekt Nitri, goriški nadškof Ambrosi, župan dr. Bernardis, predstavniki številnih podeželskih občin in seveda vsi občinski svetovalci. Ogledali so si dvorano, ki je moderno in okusno urejena, in tudi druge prostore.

Podpredsednik pokrajinske uprave dr. Polesi se je ob tej priliki spomnil predsednika odvetnika Culota, ki zaradi bolezni ni mogel priti na svečanost, ter omenil tudi stoletnico pokrajinskega sveta, ki je prvič zasedal 6. aprila 1861 na Trgu Cavour. Omenil je tudi podjetja, ki so sodelovala pri gradnji novega objekta, med katerimi je marmornate obloge napravilo podjetje Vinko Cotič iz Sovodenj. Vsa zgradba stane 68 milijonov lir in bo začasno imel v novi dvorani seje tudi občinski svet.

Sledila je zakuska, nato pa ob 17.15 redna seja pokrajinskega sveta. Pri tem se je ob predlogu levičarskih svetovalcev glede izvedbe deželne avtonomije s posebnim statutom za deželo Furlanija-Julijska krajina vnela živahna debata tudi o dvojezičnosti. Uvod za to je dal predstavnik MSI svetovalec Sampiero, ki je imel daljši govor proti uvedbi deželne avtonomije in navedel kot enega glavnih vzrokov dejstvo, da bi potem morali uvesti dvojezičnost, medtem ko je po mnenju njegove stranke na našem ozemlju samo italijanski jezik, ki lahko pride v poštev kot javni jezik.

Odgovoril mu je svetovalec Miladin Černe, ki je omenil protislovenske izgrede v Trstu, do katerih je prišlo, ker so nekateri krogi namenoma prikazali dvojezičnost v napačni luči. Londonski memorandum vsebuje v tem pogledu točna določila, ki od takrat je minilo že sedem let ter se je marsikaj spremenilo. Dvojezičnost kot jo zahtevamo Slovenci, pomeni uvedbo dvojezičnih napisov v krajih, kjer živi določeni odstotek Slovencev, dvojezično uradovanje glede dokumentov in tudi v drugih pogledih ter podobno. Zato ne predstavlja dvojezičnost nikake nevarnosti za nikogar ter ne more biti ovira pri izvedbi deželne avtonomije, pri kateri bodo končno prišli do besede domačini Italijani in Slovenci in sami odločali o svojih zadevah. Po štirih letih, odkar delamo skupaj v tem pokrajinskem svetu, smo vedno prijateljsko sodelovali in tako bodi tudi v bodoče.

Tudi Gornje Poadižje nam lahko služi v pouk in svarilo kakor tudi Vivantijeve ugotovitve o škodljivosti rasne nestrpnosti. Zato je pri nas nujno potrebno mirno sožitje in sodelovanje vseh. Fašisti nočejo dežele in to je bistvo njihovega odpora, pri katerem je dvojezičnost samo pretveza.

Svetovalec dr. Makuc je izjavil, da soglaša z izvajanjem Miladina Černeta. Omenil je šolski zakon za slovenske šole, o katerem se prav sedaj razpravlja v Rimu, in štirijezičnost, ki je uvedena v Švici, ter dvojezičnost v Belgiji, kar je prineslo samo korist državi. Dvojezičnost je zgodovinska nujnost kakor tudi deželna avtonomija, ki jo predvideva ustava.

Nadvse zanimive so bile izjave svetovalca Pecorarija (KD), ki je med drugim poudaril, da so narodne manjšine zgodovinski pojav, s katerim moramo računati. Fašisti so v svojih dvajsetih letih razdražili narodne manjšine s svojim zatiranjem. Sedaj pa je potrebno prijateljsko sožitje v okviru veljavnih in demokratičnih državnih zakonov. Od zgodovine se moramo nekaj naučiti in prav tako od številnih invazij, ki so zajele tudi našo pokrajino. Zato je za nas važno predvsem sožitje v prijateljski harmoniji. Kar se deželne avtonomije tiče, je njena izvedba želja velike večine tukajšnjega prebivalstva in jo je treba izvesti. Memoranduma sicer nismo napravili mi, vendar je zgodovinsko dejstvo, s katerim moramo računati.

Svetovalca Černe in Makuc sta pred glasovanjem o skupni resoluciji, v kateri se priporoča izvedba deželne avtonomije v smislu, kot se je o tem vprašanju razpravljalo na pokrajinski seji dne 14. marca 1959, še izrekla priznanje svetovalcu Pecorariju za njegove iskrene in odločne besede glede potrebe dobrega sožitja med Italijani in Slovenci ter izrazila željo, da bi v prihodnje prišlo v še večji meri tudi do dejanj v tem smislu.

Nato je bila sprejeta predlagana resolucija za izvedbo deželne avtonomije. Zanjo so glasovali vsi prisotni svetovalci z izjemo edinega predstavnika MSI. Nato so svetovalci prešli k obravnavi preostalih točk dnevnega reda.

Koristne telefonske številke

Zeleni križ v Gorici 26-48.
Bolnišnica v Gorici 39-91.
Prometna policija v Gorici 30-82.
Gasilci v Gorici 21-20.
Leteči oddelek (Squadra mobile) na kvesturi 21-51.
Rdeči križ v Ronkah 7-26-89.
Rdeči križ v Tržiču 7-22-49.
Orožniki v Steverjanu 46-75.
Orožniki v Podgori 20-22.
Orožniki v Štandrežu 38-09.
Orožniki v Sovodnjah 80-07.
Orož. v Doberdobu 7-36-71.

Pod predsedstvom Angela Milana

Seja upravnega sveta pokr. ustanove za turizem

Pri številnih turističnih uradih v Srednji Evropi so vzbudili zanimanje za naše turistične kraje

Pod predsedstvom cav. Angela Milana, se je na sedežu v Ul. Diaz sestal upravni svet pokrajinske ustanove za turizem. Razpravljali so o številnih vprašanjih, ki jih postavlja na dnevni red bližnja turistična sezona. Zlasti so se pogovorili o stikih s turističnimi predstavniki Srednje Evrope, da bi si zagotovili čimvečje število turistov v Gradežu in drugih turističnih krajih naše pokrajine.

V začetku seje je predsednik Milano počastil spomin umrle baronice 86-letne Luise Bianchi, ki je umrla pred nekaj dnevi v Gradežu in ki so jo pokopali na sovodenjskem pokopališču. Pokojnica je bila lastnica vile Bianchi v Gradežu, ki so jo zelo radi obiskovali nemški turisti.

Proučili so sodelovanje na «Beneškem tednu v Amsterdamu», o katerem so razpravljali na zadnjem sestanku predsednikov pokrajinskih turističnih zvez v Trstu. Angelo Milano je sporočil, da so na tem sestanku predlagali, naj bi zaradi organizacijskih razlogov priredili holandsko manifestacijo spomladi, medtem ko naj bi letos organizirali razstavo beneških gradov in vil v Dueseldorfu. Medtem so oblasti iz Amsterdama sporočile, da bo 7. aprila v Kurhausu festival z naslovom «Jadranski praznik», na katerem bodo prikazali tipično jadransko sadje in vina. Upravni svet je po govorih Grigolona in Deganija sklenil, da sodeluje na tej holandski manifestaciji, ki lahko privabi tamkajšnje turiste.

Dosedanje delovanje te ustanove je težilo tudi za tem, da se navežejo tesni stiki s turističnimi uradi v številnih zahodnonemških mestih. O tem je poročal dr. Del Franco, ki je osebno obiskal ta mesta, kjer je vzbudil veliko zanimanje za Gradež, kakor tudi za Gorico. Tamkajšnjim turističnim uradom je razdelil precej fotografij, ki jih bodo namestili na vidnih mestih. V Muenchenu in Duesseldorfu pa bodo s fotografijami opremili cele izložbe.

Odobrili so program zdraviliškega podjetja v Gradežu, ki ga bodo izvajali ob priliki mednarodnega medicinskega kongresa. Ob tej priliki bodo priredili ognjemet.

Ob zaključku so sprejeli prošnje raznih ustanov za izplačilo podpor. Sredstva so izplačali organizatorjem «Cantade» v Tržiču, goriškemu kinofilskemu društvu za pasjo razstavo v občinskem parku v Gorici, boksarski zvezi za organizacijo deželnega prvenstva in pa avtomobilskemu klubu za četrti avtomobilski rallye v Gorici.

Čitajte in širite PRIMORSKI DNEVNIK

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

V obdobju od 12. do 18. februarja se je v goriški občini rodilo 27 otrok, umrlo je 16 oseb, porok je bilo 11 in okilcev 5.

Rojstva: Lidia Totti, Marinella Bridarolli, Lorenzo Battistutta, Rosella Bernardinis, Lorella Riavjz, Maria Pozzoli, Erta Russian, Rossanna De Pasquale, Franco Grusovin, Ettore Rubino, Anna Di Lodovico, Renata Franco, Tiziana Secchi, Gabriella Gatta, Anna Zorzenon, Guerrino Beacorie, Paolo Erzetti, Mario Padulo, Tarcisio Siega, Enzo Cartarul, Rossanna Custrin, Fiammetta Marotta, Claudio Stocco, Daniela Dissegna, Luana Gaiotto, Rossana Marangon, Bruno Usopiazza.

Smrti: 91-letni upokojenec Vittorio Onesti, 62-letna mlekarica Frančiška Zimic, 89-letna Frančiška Zavadlav, vd. Tomšič, 78-letna gospodinja Stefanija Marinič, vd. Matjac, 82-letna gospodinja Antonia Piculin, vd. Brgeant, 6 mesecev star otrok Giancarlo Carrucciu, 52-letna gospodinja Maria Korečić poročena Felc, 65-letni upokojenec Giuseppe Colori, 67-letna gospodinja Giuditta Gabrieucig poročena Bon, 85-letna hotelirka Luigia Bianchi, 66-letna gospodinja Flora Vettori in Collenzini, 75-letna gospodinja Maria Haffner vd. Copparoni, 61-letna gospodinja Orsola Mucic vd. Susic, 76-letna upokojenka Pierina Carlig, 72-letni kmet Antonio Michelac, 86-letni invalid Antonio Tausani.

Poroke: pomorščak Silvano Milocco in gospodinja Valeria Grion, mehanik Antonio Mikluz in gospodinja Erminia Grauner, mizar Sergio Alt in gospodinja Luciana Clainscech, mehanik Ferruccio Codermaz in električar Mario Mecuz in delavka Erminia Princic, delavec Armando Perich in delavka Nevia Cittar, slaščičar Emilio Pessotto in baristka Anna Bocus, delacev Armando Gardenal in slaščičarka Nerina Nardin, učitelj Giordano Gronelli in učiteljica Vanda Ciriani, delavec Alvise Losco in delavka Alberta Todisco.

Oklici: tesar Cirillo Simionato in gospodinja Luisa Sorge, tehnični uradnik inž. Mario Poiani in gospodinja Irene Bianchi, učitelj Luigi Piccin in učiteljica Adele Pizzut, delavec Aldo Turel in delavka Germana Cernigoj, agent javne varnosti Renzo Tagliapietra in gospodinja Giuseppina Komavli.

KINO

v GORICI

CORSO. 14.00: «Grbavec», G. Blain in Annamaria Ferrero. Italijansko - francoski film. Mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

VERDI. 14.30: «Konstantin Veliki», C. Wilde in B. Lee. Cinemascope v barvah.

VITTORIA. 14.30: «Zavoj s presenečenjem», J. Brynner in Mitzi Gaynor. Ameriški film.

CENTRALE. 15.00: «Diabolični dr. Mabuse», D. Addams in Peter Van Eick.

MODERNO. 15.00: «Mostiček čez reko nezgod», J. Lewis. V barvah.

v RONKAH

EXCELSIOR. 14.00: «Doma po neurju», R. Mitchum in E. Parker.

RIO. 14.00: «Maratonska bitka», S. Reeves in M. Demongeot.

v TRŽIČU

NAZIONALE. 14.00: «Herkulesove ljubezni», M. Hargitay in J. Mansfield. Cinemascope v barvah.

EXCELSIOR. 14.00: «Velika olimpiada», dokumentarni film v barvah z olimpiade v Rimu.

PRINCIPE. 14.00: «Najbolj razbita ladja vojske», J. Lemmon, R. Nelson, cinemascope, ameriški barvni film.

AZZURRO. 14.00: «Izgubljeni svet», M. Rennie, cinemascope v barvah.

—«»—

TEMPER

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Tretje povratno kolo prvenstva B lige

Pred povečanjem ali zmanjšanjem prednosti treh vodilnih moštev?

Triestina proti OZO Mantovi s prenovljenim napadom - Debut Reine

Spored nedeljskih nogometnih tekem

A LIGA

Atalanta — Catania,
Bari — Fiorentina,
Sampdoria — L.R. Vicenza,
Napoli — Lazio,
Padova — Lecco,
Bologna — Milan,
Juventus — Spal,
Roma — Torino,
Inter — Udinese.

B LIGA

Triestina — OZO Mantova,
Foggia — Alessandria,
Como — Brescia,
Pro Patria — Catanzaro,
Verona — Genoa,
Novara — Palermo,
Marzotto — Parma,
Prato — Sambenedettese,
Messina — Simm. Monza,
Reggiana — Venezia.

Zadnji dve koli nogometnega prvenstva B lige sta spravili na površje tri velike favorite za prva tri mesta v končnem plasmaju. Položaj Simmenthala, Palerma in Mantove se je namreč toliko utrdil, da je vsaj za trenutek prevladal vtis, da jih neposredni zasledovalci sploh ne morejo več dohiteti in da bomo odslej le še spremljevalci borbe med njimi samimi za končni vrstni red.

Toda že današnje kolo dokazuje, da je tako mišljenje le optična prevara in da trenutna razlika treh oz. dveh točk vendarle ni tako velika, da bi je ne bilo mogoče več nadoknaditi ne samo prvemu, temveč še mnogim drugim zasledovalcem ubežne trojke, ki so zgneteni v središču lestvice. Vse tri vodilne enajstorice bodo namreč danes gostovale na tujih igriščih in proti nasprotnikom, ki lahko še vedno gojijo trohico upanja, kar velja v prvi vrsti za Messino, ki lahko že sama brez pomoči ostalih dveh, povsem spremeni položaj in perspektive na vrhu. Močna sicilska enajstorica bo namreč sprejela v goste nič manj kot Simmenthal iz Monze, medtem ko bo Palermo gostoval v Novari, Mantova pa v Trstu. In če računamo z možnostjo, da vsi trije gostje izgubijo, bi bila neposredna posledica njihovih porazov ta, da bi se za hrbtom Simmenthala namesto sedanje dvojice pojavila trojica zasledovalcev z enakim številom točk (26), za njihovim hrbtom pa bi se ustvarila še večja gneča, v kateri bi predvsem Novara uveljavila svoje karte. Prvenstvo samo bi s takim razvojem dogodkov vsekakor mnogo pridobilo na zanimivosti, kakor bi v obratnem primeru izgubilo, ker bi se sedanja vodilna trojka še bolj in morda celo definitivno odcepila od vseh svojih zasledovalcev.

Preden se povrnemo k srečanju v Trstu, si oglejmo še nekoliko kaj se bo dogajalo na drugih igriščih. Kot bodo tri vodilna moštva gostovala na tujih tleh, tako bodo zadnja tri uživala prednost domačega igrišča, upoštevajoč seveda, da bo za Foggio domače igrišče tokrat v Caserti, ker je njeno diskvalificirano za tri nedelje. Marzotto bo sprejel v goste Parmo, katera mu je v prvem srečanju nasula tri gole, Foggia Alessandrio, Verona pa Genoo. Seveda je izid za vsako od teh treh moštev izredne važnosti, saj se je za njih praktično že začela bitka za obstoj, kar velja še posebej za Marzotto katerega zaostanek je sedaj že kar znaten. Njegove možnosti proti Parmi niso povsem brezizgledne. Manj zanesljivo lahko računa na popoln uspeh Foggia proti Alessandrii, medtem ko se Verona ne bi smela ničesar nadejati, če se namerava Genoa še vedno potegovati za eno od prvih treh mest, kar pa zahteva seveda brezpogojno zmago.

Na preostalih bojnih poljih se bodo spopadle enajstorice iz ozko omejenega centra. Como bo skušal zaustaviti uspešno pot Brescii. Pro Patria bo skušala uveljaviti prednost domačega terena proti živahnemu Catanzaru, Prato se bo moral močno potruditi če bo hotel odščipniti Sambenedetteseju vsaj eno točko, medtem ko se bosta v Benetkah kosala med seboj dva skoraj povsem enakovredna nasprotnika Venezia in Reggiana. Toda kot že rečeno, bodo izidi teh srečanj znatno manj pomembni kot pa izidi prej omenjenih, bodisi na vrhu kot na dnu lestvice.

Kakšne pa so realne možnosti Triestine? Odgovor je seveda težak, to pa izključno po krivdi Trevisanove enajstorice, na katero se zaradi njene nestalnosti ni mogoče zanesti. Vtis imamo, da bomo prisostvovali izenačeni igri, ki bi utegnila biti tudi lepa in zanimiva, v kolikor se gostje ne bi poslužili pretirano zaprte taktike, da rešijo vsaj pol izkupička, s čimer bi bili brez dvoma lahko zadovoljni. Vtis imamo tudi, da se Trevisan zaveda, da bi neodločen rezultat pomenil za Mantovo mnogo, za Triestino pa malo ali celo nič. Zato je vso svojo skrb posvetil predvsem napadu, ki ga misli temeljito reorganizirati, da bi povečal njegovo realizatorsko sposobnost. Predvsem se je dokončno odločil za debut Reine na krilu, ki je znan po svojem altruizmu in po svojih koristnih predložkih s krila na center. Druga bistvena novost v napadu bo postavitev Fogarja na center namesto sicer borbenega toda nespretnega Secchija, vendar pa le v primeru če bo teren suh. V nasprotnem primeru bi se Fogar povrnil na krilo, na centru pa bi se po daljši odsotnosti spet pojavil Rebizzi. Nerešeno oz. vsaj dokončno ne, je še vprašanje zvez, predvsem leve zveze. Medtem ko bo na desni zvezi mladi Trevisan, so za levo možne razne kombinacije v katere pridejo lahko Cazzaniga, Rebizzi in celo Fortunato. Najbolj verjetno pa je, da bo napad igral v naslednji sestavi:

Reina, Trevisan, Fogar, Cazzaniga, Fortunato.

Krilska in branilska vrsta bosta ostali nespremenjeni, v vrata pa se bo povrnil Luison namesto De Mina.

V predtekmi ob 13. uri se bosta pomerili mladinski moštvi Triestine in Marzotta za De Martinov pokal.

Opozorilo športni mladini

Za vpis v atletski odsek in tudi za pojasnila kakor tudi za sprejem novih članov bo član vodstva Bora uradoval *vsak ponedeljek od 19.30 do 21. ure* na sedežu športnega združenja, Ul. Montecchi 6, III. nadstr.

Novi ameriški plavalni rekordi

BLOOMINGTON, 18. — Ameriški plavalci so na sinočnjem univerzitetnem tekmovanju postavili več novih ameriških rekordov v malih bazenih. Mike Troy je postavil nov rekord na 200 yardov metuljček s časom 1'57"3, Ted Stickles na 200 yardov mešano s časom 2 03 , Alan Sömers na 440 yardov prosto s časom 4'23"7. Stafeta univerze Indiane v sestavi McKinley, Troy, Nakasone, Werth pa je zmagala na 4 X 100 yardov

—«»—

LION, 18. — V okviru teniškega tekmovanja za pokal Cozon je Italijan Sergio Tacchini premagal Francoza Bartheza z 8:6, 6:0, 6:3.

Jugoslovansko državno prvenstvo v smučanju

Reš in Rekarjeva v Mojstrani Lakota in Fanedlova na Jahorini

V Mojstrani tekmujejo tekači in skakalci za kombinacijo, na Jahorini pa alpski smučarji

MOJSTRANA, 18. — V Mojstrani in v Planici je v teku XVI. državno smučarsko prvenstvo v klasičnih disciplinah, t. j. v tekih in v kombinaciji. Predvčeraj so se pomerili v tekih člani in mladinci, včeraj pa članice in mladinke ter člani in mladinci v skokih za kombinacijo.

Že prvi dan tekmovanja je prišlo do velikega presenečenja, ki ga je pripravil 25-letni študent visoke šole za telesno vzgojo Jaka Reš z osvojitvijo državnega naslova v teku članov na 30 km pred favoritoma Janezom Pavčičem, ki je bil drugi in Cvetom Pavčičem, ki je odstopil. Med mladinci je po pričakovanju zmagal Kobilica, eden izmed favoritov — Bavče pa je odstopil.

Med člani ni bilo na startu mednarodnih tekmovalcev Hlebanje, Lakote in Seljaka.

Rezultati: člani (30 km): 1. Reš 1;48:35, 2. Janez Pavčič 1;49:41, 3. Gašper Kordež 1; 55:67, 4. Trifunovič 1;57:08, 5. Peternel 1;57:26, 6. Brezovšek 1;59:30, 7. Strbenk 2;00:29, 8. Munih 2;01:53, 9. Velepec 2; 06:32, 10. Potočnik 2;07:46.

Rezultati - mladinci (10 km): 1. Kobilica 38:37, 2. Praprotnik 39:43, 3, Kalan 39:52, 4. Tišov 40:08, 5. Lavtižar 40:23, 6. Mencinger 40:36, 7. Pumpas 40:59, 8. Simenc 41:10, 9. Mlinar 41:29, 10. Pintar 41:33.

Včeraj se je tekmovanje nadaljevalo s teki za ženske in skoki za kombinacijo.

Udeležba ni bila posebno velika, vendar pa so bile na startu vse najboljše tekmovalke. Glavna borba za prvo mesto se je vodila med državno prvakinjo Rekarjevo in Cindričevo, ki sta obe že preizkušeni mednarodni tekmovalki. Nastopila je tudi bivša državna reprezentantka Kustec-Birko iz Delnic, ki pa obema Slovenkama ni bila kos. Rekarjeva je smučala zanesljivo in zmagala s precejšnjim naskokom ter si znova zagotovila naslov državne prvakinje. Med mladinkami je ohranila naslov Grintalova.

Skakalci za kombinacijo niso pokazali nič posebnega, saj so vsi tekmovalci izraziti tekači. Najboljši po slogu in tudi po daljinah je bil Gašpar Kordež, katerega pa je v mladinski konkurenci znatno prekašal Koprivšek, ki je tudi s skokoma po 34 m bil najdaljši in si v mladinski konkurenci z veliko premočjo zagotovil prvo mesto, katerega pa si v končnem plasmaju za kombinacijo mladincev ni mogel ohraniti, ker ga je prehitel Mlinar, ki je bil znatno boljši dan prej v teku na 10 km.

REZULTATI — članice 10 km: *1. Rekar 46:16, 2. Cindrič 48:03, 3. Kustec 52:12, 4. Kosmač 56:01, 5. Rozman 56:07, 6. Berčič 56:41, 7. Glavan 59:49, 8. Grilc 1;01:02.*

MLADINKE 5 km: *1. Grintal 22:22, 2. Ivanka Tolar 23:16, 3. Puc 23:49, 4. Sporer 24:07, 5. Marija Tolar 24:28, 6. Kordež 25:04, 7. Kotnik 25:25, 8. Reš 25:37.*

KLASIČNA KOMBINACIJA — člani — skoki: *1. G. Kordež 184.7 (30, 31,5), 2. Reš 167,6 (29,5, 29,5), 3. Rozman 164,4 (28,5, 29), 4. Sobol 154,3 (26, 27), 5. Peternel 150.2 (30,5 p., 30).*

MLADINCI — skoki: *1. Koprivšek 206.5 (34, 34), 2. Mlinar 182.7 (29, 28,5), 3. Ambrožič 170.0 (28.5, 29.5), 4. Smid 163.7 (32 p., 33), 5. Pintar 150.1 (28, 28,5).*

KLASIČNA KOMBINACIJA mladinci — končni vrstni red: *1. Mlinar 424.5, 2. Koprivšek 390,5, 3. Pintar 381.6, 4. Koc 371.5, 5. Kerštajn 370.8, 6. Ambrožič 359.5, 7. Jurjevič 355.4, 8. Tišov 348.1, 9. Zgajnar 333.1, 10. Smid 329.2.*

* * *

JAHORINA, 18. — Na planini Jahorini v Bosni pa se je dan pozneje kot v Mojstrani začelo državno prvenstvo v alpskih disciplinah. Organizatorjem se je prijavilo več kot 140 tekmovalcev iz vseh krajev države. Prvi dan tekmovanja je bil na vrsti veleslalom za vse kategorije. Proga za člane in mladince je bila zelo zahtevna. Dolga je bila 2200 in je imela 350 m višinske razlike in 60 vratc. Med člani je ponovil lanski uspeh Lakota, pri mladincih pa je zmagal Mariborčan Dakša.

Ogorčene so bile borbe med članicami in dosedanja državna prvakinja Slava Zupančičeva je morala prepustiti naslov Fanedlovi.

REZULTATI — člani: *Lakota 2:15.9, Sumi 2:16.6, Križaj 2:17.2, Dornik 2:19.9;* članice: *Fanedel 1:56.8, Zupančičeva 1:58.0, Jamnikova 2:19.3;* mladinci: *Dakša 2:33.9, Detiček 2:34.2, Boščin 2:36.0;* mladinke: *Klofutarjeva 2:18.4.*

Velika aktivnost namiznoteniških igralcev

Partizan iz Nove Gorice gostuje danes proti Boru

Danes začetek tekmovanja juniorjev za vstop na deželno prvenstvo

Letošnje delovanje namiznoteniških igralcev je res pestro. Šele pred dnevi je bil zaključen turnir za pokrajinsko prvenstvo in že so na vrsti druga tekmovanja.

Danes bodo nastopili juniorji, ki se bodo borili za vstop za deželno prvenstvo. Favorit je seveda odlični Crechici, pa čeprav bo precejšnjo vlogo igral tudi mladi Milič, ki je nosilec druge skupine. Predvidevajo, da si bosta oba zagotovila vstop v nadaljnje kolo prvenstva, a tudi za njima bo precej vroče.

Tudi med mladinci ima Bor precej nadarjenih igralcev, ki imajo precejšnje možnosti za uspeh. Naj omenimo samo člana PD Čankarja Kufersina, Prosečana Sirco in Puntarja ter Nabrežinca Antoninija in Staniso. Upamo samo, da se bodo vsi ti udeležili turnirja in po zgledu njihovih starejših klubskih tovarišev častno branili Borove barve.

V ponedeljek pa se bo v prostorih stadiona «Prvi maja» začelo pokrajinsko moštveno prvenstvo B-lige, na katerem bodo sodelovale poleg drugih tudi Borove ekipe. Glavni favorit za zmago je moštvo RAS, medtem ko Soffitta sploh ne pride v poštev, ker si je lansko leto priborila vstop v A-ligo.

Najvažnejša vest tega tedna je razveljavljenje turnirja ženskega pokrajinskega prvenstva iz tehničnih razlogov ali bolje rečeno zaradi tehničnega prekrška. Po pravilniku bi morali igrati na tri dobljene sete, toda na turnirju so kljub navodilom zaključili posamezne tekme že po drugem dobljenem nizu. Zato bo treba začeti vse znova. Datum tekmovanja še ni bil določen in predvidevajo, da se bo začelo ob koncu prihodnjega tedna.

Čeprav bosta imeli tudi tokrat Di Benedettova in Zottijeva največ možnosti za zmago, bi ponovitev koristila Borovim igralkam, ki bodo lahko izrabile preostale dni za vesten trening.

Dopolnilo tega pestrega delovanja namiznoteniških igralcev bo današnji nastop novogoriškega Partizana proti Boru, ki bo v jutranjih urah na stadionu «Prvi maj». S tem srečanjem bo Bor obnovil stike z goriškimi igralci in se bo skušal maščevati za sicer tesen poraz, ki ga je doživel na svojem zadnjem gostovanju onkraj meje.

Namiznoteniško srečanje, kateremu bosta sledili še moška in ženska odbojkarska tekma, bo gotovo privabilo na stadion številne ljubitelje športa.

P.zio

Danes dopoldne bo na stadionu «Prvi maj» prijateljsko namiznoteniško srečanje med Borom in Partizanom iz Nove Gorice. Dvoboj se bo začel ob 11. uri.

Ob 10. uri pa bo srečanje moških in ženskih ekip v odbojki.

Dvoboj v Madison Square Gardenu

Brumel premagal Thomasa v skoku v višino (INDOOR)

Sovjetski atlet je preskočil 2,21 m

NEW YORK, 18. — Sovjetski atlet Valerij Brumel, svetovni prvak v skoku v višino v dvoranah (INDOOR) z rezultatom 2,25 je sinoči v prvem direktnem dvoboju s svojim velikim rivalom ameriškim črncem Johnom Thomasom zmagal z odličnim rezultatom 2,21 m. Thomas je skočil «samo» 2,16 m. Brumel je naskakoval tudi nov svetovni rekord 2,26 m, vendar pa je zgrešil vse tri poskuse.

Po tekmovanju je Thomas športno priznal, da je Brumel boljši, Brumel pa je izjavil, da se zaveda, da lahko Thomas skače tudi više.

V okviru istega tekmovanja je Ralph Robson postavil najboljši svetovni rezultat v skoku v daljino (vedno v dvoranah) s 7,86 m, sovjetski atlet Ter — Ovanesian pa se ni znašel in je vse 3 poskuse zgrešil.

Don Bragg je zmagal v skoku s palico z rezultatom 4,75 metra.

Italijansko prvenstvo v alpskih disciplinah

Picchiottino pred Albertijem novi državni prvak v slalomu

Trener ženske reprezentance najboljši v obeh spustih

Bruno Alberti se je po zmagah v smuku in veleslalomu moral v slalomu zadovoljiti z drugim mestom

GRESSONEY, 18. — Osvaldo Picchiottino iz Courmayeurja je proti vsem pričakovanjem postal novi državni prvak v slalomu. Tekmovanje se je odvijalo danes dopoldne na 700 m dolgi progi z 230 m višinske razlike in 62 obveznimi vratci.

Že v prvi vožnji je presenetil trener ženske državne reprezentance Picchiottino, ki je dosegel najboljši čas 64"7, ki pa so mu ga sodniki izmerili šele naknadno z ročnimi kronometri, ker se je električni pokvaril. Drugi najboljši čas je postavil De Nicolo s 65", nato Alberti s 67"3 itd.

Druga vožnja je bila še težja od prve, predvsem zaradi povečanega števila obveznih vratc. Tudi tokrat je bil najhitrejši Picchiottino s 67"2, ker je bil Martino Fill, ki je sicer dosegel čas 65"4, diskvalificiran. De Nicolo in Alberti sta forsirala, kar je imelo zanju usodne posledice, posebno še za De Nicoloja, ki ga je sodniški zbor skupno z Malcknechtom Siorpaesom in Fillom diskvalificiral.

Uradni vrstni red je bil naslednji:

1. Picchiottino 131"9; 2. Alberti 135"7; 3. Talmon 138"2; 4. Mahlnecht 140"4; 5. Zulian 141"7; 6. Lanthaller 142"5; 7. Donei 144"4; 8. Siorpaes Gildo 144"6; 9. Agreiter 146"1; 10. Marciandi Giovanni 147"6.

—«»—

Težave za juniorski nogometni turnir

BUDIMPESTA, 18. — Madžarska nogometna zveza je poslala Evropski nogometni zvezi protest, ker so portugalske oblasti odklonile vstopni vizum reprezentanci Vzhodne Nemčije in istočasno zagrozila, da odpove udeležbo svoje reprezentance če nemško moštvo ne dobi pravočasno vstopnega vizuma.

—«»—

Hitrostno drsanje

Grišin (SZ) na 500 m nov svetovni rekord

GOTEBORG, 18. — Evgenij Grišin (SZ) je na svetovnem prvenstvu v hitrostnem drsanju zmagal na 500 m s časom 4137, ki predstavlja nov svetovni rekord.

—«»—

O RIM, 18. Italijanski boksar Rinaldi je končno sprejel pogoje za dvoboj za svetovno prvenstvo z dosedanjim prvakom Archie Moorejem. Rinaldi bo odpotoval v ZDA 1 mesec pred dvobojem, ki bo 10. junija v Madison Square Gardenu v New Yorku.

Sporočamo Vam, da je naše podjetje spremenilo dosedanje ime „Splošna trgovska", in se nova firma podjetja glasi:

imeX

VELETRGOVSKO PODJETJE

EXPORT - IMPORT

Shipchandlers - Bonded Stores

KOPER - JUGOSLAVIJA

Nabrežje J. M. št. 1.a

Telefoni: glavni direktor št. 100
komercialni sektor št. 43
finančno-računski sektor št. 244

Telegram: IMEX - KOPER
Telex: 035-11
NB Koper, 602-11-1-420
Poštni predal: 142

EXPORT:

vseh prehrambenih proizvodov
kmetijskih produktov
živine in divjačine
proizvodov ribje industrije
izdelkov domače obrti
lesa in lesnih proizvodov
kuriva in goriva, gradbenega materiala, proizvodov kovinske, kemične, tekstilne in ostale industrije

IMPORT:

vseh artiklov široke potrošnje
rezervnih delov za vse vrste avtomobilov, traktorjev, ladijskih motorjev
in za vse ostale stroje
naprave in opremo;
tehničnega materiala
strojev, opreme in potrebščin za domačo industrijo
reprodukcijskega materiala
ribiških potrebščin in vseh ostalih industrijskih proizvodov

imeX KOPER

OSKRBOVANJE DOMAČIH IN TUJIH LADIJ - PROSTO CARINSKO SKLADIŠČE

Za cenjeno sodelovanje se vsem poslovnim partnerjem toplo priporoča **imeX**

EXPORT - IMPORT
Koper - Jugoslavija

Predstavništva - telefoni: Beograd 27-331 - Ljubljana 32-746
Zagreb 35-639 - Osijek 29-57 - Reka - Sarajevo - Skoplje